

Избори 2 април 2023 г.

СПЕЦИАЛИЗИРАНО
НАБЛЮДЕНИЕ НА
ПРЕДИЗБОРНАТА
КАМПАНИЯ ЗА 49 -ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД	3
ОБЩЕСТВЕНИ ДОСТАВЧИЦИ НА МЕДИЙНИ УСЛУГИ	4
БНТ1	4
БНТ2	17
БНР – ХОРИЗОНТ	21
БНР – ХРИСТО БОТЕВ	35
БНР – РАДИО БЛАГОЕВГРАД	37
БНР – РАДИО БУРГАС	41
БНР – РАДИО ВАРНА	44
БНР – РАДИО ВИДИН	47
БНР – РАДИО КЪРДЖАЛИ	50
БНР – РАДИО СОФИЯ	53
БНР – РАДИО ПЛОВДИВ	54
БНР - РАДИО СТАРА ЗАГОРА	57
БНР – РАДИО ШУМЕН	60
БЪЛГАРСКА СОВОБОДНА ТЕЛЕВИЗИЯ – БСТВ	64
ТЪРГОВСКИ ДОСТАВЧИЦИ НА МЕДИЙНИ УСЛУГИ	70
БТВ	70
НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	83
VULGARIA ON AIR	92
NOVA NEWS	98
ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОНЮЗ БЪЛГАРИЯ	105
ЕВРОКОМ	108
TV1	116
СКАТ	118
БЪЛГАРИЯ 24	121
АЛФА ТВ/ALFA TV	126
7/8 TV	131
ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ	134
РАДИО ФОКУС - СОФИЯ	143
НЕЛИНЕЙНИ УСЛУГИ	146

Fakti.bg/video	146
Segabg.com/video.....	148
Dnevnik.bg	149
PIK.BG.....	152
КОРЕСПОНДЕНЦИЯ С ЦИК.....	157
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	160

УВОД

Специализираният мониторинг за извънредните парламентарни избори на 2 април 2023 г. обхваща 14 (четирнадесет) програми на обществени доставчици на медийни услуги - 13 (тринадесет) от които се създават и предоставят за разпространение от националните обществени доставчици Българската национална телевизия (БНТ) и Българското национално радио (БНР) и 13 (тринадесет) програми на търговски доставчици на медийни услуги - 11 (единадесет) телевизионни и 2 (две) радиопрограми.

Времевият период на наблюдение е съобразен с програмните схеми на медиите и с препоръките на ОССЕ (сутрешни радио- и телевизионни предавания и вечерен телевизионен прайм тайм). За програмите на БНТ и БНР е проследено изпълнението на Споразуменията, сключени на основание чл. 189, ал. 4 от Изборния кодекс.

Специализираният мониторинг отчита както количествени (обеми времетраене), така и качествени параметри, включително участието на жените и мъжете в кампанията. Наблюдението е върху медийното поведение по време на предизборната кампания (от 3 до 31 март 2023 г.), в деня за размисъл (1 април) и изборния ден (2 април 2023).

Целите на наблюдението са да се установи как доставчиците на медийни услуги отразяват предизборната кампания на политическите партии и коалиции от партии, независими кандидати, спазвайки нормите на Изборния кодекс (ИК) и Закона за радиото и телевизията (ЗРТ) в дейностите си по информиране на гражданите.

Данните очертават както редакционното/журналистическо, безплатно съдържание, така и агитацията – платена и безплатна, в рамките на програмите и наблюдаваните часови пояси. Регистрира се също обемът и жанровете по отделните предавания, в които има предизборно съдържание. Отчита се наличието на жестов превод.

Предизборната кампания за поредните извънредни парламентарни избори се развива слабо през първите три седмици в програмите на доставчиците на медийни услуги и относително се динамизира в по-голяма степен в последната седмица преди вота. Кампанията започва официално в деня на националния празник 3 март 2023 г., но според някои наблюдатели тя е перманентна, защото неуспехът да се състави стабилна изпълнителна власт през последните две години поддържа напрежението на политическото състезание.

За изборите на 2 април 2023 г. гражданите гласуват смесено – с машини и с хартиени бюлетини, като резултатите се отчитат и чрез видеонаблюдение. Включването и на аудио-визуален елемент като гаранция за честността на изборите е изцяло нов момент в изборния процес, който предполага, че тази своеобразна онлайн „медийна услуга“ ще допринесе за по-високо доверие към вота.

Предварителните социологически сондажи показват, че интригата на този вот се решава между два субекта – ГЕРБ-СДС и ПП-ДБ, които имат почти изравнена подкрепа от електората.

Друга особеност на изборите през април са предложенията на някои политически субекти за провеждането на редица референдуми – за еврото (ВЪЗРАЖДАНЕ), за президентска република (ИТН), за джендър идеологията (БСП), които са замислени с цел по-голяма мобилизация на гражданите в предизборната кампания.

Според някои наблюдатели, служебното правителство, назначено от президента Румен Радев, не е неутрално и заема категорична страна срещу един от субектите – коалицията ПП-ДБ. Според други анализатори, служебната власт успешно преследва престъпните групи, които купуват вот и опорочават изборния процес.

Специализираният мониторинг показва отчетливо, че по-малките и несистемни партии пълноценно използват времето за безплатни предизборни форми/дебати в програмите на обществените доставчици на медийни услуги. Някои представители на тези политически субекти

нарушават добрите нрави в своите изяви пред БНР и БНТ, за което СЕМ няколкократно сезира по компетентност ЦИК. На тези извънредни парламентарни избори става ясно за пореден път, че допускането на представители на несистемни партии до национален ефир и праймтайм на телевизиите и радиопрограмите създава риск от разпространението на съдържание, което погазва добрия тон и пропагандира насилие над определение групи хора.

ОБЩЕСТВЕНИ ДОСТАВЧИЦИ НА МЕДИЙНИ УСЛУГИ

БНТ1

Прегледано е разпространеното аудио-визуално съдържание в програма БНТ1 на Българската национална телевизия от 03 до 31.03.2023 г. включително, в часовете отрязъци 07:00 – 09:00 ч.; 16:00 – 19:00 ч.; 20:00 – 21:30 ч.; 22:30 – 24:00 ч.

Отразяването на предизборната кампания в програмите на БНТ е регламентирано в Споразумение¹, подписано на 28.02.2023 г. между обществения доставчик и следните 21 политически субекти:

ПП „КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА“, ПП „НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА“, ПП „СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ БЪЛГАРСКИ ПЪТ“, ПП „БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ – НОВА ДЕМОКРАЦИЯ“, КП „ЛЕВИЦАТА!“, КП „ВЪН ОТ ЕС И НАТО“, ПП „ИМА ТАКЪВ НАРОД“, ПП „БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ЗА ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ“, ПП МИР, ПП „БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА“, КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“, ПП „ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ“, КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“, КП „НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ“, ПП „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“, ПП „БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ“, КП „ГЕРБ – СДС“, ПП „ВЪЗРАЖДАНЕ“, ПП „ГЛАС НАРОДЕН“, КП „ЗАЕДНО“, ПП НДСВ.

Наблюдението регистрира наличие на следните видове предизборно съдържание:

- редакционно (рубриката „Вашият глас“, новини и репортажи в „По света и у нас“, дискусии в „Референдум“ и „Панорама“);
- безплатно агитационно (диспути, встъпителни и заключителни клипове, интервюта в „Още от деня“);
- платено агитационно (клипове, интервюта в предаванията „Денят започва“, „Денят започва с Георги Любенов“ и „Говори сега“, предизборни репортажи и рубрики „Това съм аз“ и „Какво, кога, как“ в „Гласовете на България“).

Разпространените предизборни форми в ефира на БНТ1 са в съответствие с разпоредбите на Изборния кодекс. Съдържанието, свързано с изборите, е обозначено с каш „Избори 2023“. Агитационните форми съдържат гласовото послание, съпроводено с текстово изображение, че купуването и продаването на гласове е престъпление, а платените такива съответно са маркирани с надпис „Платена форма“.

Общият обем предизборно съдържание е 140 096 сек.

Основната предизборна форма са интервюта с кандидатите в сутрешните блокове и в „Още от деня“, както и репортажи от прояви на партиите и коалициите, включени в специално създаденото предаване „Гласовете на България“.

Встъпителните клипове са излъчени на 03.03.2023 г. след обедната емисия „По света и у нас“, а заключителните – на 31.03.2023 г. след късните новини.

Всички предвидени в Споразумението безплатни диспути са осъществени, с изключение на два – на 15.03 и 29.03.2023 г. От правото си на участие са се отказали представители на „ИМА ТАКЪВ НАРОД“, „ГЛАС НАРОДЕН“, „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“, „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“, НДСВ, ДПС, КП „ЗАЕДНО“.

¹ В документа са посочени времевите интервали и предаванията, в които могат да бъдат включени форми на предизборна кампания.

С напредването на кампанията предизборните участия се засилват, като в последната седмица преди изборния ден започва разпространението на платени агитационни клипове в сутрешния блок и след „Гласовете на България“. Трябва да бъде отбелязано, че за разлика от кампанията за предишните избори на 02 октомври 2022 г., сега предаването „Гласовете на България“ е без водещ и по този начин е премахнат риска зрителите да възприемат водещи на новини в изцяло агитационно съдържание.

Като цяло кампанията протича в рамките на добрия тон, но наблюдението регистрира и редица случаи на неспазване от страна на кандидат депутати на правилата в Споразумението, при които има употреба на език на омразата и накърняване на добрите нрави (нарушение на чл. 183, ал. 4 от ИК, за което по компетентност е сезирана ЦИК).

Още в първия диспут на 06.03.2023 г., при първоначалното предоставяне на думата, кандидатът от ПП МИР Атанас Стефанов започва да чете приоритетите на партията си и водещият дълго време не може да го прекъсне, за да даде думата на другите участници. Той продължава монолога си, дори след като микрофонът му е изключен, използва изрази като "Кирчо и Кокорчо" по отношение на предишните управляващи. Изказването му продължава 11 минути. В същия диспут Боян Расате от БНО – НД използва изрази като *"да премахнем от управлението комунисти, педали и либерали"*, *"нагла руска креатура"*, а кандидатът от ПП „ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА“ Венцислав Ангелов обвинява *"глобалния сатанизъм"* за разпада на ценностната система на българското общество. Той също използва израза *"Кирчо и Кокорчо"*, както и *"паразитна класа, надупена в поза партер на правителствата на САЩ и Израел"* и *"...затова идват бесилките - за цялата паразитна сган"*. Водещият Симеон Иванов го призовава да се въздържа от призови за насилие.

На 07.03.2023 г. в предаването „Още от деня“ Боян Расате използва израза *"популистите и негодниците от "Възраждане"*. Той влиза в спор с водещата Надя Обретенова, като обвинява БНТ (както и по време на предишната кампания), че неговата партия е допускана до ефир само по време на избори. На същия ден в „Референдум“ Расате нарича кандидатът от партия МИР Симеон Славчев *"руски чехъл"*. По-късно той репликира Славчев с думите *"споразуменията... с окупатора на България си ги заврете отзад"*. Расате заявява още *"Хората, които са се продали, трябва да бъдат обесени!"*. Водещата Добринна Чешмеджиева призовава да не се използват квалификации и призови за насилие. В същото предаване Венцислав Ангелов заявява: *"Паразитна сатанинска система е окупирала всички власти"*, *"Крадливи уроди в човешки образ - цялата политическа сган, начело с президента Румен Радев... Ще дойде нов Нюрнбергски процес, ще дойдат бесилките, госпожо, и ще ги разпънем на жълтите павета! И ще почнем първо с президента Румен Радев, Бойко Борисов, Диян Пеевски и цялата политическа сган!"*. Водещата репликира на Ангелов, че той няма право да говори така в студиото на БНТ и че нарушава Споразумението.

На 09.03.2023 г. при участието си в безплатния диспут Волен Сидеров от „Неутрална България“ обвинява БНТ, че налага цензура и е манипулираща медия.

На 10.03.2023 г. в „Панорама“ скандално поведение отново демонстрират Венцислав Ангелов и Боян Расате. Ангелов за пореден път представя тезата си, че причината за всички проблеми в България са *"илюминатите - т.нар. "глобалисти"* и техните креатурки ционистите от Израел. Водещият Бойко Василев го прекъсва с молбата точно на този ден (80 г. от спасяването на българските евреи) да не говори така. Малко по-късно Ангелов заявява: *"Ето затова идват бесилките"* и продължава: *"Ако не дойдат бесилките, ще дойдат гилотините, да знаете"*. Водещият моли да не се използват обиди и заплахи. В хода на дискусиата Боян Расате се включва в риториката на Ангелов, като заявява, че виновните трябва да бъдат наказани - *"Дали ще ги бесим, дали ще ги обезглавим, дали ще ги разстреляме..."*. По думите му, режимът на Пиночет ще им се стори като аматьорска игра. Водещият за пореден път възкликва с изумление и несъгласие и моли *"без заплахи"*. В същото предаване по отношение на Симеон Славчев от ПП МИР Расате нееднократно използва израза *"руски чехъл"*.

В участието си в „Говори сега“ на 11.03.2023 г. Венцислав Ангелов твърди, че 480 български институции, вкл. БНР, са регистрирани в търговския регистър на САЩ и че има информация от първа ръка за дете, развило фатални усложнения след поставяне на ваксина срещу Ковид-19.

На следващия ден, 12.03.2023 г. в предаването „Денят започва с Георги Любенов“ Костадин Костадинов от „Възраждане“ използва изразите *"Столичния фашистки съвет"* и *"Доносническа България"*. Според него, съотношението на анти-руската пропаганда спрямо про-руската пропаганда в националните медии е 90:1, дори 100:1, а обществото жадува да чуе и другата гледна точка. Определението *"Доносническа България"* Костадинов използва и в интервю в „Денят започва“ на 21.03.2023 г.

На 13.03.2023 г. Методи Бъчваров от БНО в рамките на безплатния диспут изразява мнението, че нямаме легитимни институции, защото всички са регистрирани в търговския регистър на САЩ, включително БНТ и получават безвъзмездни грантове от Федералния резерв. По думите му, изборите също са незаконни.

В „Референдум“ на 14.03.2023 г. след няколко подхвърляния към Деница Сидерова, че е хубава, а той се е заклел да се държи прилично, Ивайло Караньотов от КОД си позволява неуместна сексистка шега когато кандидатката разказва как са я гонили да ябият след участие в демонстрация срещу американските бази в Южния парк. Той казва, че не са я гонили да ябият, намеквайки, че предвид привлекателността на Сидерова, целта е била друга.

На 17.03.2023 г. в „Панорама“ Александър Атанасов – кандидат от БНО, заявява, че Земята се управлява от извънземни, че целта на партията му е да направи революция без оръжие - ако бъдат избрани за депутати, да не влязат в парламента и така да се закрие Народното събрание, което е *"безсмислена, идиотска институция"*.

В предаването „Денят започва с Георги Любенов“ на 18.03.2023 г. в разговор на тема: "Към петите избори - какво (не) може да се обърка", гостите в студиото Михаил Константинов – избран експерт и Румяна Дечева - бивш зам.- председател на ОС към ЦИК, призовават зрителите, ако им се предлагат пари за вота - 50 лв. или 20 лв. или колкото им дават – да вземат парите и след това да гласуват по съвест. Водещият веднага реагира с репликата, че това е призив за извършване на престъпление. Впоследствие се изяснява, че става дума за шега. Любенов отново повтаря, че купуването и продаването на гласове е престъпление и е закононарушение.

На 19.03.2023 г. в „Денят започва“ Огнян Симеонов от „ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА“ твърди, че от въздуха се пръскат отровни аерозоли, че още през 2017 г. в България са вкарани тонове PCR тестове с надпис "Ковид 19", че 5G клетките са незаконни и редица други конспиративни теории, за които има снимани филми в интернет. Показва разпечатка, за която твърди, че е от търговския регистър на САЩ, от която се виждало, че медията е регистрирана там като акционерно дружество. Казва, че всички наши институции и медии са регистрирани там.

На 21.03.2023 г. в „Още от деня“ Венцислав Ангелов заявява, че БНТ налага най-голямата цензура в България, че генералният директор Емил Кошлуков е масон и сатаната е влязъл в БНТ (показва лист, за който твърди че е разпечатка на дискусия от ФБ страницата на Кошлуков). Водещата Надя Обретенова влиза в спор с него, като защитава националната телевизия. Ангелов казва, че тя не му дава да говори свободно, защото му задава глупави въпроси. Обретенова му отговаря, че той дава не по-различни отговори. На финала кандидатът отново заявява, че НС е свинска кочина, че българският парламент е превърнат във вертеп. Обретенова реагира, че вече е прекрачил границата. Но Ангелов продължава: търпението им е приключило, идват народен съд, народен трибунал, идват бесилките, идват смъртни наказания и референдум за отмяна на смъртното наказание.

В „Денят започва“ на 24.03.2023 г. Ангелов развива поредната теория, че представителите на Българската православна църква (БПЦ) са агенти на ДС, членове на масонски ложи и са с друга

сексуална ориентация. БПЦ е сатанизирана, твърди той. Водещият Симеон Иванов го моли да се въздържа от подобно говорене.

Информация за договори с политически субекти за предоставяне на медийна услуга чрез медиен пакет по чл. 178 от ИК, публикувана редовно на сайта на доставчика <https://bnt.bg/dogovor-za-mediyna-usluga-287pages.html>².

Програма БНТ1, доставчик: Българската национална телевизия		
ПП „Българска социалдемокрация – Евролевица“	Платени форми	38316,00 лв. с ДДС
ПП „Български възход“	Платени форми	25632,00 лв. с ДДС
КП „Заедно“	Платени форми	21489,60 лв. с ДДС
ПП „Народна партия истината и само истината“	Платени форми	13500,00 лв. с ДДС
ПП „Консервативно обединение на десницата“	Платени форми	15000,00 лв. с ДДС
КП „Левицата!“	Платени форми	29376,00 лв. с ДДС
ПП МИР	Платени форми	13500,00 лв. с ДДС
Общо в лева		156813,6 лв. с ДДС

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Редакционно съдържание за изборите – репортажи и интервюта, не съдържащи посланието, че купуването и продаването на гласове е престъпление, има в повечето от обичайните предавания в програмата – „По света и у нас“, „Още от деня“, „Говори сега“, „Денят започва“ и „Денят започва с Георги Любенов“. Чрез тях са отразени организацията на вота и кампаниите на МВР срещу търговията с гласове, участие вземат представители на изпълнителната власт, ЦИК, експерти и граждани.

В „Референдум“ и „Панорама“ наблюдението също регистрира редакционно съдържание, свързано с кампанията – дискусии с кандидати за народни представители. Съгласно Споразумението са предвидени и реализирани 4 броя специални дискусийни издания на „Референдум“ с участието на водачи на листи. В декора на предаването присъства елемент с надпис „Избори 2023“. Някои от партиите и коалициите са се отказали да изпратят свои представители в „Референдум“ - това са ИТН, „ГЛАС НАРОДЕН“ и КП „ЗАЕДНО“.

За „Панорама“ са предвидени и реализирани 3 броя дебати в рамките на предаването. Тук също има отказали се от право на участие – ИТН, НДСВ, „ГЛАС НАРОДЕН“ и КП „ЗАЕДНО“. Няма специално маркиране на предизборното съдържание.

Доминиращите теми в редакционното съдържание са:

- Инфлация, цени, потребление, жизнен стандарт;
- Войната в Украйна;
- Европейски план за възстановяване, еврофондове, публични финанси, бюджет, данъци;
- Социални теми - работа, безработица, заетост, заплати, пенсии, помощи, лични асистенти на инвалиди;
- Междупартийни и вътрешнопартийни теми; коалиционни отношения.

² Всекидневна справка за заявените и платени предизборни форми в БНТ 1 и БНТ2 е публикувана на <https://bnt.bg/zayaveni-plateni-formi-288pages.html>.

Участие на експерти:

Име	експертна област
Михаил Константинов	изборни системи
Румяна Дечева	бивш зам. председател на ОС към ЦИК
Боряна Димитрова	социолог, "Алфа рисърч"
Първан Симеонов	социолог, "Галъп интернешънъл"
Димитър Ганев	социолог, "Тренд"
Даниел Смилов	политолог
Геновева Петрова	социолог, "Алфа рисърч"
Първан Симеонов	политолог
Марио Русинов	анализатор в Антикорупционен фонд
Общо	9

Социалните мрежи не се използват като източник за информация. Наблюдението не констатира цитати от Фейсбук, Тик-ток, Инстаграм, Твитър в предизборното съдържание.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ ПО ПРЕДАВАНИЯ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
Референдум	9675
Панорама	8720
По света и у нас	7756
Денят започва с Георги Любенов	3060
Денят започва	3000
Още от деня	1625
Говори сега	910
ОБЩО	34746

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В РЕДАКЦИОННОТО СЪДЪРЖАНИЕ	ОБЕМ в секунди
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	1215
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	1215
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	1215
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	1215
2.КП ГЕРБ – СДС	1215
16.ПП МИР	1185
14.КП ЛЕВИЦАТА	1175
18.ПП БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ (БСДД)	1100
21.КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	1100
7.ПП “БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ”	1100
20.ПП СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ „БЪЛГАРСКИ ПЪТ“	1100
6.КП КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	1090
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	1090

11.ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	1090
10.ПП НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	650
13.ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	590
9.ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ – НОВА ДЕМОКРАЦИЯ	525
5.ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	525
ОБЩО	18395

Обемът на редакционно предизборно съдържание се формира и от участници, маркирани в наблюдението с условното название „без субект“ – това са представители на Президентството (Илияна Йотова – вицепрезидент), на ЦИК и ОС към ЦИК (Росица Матева – зам. председател на ЦИК, Цветелина Пенева - председател на ОС към ЦИК, Стоил Цицелков, Велко Милоев, Стефан Манов - членове на ОС към ЦИК, Калоян Сухорков - председател на РИК Пловдив, Ганка Динева - председател на СИК в Бургас), на изпълнителната власт (Гълъб Донев – служебен министър-председател, Иван Дерменджиив – служебен министър на вътрешните работи, Георги Тодоров - служебен министър на електронното управление, Петър Тодоров – главен секретар на МВР, Калин Атанасов - зам. председател на работната група за изборите зад граница, Атанас Михов - директор на ОДМВР Варна, комисар Илиян Илиев - началник на "Охранителна полиция", ОДМВР Варна, гл. комисар Пламен Арабски – началник на РПУ Раковски), на местната власт (Ангелина Топчиева - секретар на община Пловдив, Петър Галчев - секретар на община Кресна, Илиян Янчев - кмет на община Малко Търново), експерти, граждани (сем. Родинови, Кристин Радоилова – предприемачи, Александър Александров – съдебен лекар, Даниел Денев - доброволец от мрежата за организиране на изборите в САЩ, Вирджиния Пехова, Микаела Цветкова – учители, Велислава Матева, Йосиф Рангелов, Атанас Радев – студенти и др.).

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ БЕЗ СУБЕКТ	ОБЕМ В СЕКУНДИ
ЦИК, РИК, СИК, ОИК	5834
ИЗПЪЛНИТЕЛНА ВЛАСТ (МИНИСТРИ, МВР)	4192
ЕКСПЕРТИ	3330
ДИКТОРСКИ ГЛАС	1635
ДРУГИ (ГРАЖДАНИ)	1190
МЕСТНА ВЛАСТ (КМЕТОВЕ)	110
ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ	60
ОБЩО:	16351

ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ (обозначено като „платено“, съдържащо информацията, че купуването и продаването на гласове е престъпление)

Платени форми – клипове	Обем в секунди
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	630
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	540
14.КП ЛЕВИЦАТА	180
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	120
2.КП ГЕРБ – СДС	75
ОБЩО	1545

Платени форми – репортажи/хроники	Обем в секунди
13.ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	2325
2.КП ГЕРБ – СДС	1715
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	855
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	805
14.КП ЛЕВИЦАТА	755
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	725
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	665
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	285
8.КП ЗАЕДНО	280
ОБЩО	8410

Платени форми – интервюта	Обем в секунди
14.КП ЛЕВИЦАТА	8645
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	8575
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	7195
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	6025
8.КП ЗАЕДНО	3340
11.ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	3140
5.ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	2805
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	2790
16.ПП МИР	2460
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	1865
2.КП ГЕРБ – СДС	610
13.ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	0
ОБЩО	47450

Платени форми – друга форма ³	Обем в секунди
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	1015
14.КП ЛЕВИЦАТА	385
11.ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	265
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	125
16.ПП МИР	120
ОБЩО	1910

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	10515
14.КП ЛЕВИЦАТА	9965

³ Специално създадени рубрики за представяне на кандидатите, техните лични приоритети и цели - „Това съм аз“ и „Какво, кога, как“, регламентирани в Споразумението и разпространени в предаването „Гласовете на България“.

3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	8110
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	7415
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	3645
8.КП ЗАЕДНО	3620
11.ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	3405
5.ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	2805
16.ПП МИР	2580
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	2530
2.КП ГЕРБ – СДС	2400
13.ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	2325
ОБЩО	59315

Водещите тематични акценти в платените форми (интервюта) са както следва:

- Инфлация, цени, потребление, жизнен стандарт;
- Войната в Украйна;
- Конституционен модел; президентска република - парламентарна демокрация, ролята на президента, на парламента, на изпълнителната власт;
- Европейски план за възстановяване, еврофондове, публични финанси, бюджет, данъци;
- Честност на изборите, организация, финансиране на партиите, активност, купен вот, машини, сигнали.

Текущите събития също намират място в предизборната политическа полемика. Най-често това са демонтирането/преместването на Паметника на съветската армия в София и доклада на финансовото министерство. Сред редовно обсъжданите теми е и демографската криза в България.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Безплатните агитационни форми – интервюта, дискусии (диспути) и встъпителни/заключителни клипове, се разпространяват, съгласно подписаното Споразумение между БНТ и партиите и коалициите, регистрирани за участие в изборите. Безплатни репортажи/хроника не са предвидени и не се разпространяват.

Безплатни агитационни форми – клипове в секунди	
9.ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ – НОВА ДЕМОКРАЦИЯ	80
13.ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	70
14.КП ЛЕВИЦАТА	60
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	60
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	60
6.КП КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	40
8.КП ЗАЕДНО	40
21.КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	30
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	30
7.ПП “БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ”	30
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	30
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	30

10.ПП НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	25
2.КП ГЕРБ – СДС	15
ОБЩО	600

Безплатни агитационни форми – интервюта в секунди	
8.КП ЗАЕДНО	1330
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	1320
20.ПП СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ „БЪЛГАРСКИ ПЪТ“	1280
2.КП ГЕРБ – СДС	1270
4.ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД	1260
16.ПП МИР	1255
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	1250
6.КП КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	1250
11.ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	1250
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	1245
9.ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ – НОВА ДЕМОКРАЦИЯ	1245
21.КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	1240
14.КП ЛЕВИЦАТА	1240
7.ПП “БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ”	1240
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	1240
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	1235
13.ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	1225
18.ПП БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ (БСДД)	1220
5.ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	620
10.ПП НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	620
ОБЩО	23835

Безплатни агитационни форми – дискусии в секунди	
9.ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ – НОВА ДЕМОКРАЦИЯ	2180
5.ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	2180
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	1790
6.КП КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	1790
11.ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	1790
18.ПП БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ (БСДД)	1770
21.КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	1770
14.КП ЛЕВИЦАТА	1730
10.ПП НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	1730
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	1730
16.ПП МИР	1520
7.ПП “БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ”	810
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	810
ОБЩО	21600

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО В СЕКУНДИ	
9.ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ – НОВА ДЕМОКРАЦИЯ	3505
6.КП КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	3080
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	3070
21.КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	3040
11.ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	3040
14.КП ЛЕВИЦАТА	3030
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	2995
18.ПП БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ (БСДД)	2990
5.ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	2800
16.ПП МИР	2775
10.ПП НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	2375
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	2190
7.ПП “БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ”	2080
8.КП ЗАЕДНО	1370
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	1305
13.ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	1295
2.КП ГЕРБ – СДС	1285
20.ПП СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ „БЪЛГАРСКИ ПЪТ“	1280
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	1270
4.ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД	1260
ОБЩО	46035

Всички предвидени в Споразумението безплатни диспути, с изключение на два, са осъществени.

Тематични акценти в диспутите:

- Инфлация, цени, потребление, жизнен стандарт;
- Конституционен модел; президентска република - парламентарна демокрация, ролята на президента, на парламента, на изпълнителната власт;
- Евроатлантическа ориентация (НАТО, ЕС) или евразийска, отношения с Русия;
- Войната в Украйна;
- Отбрана, сигурност, военни поръчки.

Основни теми в безплатните интервюта:

- Инфлация, цени, потребление, жизнен стандарт;
- Войната в Украйна;
- Въвеждане на еврото в България;
- Бизнес, икономика, банково дело, предприемачество, туризъм, хазарт;
- Социални теми - работа, безработица, заетост, заплати, пенсии, помощи, лични асистенти на инвалиди.

Няма специално означение на излъченото безплатно агитационно съдържание като „безплатна форма“.

Най-обсъжданата тема в кампанията в БНТ1 е „Инфлация, цени, потребление, жизнен стандарт“.

Следват:

- Войната в Украйна (акцентът е върху политиката на НАТО и евентуалното замесване на България);
- Европейски план за възстановяване, еврофондове, публични финанси, бюджет, данъци (акцентът е върху публични финанси и данъци);
- Честност на изборите, организация, финансиране на партиите, активност, купен вот, машини, сигнали;
- Социални теми - работа, безработица, заетост, заплати, пенсии, помощи, лични асистенти на инвалиди (акцентът е върху доходите).

СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ДАННИ

Доставчикът няма собствено поръчани социологически изследвания. За разлика от предишната кампания, когато такива се огласяват в „Гласовете на България“, сега те са представени в „По света и у нас“ и сутрешния блок, като са спазени всички изисквания на ИК.

Разпространени са изследвания на следните социологическите агенции:

- 10.03.2023 г. „Галъп“, поръчано от БНР;
- 16.03.2023 г. „Тренд“, поръчано от в. 24 часа;
- 30.03.2023 г. „Алфа рисърч“, собствени средства;
- 30.03.2023 г. „Галъп“, поръчано от БНТ;
- 31.03.2023 г. „Тренд“, поръчано от „Нова бродкастинг груп“.

УЧАСТИЕ НА МЪЖЕ И ЖЕНИ В КАМПАНИЯТА⁴

- представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	1	31

⁴ Наблюдението отчита половата принадлежност на даден човек (кандидат, експерт и т.н.) при всяко едно негово участие във всички видове съдържание.

Платени форми	36	206
Безплатни форми	10	64
Общо	47	301

- представени в качеството им на експерти - коментатори извън листите:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	6	8

БНТ1 не провежда собствена разяснителна кампания, разпространява информационно-разяснителни клипове на ЦИК относно гласуването, насочени както към широкия кръг избиратели (обяснява се начинът на гласуване с машина и хартиена бюлетина), така и към групи на хора със специфични потребности.

ЖЕСТОВ ПРЕВОД НА ПРЕДИЗБОРНОТО СЪДЪРЖАНИЕ

БНТ1 осигурява жестов превод в безплатните диспути и предаванията „По света и у нас“, „Гласовете на България“, „Референдум“ и „Панорама“ (както и в предишната кампания), а сега вече и в „Още от деня“. Такъв е осигурен и в изборния ден след 18:40 ч. по време на вечерното изборно студио.

В ДЕНЯ ЗА РАЗМИСЪЛ БНТ1 разпространява обичайната си съботна програма с изключение на предаването „Говори сега“, в чието време са излъчени игралните филми „С деца на море“ и „Оркестър без име“.

В ДЕНЯ НА ИЗБОРИТЕ извънредните новинарски емисии „По света и у нас“ – в 7:00, 8:00, 9:00, 10:00, 12:00, 15:00 и 18:00 ч. – обобщават и показват всичко важно в изборния ден.

В 6:55 ч. е началото на сутрешния блок „Избори 2023: Денят започва“ с водещи Георги Любенов, Христина Христова и Симеон Иванов, които заедно със своите гости проследяват откриването на изборния ден и отварянето на избирателните секции, както и къде гласуват лидерите на политическите партии и коалиции и какви са първите им коментари.

В 15:20 ч. следва предаването „Избори 2023: България избира“ с водеща Мариана Векилска. Кореспондентите на БНТ – от избирателните секции в столицата до тези в най-отдалечените населени места – разказват кои са наболелите теми за хората в страната днес.

От 16:30 ч. в „Избори 2023: Избери сега“ водещата Мая Костадинова се фокусира над икономическите и глобални ефекти върху избора на българите.

В 18:40 ч. започва „Избори 2023: Вашият глас“ с водеща Добриня Чешмеджиева.

От 19:30 ч. е началото на централното изборно студио на БНТ1 „Избори 2023: Резултатът“ с Бойко Василев и Аделина Радева, което продължава до 0:50 ч. на 03.04.2023 г. Първите данни от екзитпол проучванията са представени в 19:50. Резултатите от паралелното преброяване се осигуряват от социологическите агенции „Алфа Рисърч“ и „Галъп интернешънъл“.

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ

Отразяването на предизборната кампания за извънредните избори на 02.04.2023 г. в сравнение с предходната такава за вота на 02.10.2023 г. се характеризира със сравнително равномерно присъствие през целия период на предизборни форми на агитация в предвидените за това предавания в Споразумението, както и на безплатно редакционно съдържание в новините и актуално-публицистичните предавания „Референдум“ и „Панорама“. За пореден път БНТ1 продължава да привлича целия обем платени форми и голяма част от безплатните форми за агитация за сметка на БНТ2.

Политическите субекти използват всички безплатни и платени форми на предизборна агитация, регламентирани в Споразумението. Най-голям обем ефирно време е отделено за интервюта с кандидати (79950 сек.), след това за участие в диспути (39995 сек.), за предизборни репортажи/хроника (16096 сек.), за клипове⁵ (2145 сек.) и най-малко за другите форми – рубриците „Това съм аз“ и „Какво, как, кога“ (1910 сек.)

Съгласно Споразумението, БНТ предоставя ефирно време за безплатни и платени форми на предизборна кампания, като към безплатните спада участието в „Референдум“ и „Панорама“. В този случай наблюдението отчита известно противоречие: от една страна БНТ не обозначава тези предавания с „Купуването и продаването на гласове е престъпление“ и затова в доклада това съдържание е идентифицирано като „редакционно“, но тъй като в Споразумението то се води като „безплатна форма на кампания“, водещите дават възможност на кандидатите да споменават номера на бюлетината и да отправят предизборни обръщения към зрителите. Така се размива границата между редакционното (журналистическото) съдържание и агитационното.

Спрямо редакционното (34746 сек.), агитационното съдържание (105350 сек.) в програма БНТ1 е три пъти повече, като 56,3 % от него (59315 сек.) е платено, а 43,7 % (46035 сек.) - безплатно.

Отразяването на предизборната кампания и участието на кандидатите се осъществява при стриктно спазване на принципите на равнопоставеност, на правилата, регламентирани в Споразумението и на жребия за последователност, изтеглен от ЦИК.

Прави впечатление, че безплатни встъпителни клипове са представили само 5 партии и коалиции, а заключителните клипове са три пъти повече (14 бр.) – вероятно предизборните щабове в хода на кампанията са преценили, че е добре да използват и тази възможност за изява в ефира на БНТ, предвидена в ИК. Малките политически субекти се възползват от още един инструмент, за да отправят своите послания до избирателите – медиен пакет по чл. 178 от ИК. За съжаление, някои кандидати – представителите на БНО-НД и „ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА“, злоупотребяват с ефирното време, като се държат агресивно и скандално, често използват реч на омразата и дори призовават към насилие срещу определени групи от хора. При всички случаи на нарушаване на добрия тон водещите на предаванията реагират адекватно и се опитват, доколкото могат, да противодействат на провокациите и да възстановят нормалните обстановка и ред.

⁵ Общо платени и безплатни встъпителни и заключителни клипове.

В тази кампания, както и при предишните, ранният начален час на диспутите (16:00) не предполага висока гледаемост, но въпреки това повечето политически субекти се възползват от правото си на участие.

Наблюдението не констатира участие на кандидати за народни представители, които са и водещи на предавания. Няма данни за провеждане на негативна кампания срещу някоя от партиите и коалициите. Повечето от лидерите на партиите, които са избрали БНТ1 за кампанията, се включват в кампанията чрез безплатните и платени интервюта и участие в дискуссионните формати на „Референдум“ и „Панорама“, някои от клиповете също са с тях. Кампания за преференциален вот не е констатирана.

Вотът зад граница е отразен по-скоро чрез репортажи за организацията и подготовката от изпълнителната власт, както и няколко преки включвания на доброволци от чужбина.

В последната седмица от кампанията (от 25.03.2023 г.) БНТ1 въвежда рубриката „Вашият глас“ в централната емисия „По света и у нас“, в която дава трибуна обикновените хора, които за пети пореден път за две години ще гласуват на избори за парламент, да изкажат своето мнение за държавата, за необходимостта от редовно правителство, за качествата на народните представители – тук са представени хора от всички възрасти, включително студенти и млади предприемачи.

На интернет страницата на БНТ <https://bnt.bg/sporazumeniya-za-izbori-286pages.html> в раздел „Избори 2023“ са публикувани всички договори, справки и Споразумението с партиите и коалициите. Новините са на <https://bntnews.bg/izbori2023>.

В резултат на извършеното наблюдение може да се направи изводът, че при отразяването на предизборната кампания по повод изборите за народни представители на 02.04.2023 г. БНТ напълно и пълноценно изпълнява задълженията на обществен доставчик на медийни услуги, като спазва принципа на равнопоставеност, установения регламент и правила в Споразумението, както и разпоредбите на ИК и ЗРТ.

БНТ2

Прегледано е разпространеното аудио-визуално съдържание в програма БНТ2 на Българската национална телевизия от 03.03 до 31.03.2023 г. включително, в часовите отрязъци 12:00 – 12:30 ч.; 18:00 – 18:30 ч.; 19:00 – 20:00 ч. Отразяването на предизборната кампания в програмите на БНТ е регламентирано в Споразумение, подписано на 28.02.2023 г. между обществения доставчик и следните 21 политически субекти.

Наблюдението отчита общо 28265 сек. редакционно съдържание и безплатни предизборни форми - въстпителни/заклучителни клипове и диспути, организирани и проведени в студиата на:

- РТВЦ Благоевград на 10, 15 и 21.03.2023 г.;
- РТВЦ Варна на 23 и 29.03.2023 г. (предвиденият за 09.04.2023 г. диспут не е осъществен по неизвестни причини);
- РТВЦ Пловдив на 14, 17 и 28.03.2023 г.;
- РТВЦ Русе на 16, 24 и 30.03.2023 г.

Регистриран е един случай на скандално поведение, неспазване правилата в Споразумението, употреба на езика на омразата и накърняване на добрите нрави, което е нарушение на чл. 183, ал. 4 от ИК (по компетентност е сезирана ЦИК):

На 15.03.2023 г. Боян Расате от БНО – НД използва израза: *"Да бяхме разстреляли няколко предателя, заради които България се намира в това положение"*. Расате казва какво трябва да се направи с олигарсите на БКП - *"Да им се ударят няколко тояги по гърба"*. Кандидатът от „Коалиция Неутрална България“ Пирин Несторов го апострофира, че е горд, че е комунист и ще му даде после пистолет, за да го разстреля. Расате отвръща: *"С удоволствие"*. По отношение на опонента си казва, че е "тъп" и "нагъл". Водещата Ирина Николова призовава за спазване на добрия тон. По-нататък в диспута Расате отново заявява, че с удоволствие ще разстрелва хора. При споменаване от Несторов

на Лайпцигския процес и Гьоринг, Расате използва нацисткия поздрав "зиг хайл". Нарича българския избирател "политически неграмотен".

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ БЕЗ СУБЕКТ	ОБЕМ В СЕКУНДИ
ИЗПЪЛНИТЕЛНА ВЛАСТ – МИНИСТРИ, ОБЛАСТНИ УПРАВИТЕЛИ, МВР	2430
ДИКТОРСКИ ГЛАС	680
ЦИК, РИК, СИК, ОИК	455
ЕКСПЕРТИ	210
ОБЩО	3775

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Безплатни агитационни форми – клипове в секунди	
9.ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ – НОВА ДЕМОКРАЦИЯ	80
13.ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	70
14.КП ЛЕВИЦАТА	60
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	60
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	60
6.КП КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	40
8.КП ЗАЕДНО	40
21.КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	30
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	30
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	30
7.ПП “БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ”	30
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	30
10.ПП НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	25
2.КП ГЕРБ – СДС	15
ОБЩО	600

Безплатни агитационни форми – дискусии в секунди	
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	2350
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	2304
6.КП КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	2220
18.ПП БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ (БСДД)	2184
5.ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	1820
10.ПП НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	1800
16.ПП МИР	1700
21.КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	1674
14.КП ЛЕВИЦАТА	1660
9.ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ – НОВА ДЕМОКРАЦИЯ	1630
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	1140

4.ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД	600
20.ПП СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ „БЪЛГАРСКИ ПЪТ“	590
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	564
2.КП ГЕРБ – СДС	564
7.ПП “БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ”	550
11.ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	540
ОБЩО	23890

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО В СЕКУНДИ	
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	2380
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	2364
6.КП КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	2260
18.ПП БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ (БСДД)	2184
10.ПП НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	1825
5.ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	1820
14.КП ЛЕВИЦАТА	1720
9.ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ – НОВА ДЕМОКРАЦИЯ	1710
21.КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	1704
16.ПП МИР	1700
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	1170
4.ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД	600
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	594
20.ПП СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ „БЪЛГАРСКИ ПЪТ“	590
7.ПП “БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ”	580
2.КП ГЕРБ – СДС	579
11.ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	540
13.ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	70
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	60
8.КП ЗАЕДНО	40
ОБЩО	24490

Тематични акценти в диспутите:

- Бизнес, икономика, банково дело, предприемачество, туризъм, хазарт
- Енергетика - природен газ, ядрена енергия, въглища, цени на тока;
- Инфлация, цени, потребление, жизнен стандарт;
- Евроатлантическа ориентация (НАТО, ЕС) или евразийска, отношения с Русия;
- Войната в Украйна;
- Европейски план за възстановяване, еврофондове, публични финанси, бюджет, данъци;
- Социални теми - работа, безработица, заетост, заплати, пенсии, помощи, лични асистенти на инвалиди.

СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ДАННИ

Доставчикът няма собствено поръчани социологически изследвания. В „По света и у нас“ са представени следните изследвания (спазени са всички изисквания на ИК):

- 10.03.2023 г. „Галъп“, поръчано от БНР;
- 16.03.2023 г. „Тренд“, поръчано от в. 24 часа;
- 30.03.2023 г. „Алфа рисърч“, собствени средства;
- 30.03.2023 г. „Галъп“, поръчано от БНТ;
- 31.03.2023 г. „Тренд“, поръчано от „Нова бродкастинг груп“.

УЧАСТИЕ НА МЪЖЕ И ЖЕНИ В КАМПАНИЯТА

- представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	4	20
Платени форми	-	-
Безплатни форми	6	44
Общо	10	64

- представени в качеството им на експерти - коментатори извън листите:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	2	1

БНТ2 не провежда собствена разяснителна кампания, разпространява информационно-разяснителни клипове на ЦИК относно гласуването, насочени както към широкия кръг избиратели (обяснява се начинът на гласуване с машина и хартиена бюлетина), така и към групи на хора със специфични потребности.

БНТ2 осигурява жестов превод в безплатните диспути и в „По света и у нас“.

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ

Както при предишната кампания, така и в тази, БНТ2 не привлича интереса на политическите сили. Въпреки възможностите, описани в Споразумението, успява да реализира единствено диспути на регионално ниво за кандидати от съответните райони на покритие на РТВЦ.

При отразяването на предизборната кампания, БНТ2 спазва принципа на равнопоставеност, установения регламент и правила в Споразумението, както и разпоредбите на ИК и ЗРТ.

БНР – ХОРИЗОНТ

Наблюдението на програма ХОРИЗОНТ обхваща актуалните предавания - в делнични дни „Преди всички“, „12+3“ и „Нещо повече“, Сутрешен, Обеден и Вечерен осведомителен бюлетин съответно в 07:00 ч, в 12:00 ч. и в 18:00 ч., „Неделя 150“, както и всички часови пояси, в които се излъчва предизборно съдържание, съгласно *Споразумението за реда и условията за отразяване в програмите на Българското национално радио на предизборната кампания за изборите за народни представители на 02 април 2023 г. (за кратко Споразумението)*

Споразумението е подписано на 28 февруари 2023 г. от 8 партии и коалиции от общо 21 политически субекта, участващи в изборите. По реда на подписване на документа, това са: ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА (КОД); ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА; КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО; ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ – НОВА ДЕМОКРАЦИЯ; КП ЛЕВИЦАТА; ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД; ПП БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ЗА ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ; ПП МИР. Споразумението е качено на сайта на БНР на 3 март 2023 година.

Споразумението дава възможност на всички участници в изборите както за безплатно, така и за платено агитационно съдържание. И в тази предизборна кампания са предвидени безплатни агитационни клипове при откриването и при закриването на предизборната кампания. **В тази кампания са ограничени формите за безплатна агитация, които програмата предоставя на политическите субекти за разлика от предходната кампания, когато имаше възможност за безплатни интервюта на лидери на партии и на водачи на листи.** Освен встъпителни и заключителните клипове, единствената другата възможност за безплатно агитационно съдържание е участието в планираните 4 безплатни диспути по програма ХОРИЗОНТ.

В Споразумението е предвидена възможност и за още 4 платени диспути в програмата на БНР, като три от тях не са реализирани, а в единия има единствен участник, което го превръща в интервю. Другите платени форми, предвидени в Споразумението и реализирани от част от партиите и коалициите, са хроники, клипове и репортажи.

И в настоящата кампания преобладава редакционното съдържание за изборите – анализи на експерти, прогнози за изборите и други актуални теми в хода на кампанията.

Основното определение, което се повтаря като лийтмотив и във всички експертни разговори, е „много вяла кампания“. Семплото присъствие на партиите и лидерите им в тази кампания ясно се вижда не само в платените суми за агитация, но също така и в броя на участниците дори в безплатните форми.

Във всички предоставени възможности за безплатни диспути и кратки форми (встъпителни и заключителни клипове) участие вземат предимно по-малките партии, като двама от тях – Боян Расате и Венцислав Ангелов, участват във всички диспути. Независимо от темата на диспута, техните послания са еднотипни и в общия случай се налага водещите да правят забележки към участниците да се придържат към правилата и спазване на закона.

От началото на предизборната кампания до деня на изборите включително, се излъчват клипове от разяснителната кампания на ЦИК. Клиповете се излъчват след осведомителните бюлетини на БНР – Сутрешен в 06:00 ч., Обеден в 12:00 ч., вечерен в 18:00 ч. и Нощен в 24:00 ч., като съдържат обща информация за избирателите с основните правила за гласуване и са отделени от останалата част от програмата със звуков сигнал и изречение „Парламентарни избори 2023“ в началото и в края на всеки клип.

И за тези избори Българското национално радио отваря специална страница в интернет в началото на кампанията с пълната информация за изборите, като тази година страницата е с челно заглавие „Парламентарни избори 2023 г. с БНР“. На страницата са налични както материали, свързани с изборите, излъчвани в рамките на предаванията – мнения, интервюта, репортажи, социологически данни, отделни секции за вота в страната и в чужбина, официална информация от ЦИК, но така също Споразумението и всички съпътстващи документи – правила за отразяване на кампанията, образец на различни документи, информация за сключени договори и платени суми. **В дните, в които са предвидени безплатни диспути, страницата предлага и видеоизлъчване в реално време от студиото на БНР.**

Таблицата по-долу показва информацията за сключените договори, както са представени на сайта на Българското национално радио. Основните форми, които са излъчвани в програма ХОРИЗОНТ, са кратки клипове, репортажи и хроники. Има само едно участие в предизборен диспут, провел се под формата на интервю.

Партията с **най-много платено съдържание е ВЪЗРАЖДАНЕ**, а веднага след нея е ДПС, която и тази кампания излъчва предизборни хроники от началото на кампанията до края, без да има други платени или безплатни форми. Изключение прави единствено встъпителен клип. Останалите партии са с доста по-малки суми за платена агитация, включваща основно кратки клипове. Платените форми се излъчват основно в последната седмица от предизборната кампания. Единствено хрониките на партия ДПС се излъчват от първия ден на кампанията, каквато е практиката им през последните няколко кампании.

За сравнение по отношение изхарчените пари с предходната кампания за изборите на 2 октомври, платените суми за агитационно съдържание в програма ХОРИЗОНТ е 46 520 лв. и е важно да се уточни, че сумата, посочена за КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ включва излъчване на платени форми в програма ХОРИЗОНТ и в програма РАДИО ВАРНА. Тъй като не са посочени по отделно, цялата сума е включена в общия обем за програма ХОРИЗОНТ.

Таблицата показва сумите за платените форми в предизборната кампания.

ХОРИЗОНТ, БНР	Предмет на договора	Сума в лв. с ДДС
ПП „Възраждане“	Агитационни клипове и репортажи	15 720 лв.
ПП „Движение за права и свободи“	Предизборни хроники	12 000 лв.
КП „БСП за България“	Агитационни клипове	7 776 лв.

КП „Продължаваме промяната – Демократична България“	Платен диспут и клипове	6 840 лв.
ПП „Български възход“	Агитационни клипове и предизборни хроники	4 800 лв.
ПП „Българска социалдемокрация – Евролевица“	Агитационни клипове	1 080 лв.
Общо		48 216 лв.

Договори за предоставяне на безплатно съдържание не са налични. За такъв договор условно може да се счита сключеното Споразумение, което подробно посочва реда и условията за участие в безплатните агитационни форми.

Не е налично безплатно агитационно съдържание извън описаните в Споразумението възможности за такова. Останалото съдържание на изборна тематика е безплатно редакционно и е извън рамките на агитационното. Програма ХОРИЗОНТ и в тази предизборна кампания представя такова съдържание всеки ден в рамките на актуалните си предавания „Преди всички“, „12+3“, „Нещо повече“, „Неделя 150“ и Новини. Реакционно съдържание е констатирано и в предаването „Хоризонт за Вас“, което се излъчва в петък след Обедния осведомителен бюлетин.

Съдържанието включва предимно експертни разговори с изборни специалисти, политолози, социолози, журналисти, доброволци за изборите в чужбина, както и с представители на ЦИК/РИК, анкети с граждани и с представители на изпълнителната власт. Най-често са под формата на интервю или репортаж. **Запазена е и рубриката, в която се анкетираат граждани от различни населени места, този път със заглавие „България отново пред избор“ и се излъчва в дните преди официалния старт на кампанията.** Не са констатирани иновативни форми за тази кампания.

Темите в редакционното съдържание съвсем естествено са организацията на изборите в страната и чужбина, както и проследяване на кампанията – как протича, как се държат лидерите на партиите и как се справят ЦИК и служебните министри с организацията на изборния процес. **В рамките на настоящата кампания изпълнителната власт в лицето на служебния министър-председател и служебен министър на вътрешните работи, имат по-засилено присъствие, особено в последните дни от кампанията, когато темата за бомбените заплахи в много училища в различни градове в страната преобладава в публичното пространство.** Другите теми от експертните разговори са типичните за предизборна обстановка – отношенията между партиите, възможните и невъзможни коалиции с прогнози за успешно правителство или отново избори, но така също инфлацията и доходите, цените на основните хранителни продукти, икономиката, не на последно място външнополитическите отношения на страната ни на фона на продължаващата война в Украйна – предоставянето, или по-скоро „непредоставянето“ на военна помощ за Украйна, отношенията с Русия и намесата на външни сили във вътрешните работи на страната.

Последните няколко поредни предизборни кампании има по една основна тематична линия, която заема съществено място в редакционното съдържание и съпътства всички останали теми. За последните кампании може да се посочат: гласуване и ковид-19, машините и сигурността на машинния вот, войната и горивата, най-новото или актуално събитие за обществото. За настоящата кампания това е видеозаснемането на броемето на бюлетините. В края на кампанията единствено темата за бомбените заплахи е по-силно застъпена.

Експертните разговори са значително по-интензивни като присъствие, но също така и разнообразни по отношение на експертната област. Логично преобладават политолозите и социолозите, експертите по изборни системи и изборни науки, бивши членове на ЦИК, някои от тях гостуват в предаванията по повече от веднъж. В тази кампания присъстват и повече експертни по

национална сигурност, ИТ-експерти, експерти по киберсигурност. Темите, които застъпват са свързани именно с видеозаснемането на процеса при броене на бюлетините и попълването на изборните книжа от избирателните комисии, който процес ще се излъчва в реално време през специално създадена платформа за тази цел, в местата, в които това технически е възможно. От тук следват много разговори за сигурността на сайта за следене, възможните технически проблеми и спънки и предизвикателствата за всички страни в процеса.

Име	експертна област
Даниел Вълчев	бивш мин-р на образованието
Диана Евтимова	Институт за развитие на публичната среда
Иво Инджов	политолог, ВТУ
Валентин Вацев	политолог
Добромир Живков	социолог, „Маркет линкс“
Първан Симеонов	социолог, „Галъп“
проф. Румяна Стоилова	социолог
Ивайло Дичев	културолог, СУ
Марио Русинов	„Обединение за честни избори“
Тончо Краевски	политолог
проф. Александър Маринов	политолог
доц. Златогор Минчев	експерт киберсигурност
Ясен Танев	IT-експерт
Евелина Славкова	социолог Тренд
Даниела Бобева	икономист
проф. Евгения Иванова	преподавател по политически науки, НБУ
Стоил Стоилов	изборен експерт
доц. Александър Христов	комуникационен експерт
Атанас Радев	политолог
Юли Павлов	социолог
проф. Красимир Калинов	бивш член на ЦИК
Страхил Делийски	политолог, СУ
доц. Петър Чолков	социолог
Ива Лазарова	Институт за развитие на публичната среда
Павел Вълчев	социолог, „Алфа рисърч“
Христо Панчугов	политолог
Даниел Стефанов	политолог, експерт изборни процеси
Димитър Ганев	Социолог, „Тренд“
проф. Николай Радулов	експерт по национална сигурност
проф. Димитър Вацов	политолог
Ростислав Петров	Асоциация на сертифицираните Етични хакери
Тихомир Стойчев	експерт национална сигурност
Марчела Абрашева	Социолог, „Кантар“
Елена Дариева	Социолог, „Насока“

Явор Колев	експерт по киберсигурност
доц. Жана Попова	преподавател ФЖМК
Александър Димитров	политолог
Калин Славов,	ИД "Прозрачност без граници"
проф. Милена Стефанова	политолог СУ
Общо	39

В края на кампанията бомбените заплахи в много училища в страната и отражението им върху изборния процес „превзеха“ редакционното съдържание във всички предавания на програма ХОРИЗОНТ. Тъй като данните в таблицата за участниците, представени в качеството им на експерти, поместена по-долу, са попълвани хронологично, ясно се вижда развитието на темите в разговорите, свързани с изборите според експертността на събеседниците.

Общото времетраене на експертните разговори в настоящата кампания е 510 мин., за сравнение при предходната кампания то е 203 минути. Броят на участниците в качеството им на експерти е 39 души, при предходната кампания общият брой експерти е 24 души. По отношение на общото времетраене на разговорите с представителите на ЦИК/РИК/СИК в настоящата кампания то е 115 мин. и 94 мин. в предходната кампания, като отново е повече, макар и не с такава голяма разлика.

Социалните мрежи се използват като източник на информация само в случаите, в които това е единствен такъв или когато има събития, които се „случват“/излъчват в социалните мрежи.

Таблицата по-долу показва редакционното предизборно съдържание в секунди, разпределено по предаванията в програма ХОРИЗОНТ. **Времето, отделено за редакционно съдържание в настоящата кампания е два пъти повече от същото време в предходната кампания (около 25 000 секунди за изборите от 2 октомври 2022).**

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ по предавания	ОБЕМ В СЕКУНДИ
Преди всички	18465
Нещо повече	11040
"12+3"	10680
Неделя 150	6660
Новини	4490
Хоризонт за вас	3600
Общо	54935

Предизборната журналистика в програма ХОРИЗОНТ запазва професионално и безпристрастно поведение, водещите се придържат към поставените условия в Споразумението, като се еманципират от пропаганда и политически внушения. Няма безплатни форми на политически субекти, които да са извън посочените възможности в Споразумението.

ПЛАТЕНОТО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ в програма ХОРИЗОНТ за настоящата предизборна кампания е силно ограничено. Излъчено е само едно платено интервю според условията в Споразумението, предвидено за 26 март в рамките на предаването „Неделя 150“ с Христо Иванов, представител на коалицията ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ. Не са констатирани други платени диспути или интервюта.

Таблицата по-долу представя информацията за излъчените платени форми само като време и ориентиран час на излъчване. Важно е да се отбележи, че единствената платена форма, пряко обвързана с предаване, е посоченото по-горе интервю с Христо Иванов в „Неделя 150“. Всички останали кратки форми се излъчват в определени часове от денонощието (обикновено след кратките новини на кръгъл час), изрично посочени в Споразумението, независимо от предаванията. В този смисъл може да се направи извода, че най-много платени форми се излъчват в сутрешните часове и предимно делнични дни, но не само, когато е и праймтаймът на радиото. Платените хроники на партия ДПС са всеки ден между 14:40 и 15:00 ч., а когато в този час е предвиден безплатен диспут, се изместват веднага след кратките новини в 20:00 ч. Именно това е времето, което е посочено под „Други“ по-долу в таблицата. БСП излъчва кратки клипове единствено в сутрешните часове на делнични дни. Останалите партии имат единични хроники, излъчвани в сутрешните часове в интервала между 06:40 и 07:00 ч.

Платени форми по предавания	ОБЕМ В СЕКУНДИ
Преди всички	1650
"12+3"	1450
Неделя 150	900
Нещо повече	320
Хоризонт до обед	230
Други	300
Общо	4850

Приложените по-долу таблици представят платените агитационни форми по политически партии и форми в секунди.

Платени клипове

ПЛАТЕНИ КЛИПОВЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ/ бр.	
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	880	44
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	420	14
ПП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА - ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	400	17
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	270	9
ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	120	4
ОБЩО	2090	88

Платени хроники

ПЛАТЕНИ ХРОНИКИ	ОБЕМ В СЕКУНДИ/ бр.	
ДПС	1500	25
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	180	3
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	180	3
ОБЩО	1860	31

Платени диспути/интервюта

ПЛАТЕНИ ДИСПУТИ/ИНТЕРВЮТА	ОБЕМ В СЕКУНДИ/ бр.	
ПП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА - ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	900	1
ОБЩО	900	1

Общият обем на всички платени форми на агитация за извънредните парламентарни избори в програма ХОРИЗОНТ по политически партии в секунди е представен в приложената по-долу таблица.

ОБЩО ПЛАТЕНИ ФОРМИ	ОБЕМ В СЕКУНДИ/ бр.	
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	1060	44
ПП ДПС	1500	25
ПП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА - ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	1300	18
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	450	12
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	420	14
ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ - ЕВРОЛЕВИЦА	120	4
ОБЩО	4850	117

В настоящата кампания платените форми са по-малко като обем в сравнение с предходната като разликата е почти два пъти по-малко количество. Първенец по платено агитационно съдържание и този път отново е политическа партия ВЪЗРАЖДАНЕ в ефира на програма ХОРИЗОНТ. Отново преобладават кратките форми – клипове и хроники. ПП ВЪЗРАЖДАНЕ излъчват 20-секунден клип с много повторения, като имат и три тематични репортажа по 1 минута – по повод решението за преместване на паметника на Съветската армия с категоричното несъгласие на партията; събирането на подписка за референдум срещу приемането на еврото и последният репортаж е с изказвания на лидера на партията със съмнения за честността на изборите, ако не получат определен брой гласове.

И в тази кампания ПП ДПС излъчва почти всекидневни хроники, които отразяват политическата обиколка на лидерите в страната с кратки изказвания на лидерът Мустафа Карадайъ от митингите в различни населени места. Лайтмотивът на партията в настоящата кампания е *„дневният ред на хората да стане дневният ред на политиците и дневният ред на политиците да стане дневен ред на хората“*.

Останалите форми са много кратки, за да може да се направи качествен анализ на съдържанието. На фона на големия брой участници в изборите, партиите, които са платили за агитационно съдържание, са малко и с предимно кратки форми. Агитационните клипове предлагат основно лозунги, характерни за всяка от партиите – социални облаги за бедните – безплатни учебници, високи пенсии и заплати при БСП, като техните клипове са озвучени от мъж и жена, без да е ясно дали са кандидати, партийни членове или просто дикторски гласове.

В кратките клипове на партия ВЪЗРАЖДАНЕ основната дума, която се повтаря от лидера на партията цели 5 пъти в рамките на 20 секунди, е *„свобода“ – без свобода няма сигурност; работим за свободата; ние сме свободни; гласът на свободата; избери свободата*.

Кратките клипове на коалицията ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ в голямата си част са без политически лозунги и призови, а са покана за заключителния концерт на коалицията на 30 март. В клиповете с агитация акцент са развитие на икономиката и

бизнеса. Единствено интервюто на лидера на един от коалиционните партньори Христо Иванов е с по-продължително време. Темата, обявена предварително в Споразумението е „Предизвикателства и отговорности пред политическите лидери“, като наред с това, съпътстващите теми са изборите, т.нар. „хартиена бюлетина“, очакванията за резултатите и възможностите за правителство, борбата с корупцията и съдебната реформа, които да доведат до икономическо развитие.

В по-разширените агитационни форми на партия БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД лидерът им призовава за разум, доверие и обединение, за да се реши политическата криза, а целта е работеща държава. Това са и основните тези в кратките клипове на партията.

Партия БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА е с изключително малко излъчени кратки клипове с общи политически лозунги за борба с корупцията, високи доходи и привличане на инвестиции.

Всички платени форми започват и завършват със звуков сигнал и съобщение „Парламентарни избори 2023 г.“. При всички платени форми са налични изречението „Купуването и продаването на гласове е престъпление“ и „платена форма“.

Информация за сключваните договори за платено агитационно съдържание се качва редовно на страницата на Българското национално радио, като са посочвани дати, суми и политическите субекти.

БЕЗПЛАТНОТО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ в програма ХОРИЗОНТ на БНР е описано в Споразумението, като е предоставена равна възможност за участие на всички партии в изборите и всички разполагат с равно време за агитация. Безплатните агитационни форми включват встъпителни/заклучителни клипове в първия и последния ден от предизборната кампания и 4 безплатни диспута. В сравнение с последната кампания, тази година времето, отделено за безплатни форми на агитация е по-ограничено – диспутите са с 1 по-малко, като също така липсват безплатните интервюта с лидери на партии и водачи на листи, каквато възможност беше дадена за първи път в рамките на последните няколко кампании. Извън описаните, няма констатирани други форми на безплатна агитация по програма ХОРИЗОНТ.

Безплатните диспути са с предварително обявени дати и теми, като кандидатите отговарят на въпросите на водещия по ред, отсъден чрез жребий от ЦИК и всички разполагат с еднакво време. Темите на диспутите и водещите са в следния ред, като няма разделението на парламентарно представени и извънпарламентарни партии, каквото имаше в предишната кампания:

На 8 март 2023 г. с тема „Рискове пред националната сигурност“ с водещ Диана Янкулова.

На 15 март 2023 г. с тема „България в еврозоната: кога и на каква цена?“ с водещ Марта Младенова.

На 22 март 2023 г. с тема „Недовършената съдебна реформа и борбата с корупцията: ще има ли воля следващият парламент?“ с водещ Силвия Великова.

На 29 март 2023 г. с тема „Енергийната независимост и ядрената сигурност на България“ с водещ Юлияна Корнажева.

Всички диспути се обявяват с анонси в програма ХОРИЗОНТ няколко дни преди датата на диспута, като се посочват темата и часа на излъчване на диспута. Приложенията по-долу таблици показват общото времетраене в секунди и броя на излъчените безплатни агитационни форми.

Безплатни форми – клипове

БЕЗПЛАТНИ КЛИПОВЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ/ бр.	
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	80	2
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	80	2
КП ЛЕВИЦАТА	80	2

ПП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА - ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	40	1
ПП ДПС	40	1
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	40	1
ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ - ЕВРОЛЕВИЦА	40	1
КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	40	1
КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	40	1
ОБЩО	480	12

Безплатни диспути

БЕЗПЛАТНИ ДИСПУТИ	ОБЕМ В СЕКУНДИ/ бр.	
ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	1860	4
ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪОЗ - НОВА ДЕМОКРАЦИЯ	1860	4
НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	900	2
КП ЛЕВИЦАТА	900	2
ПП БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ЗА ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ (БСДД)	1500	3
КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	1500	3
КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	1320	3
ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ - ЕВРОЛЕВИЦА	1260	3
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	900	2
ПП БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ	900	2
СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ БЪЛГАРСКИ ПЪТ	540	1
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	540	1
ПП МИР	360	1
ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	360	1
ОБЩО	14700	32

ОБЩО БЕЗПЛАТНИ ФОРМИ

ОБЩО БЕЗПЛАТНИ ФОРМИ	ОБЕМ В СЕКУНДИ/ бр.	
ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	1860	4
ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪОЗ - НОВА ДЕМОКРАЦИЯ	1860	4
КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	1540	4
ПП БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ЗА ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ (БСДД)	1500	3
КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	1360	4
ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ - ЕВРОЛЕВИЦА	1300	4

КП ЛЕВИЦАТА	980	4
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	980	4
НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	900	2
ПП БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ	900	2
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	580	2
СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ БЪЛГАРСКИ ПЪТ	540	1
ПП МИР	360	1
ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	360	1
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	80	2
ПП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА - ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	40	1
ПП ДПС	40	1
ОБЩО	15180	44

Основната цел на безплатните форми е да дадат възможност на всички партии, участващи в изборите, да представят на потенциалните избиратели политическите си програми и идеи за развитие на страната. В кратките форми от 30-40 секунди на въстъпителните и заключителни клипове партиите включват и изречението „купуването и продаването на гласове е престъпление“, номера на партията в бюлетината и основните акценти от предизборните лозунги на съответната партия. Това кратко време е достатъчно само за популярен или характерен за партията лозунг, без да може да се открият идеи и политически решения. Някои партии използват клиповете от платените форми, които се излъчват и във времето за безплатните такива.

По-дългите безплатни форми – диспутите, дават възможност на партиите да представят идеите и програмите си. Темите за всеки безплатен диспут са предварително зададени в Споразумението, което условно поставя някакво ограничение пред участниците. **На практика част от участниците използват само първите си изказвания в участията си, за да изразят някакво общо мнение по зададените въпроси, след което преминават в общо говорене на теми и проблеми, които са важни за партията, без значение дали са по темата на диспута.** От участията и времето, което всяка партия е използвала за безплатна агитация се вижда кои партии са взели участие във всички предоставени от БНР възможности. Двете партии, първенци в това отношение са НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА и партия БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪОЗ - НОВА ДЕМОКРАЦИЯ и лидерите им съответно Венцислав Ангелов и Боян Расате. Те са двамата редовни участници във всички безплатни диспути. Участието и на двамата – поведението им в студиото, отношението към водещите и темите, както и идеите, които изразяват, не се различава много в отделните диспути. **В общия случай се налага водещите на диспутите да приканват двамата събеседници към спазване на правилата за участие, спазване на закона и ограничаване на епитетите, нецензурни изрази и епитети.**

Предвид еднотипните участници с малки изключения, се създава усещането за един и същи диспут, разтегнат във времето, без особени „сблъсъци“ на идеи и визии за бъдещето, без конкретни предложения и планове, като благодарение и на посочените по-горе двама участници усещането за едно и също съдържание, повторено 4 пъти, се засилва. И макар всички участници са разполагат с равно време, споровете на двамата с водещата разсейват и разговорите с останалите събеседници, привличайки цялото внимание за слушателите, които споделят идеите им, но правят абсолютно неслушаем целия диспут за останалата аудитория, която не желае да слуша изказвания за „илюминати“, Мосад и други съпътстващи нецензурни изказвания.

Всички безплатни форми са отделени със звуков сигнал и обявяване на съдържанието – безплатни клипове или диспут. При всички е налично изречението „Купуването и продаването на гласове е престъпление” и „безплатна форма”.

ТЕМИТЕ в програма ХОРИЗОНТ.

Основната тема в редакционното предизборно съдържание по програма ХОРИЗОНТ е организацията на изборите у нас и в чужбина и проследяването на кампанията за изборите – как протича, какви са основните теми в политическото говорене, каква е комуникацията на кандидатите с избирателите, какви са междупартийните отношения и евентуални коалиции, както и хода на самата кампания. Социалните теми – инфлацията и начините за овладяването ѝ, високите цени на основните стоки и държавното подпомагане също често присъстват в разговорите покрай изборите.

В настоящата кампания основната тема за изборите в чисто организационно отношение е видеозаснемането и излъчването в реално време на броенето на изборните книжа, с всички съпътстващи теми – осигуряване на самите устройства, свързването им, възможността за манипулиране на сигнала или хакерски атаки към сайта за видеонаблюдение, обучението на членовете на секциите и техническата им подготовка.

Вътрешнопартийните отношения и възможностите за коалиции предвид социологическите данни за изборните резултати отново присъстват в експертните изяви на политолозите и социолозите. Останалите теми до известна степен са предпоставени в безплатните диспути в Споразумението, а не са се открили органично и спонтанно в хода на разговорите.

И за тази предизборна кампания БНР работи в партньорство с агенция Галъп Интернешънъл Болкан, като общественият доставчик има поръчани и финансирани две социологически проучвания. Данните от тях са представени на 10 и на 30 март 2023 г. в актуалните предавания на програма ХОРИЗОНТ и в новините. В рамките на кампанията БНР предоставя социологически данни от други агенции. За цялата кампания са представени данните от общо 10 социологически проучвания, две от които по поръчка на БНР. При всяко съобщаване на данни от социологическо проучване във връзка с изборите са спазени законите изисквания – посочена е коректно информация за агенцията, извършила проучването, кой го е поръчал и финансирал, както и периода на проучването.

СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

Дата	Социологическа агенция	Поръчал, финансирал	Период на проучването
2.3.2023	Сова Харис	няма данни	23-28 февруари
7.3.2023	Маркет линкс	съвместно БТВ и Маркет линкс	18-27 февруари
10.3.2023	Галъп интернешънъл Болкан	БНР	4 февруари-3 март
16.3.2023	Тренд	в-к 24 часа	6-12 март
23.3.2023	Център за анализи и маркетинг	собствени средства	16-19 март
24.3.2023	Медиана	собствени средства	17-22 март
30.3.2023	Алфа рисърч	собствени средства	25-29 март
30.3.2023	Галъп интернешънъл Болкан	БНР	18-26 март
31.3.2023	Тренд	Нова ТВ	22-29 март
31.3.2023	Екзакта	собствени средства	21-26 март

По отношение на половото представяне картината не е по-различна от предишни кампании. Отново мъжете – кандидати преобладават като брой в медийното съдържание. Таблицата по-долу дава информация за **броя участия** на мъжете и жените, представени в качеството им на кандидати по форми.

Важно уточнение е, че в платените форми има само една изява на жена – в кратките платени клипове на БСП за България се редуват мъжки и женски глас, като нито един от тях не е разпознаваем като лидерски или някой от кандидатите, не се споменават имена – техните или на политически лидери. Излъчените платени клипове са 14 на брой и това е единственото женско присъствие в тази категория, без да е ясно дали е кандидат. Същото се отнася и за безплатните форми – в кратките клипове на две от партиите съдържанието се изказано от женски глас, без уточнение дали е кандидат в листите, или просто дикторски глас. **Единственото констатирано реално участие на жена – кандидат е на Николина Чакърлова-Вълкова, представител на ПП ВЪН ОТ ЕС И НАТО в един от безплатните диспути.** Всички останали участници са мъже.

Агитационно съдържание	ЖЕНИ	МЪЖЕ
Платени форми	14	98
Безплатни АГИТАЦИОННИ форми	3	42
Редакционно съдържание – участие на кандидати	0	0
ОБЩО	17	140

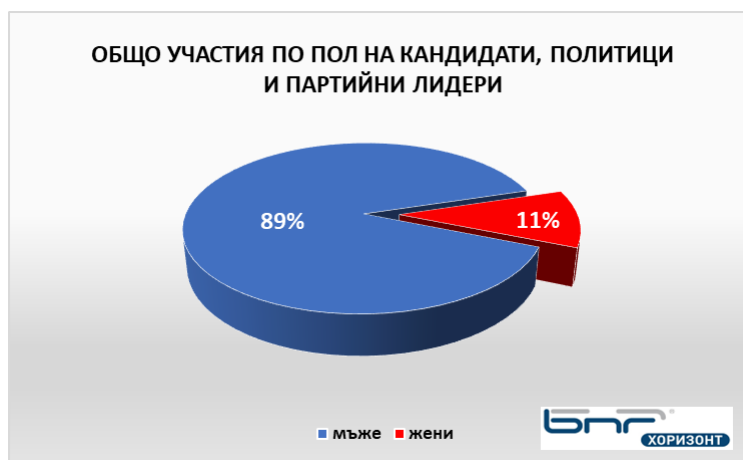
Следващата таблица дава информация за мъжете и жените, представени в качеството им на експерти – коментатори извън листите, представители на ЦИК/РИК/СИК, граждански организации и

граждани, президент и вицепрезидент и др. Макар и с по-малка амплитуда, разликата отново е в полза на мъжете.

Редакционно съдържание	ЖЕНИ	МЪЖЕ
Експерти	10	32
Изпълнителна власт - министри, областни управители, МВР	0	30
ЦИК, РИК, СИК, ОИК	17	6
Граждански организации - граждани и политици без партии	11	15
Президент, вицепрезидент	1	2
Други	6	2
ОБЩО	45	87

В рамките на цялата предизборна кампания за предсрочните избори за народни представители се излъчват разяснителни клипове на ЦИК, които се излъчват след осведомителните бюлетини на БНР. Клиповете са с различна информация, предназначена за избирателите – процесът на гласуване, документите, които се изискват в различни случаи. **Програма ХОРИЗОНТ няма обособена собствена разяснителна кампания, но всички експертни разговори, които се водят в рамките на предаванията, са с цел да помогнат на слушателите да направят информиран избор. Водещите на предаванията и диспутите през цялото време призовават слушателите да гласуват.**

В деня за размисъл има само редакционно съдържание, свързано с изборите – сервизна информация и сигнали от МВР за акции за търговия с гласове. Предаването „Събота 150“ в същността си е предаване с външнополитически теми, като изданието от 1 април не прави изключение. През останалото време в деня за размисъл се излъчват музикални предавания и спорт. Изборната тематика е в Новини и е изцяло с информационна насоченост.

ИЗВОДИ И АНАЛИЗ:

Предизборната кампания за предсрочните парламентарни избори на 2 април 2023 г. в програма ХОРИЗОНТ на БНР може да се определи като не особено активна. В сравнение с предходната кампания за изборите през октомври 2022 г., агитационното съдържание е по-ограничено – както безплатното, така и платените форми. И тази предизборна кампания е открита

официално на 3 март с встъпителни клипове веднага след новините в 18:00 часа и е закрита официално на 31 март 2023 г. със заключителни клипове отново след новините в 18:00 часа. Редът на излъчване е по жребий, изтеглен от ЦИК за всички партии, подали заявления за участие.

В настоящата кампания участие с встъпителни клипове взимат едва 4 от общо 21 партии и коалиции, регистрирани за участие в изборите. Това са БСП, ЛЕВИЦАТА, ВЪЗРАЖДАНЕ и ДПС. Заключителни клипове имат 8 от партиите и коалициите, като освен посочените вече по-горе, са включени БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД, КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ, БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА, КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ И КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО;

За сметка на това редакционното съдържание е с по-голям обем, като има силно присъствие на експерти в различни области. Освен стандартните политолози, социолози и експерти по изборни системи, този път място заемат експерти по национална сигурност, по киберсигурност, хакери и ИТ-специалисти. Основните причини за това са видеозаснемането на броенето на изборните книжа и излъчването на процеса в реално време, където това е технически възможно, а в края на кампанията експертите по национална сигурност и представители на МВР се включват активно в разговорите по повод множеството имейли с бомбени заплахи към различни училища в много градове на страната.

Осезаемо присъствие тази година има и от страна на служебното правителство в лицето служебния премиер Гълъб Донев и служебният министър на вътрешните работи Иван Демерджиев във връзка основно с акции на МВР за злоупотреба с изборните права на гражданите и други текущи теми кампанията.

През цялото време в актуалните предавания има разговори с официални представители на ЦИК/РИК с допълнителна информация и разяснение във връзка с организацията на изборите, както и с доброволци от чужбина с основните проблеми там.

В сравнение с предходната кампания, настоящата е с по-малко агитационни форми – както платени, така и безплатни. Липсват интервюта с лидери на партии, липсват платени диспути. За сметка на това редакционното съдържание е почти двойно повече в сравнение с предходната кампания, като освен обемът на времето, е увеличен и броят на експертите, които участват в разговорите във връзка изборите.

Тенденцията, която се е запазила за последните няколко предизборни кампании е, че и този път отсъстват партийните лидери и по-емблематичните лица на по-големите партии. За разлика от предходната кампания, този път те не участват дори в кратките форми – клиповете. Не само лидерите отсъстват, но също така големите партии изобщо не вземат участие в дългите безплатни форми – диспутите.

И в тази кампания в почти всички диспути участват едни и същи партии, с едни и същи участници, повечето малки, непознати, с алтернативни политически програми и конспиративни теории. По същество не може да се посочи качествен сблъсък на големи идеи и политически линии, които да помогнат на избирателите да направят своя избор. От партиите, успели да съберат достатъчно гласове, за да влязат в парламента, единствено ВЪЗРАЖДАНЕ и БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД вземат участие в диспутите, първата партия в два диспута, а втората – само в един, като в нито един от диспутите НЕ участват лидерите. Не са констатирани регистрирани кандидати за депутати, които да са и водещи на предавания.

Не е налична негативна или позитивна кампания срещу някоя партия или коалиция. Не е констатирана кампания за преференциален вот.

В настоящата кампания двама участници правят особено впечатление при всяко свое участие в националните медии във времето, което законът им е предоставил за агитация. Това са Венцислав Ангелов от партия НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА и Боян Расате от партия БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪОЗ - НОВА ДЕМОКРАЦИЯ. Двамата използват абсолютно всяка възможност за изява в национален ефир, като във всяко тяхно участие – независимо от програмата

и доставчика, независимо от водещите и поставените теми, поведението, изказът и идеите, които изразяват, са еднотипни, дори напълно се припокриват. Във всеки диспут се налага водещите да приканват към спазване не само на добрия тон и добрите нрави, но често изказванията им са на ръба на законовите норми. Въпреки усилията на медията да не допуска съдържание, което противоречи на добрите нрави, честта и доброто име на кандидатите, посочените двама участници не се съобразяват с изискванията, реда и условията за участие в безплатните форми. В един от диспутите се стига до изключване на микрофона на участник след няколкократно предупреждения от страна на водещия.

Изборите в чужбина и при тези избори са широко отразени. В деня на вота през целия ден се включват кореспонденти или специални пратеници в чужбина, които дават актуална информация за протичането на изборите в различни страни, а от местата, където не е възможно пряко включване, се предлагат репортажи.

И за предсрочните избори тази година Българското национално радио отново отваря сайта за изборите, този път със заглавие „Парламентарни избори 2023 г. с БНР“. Съдържанието на сайта пряко кореспондира със съдържанието в програмите на БНР, като има и допълнителни линкове и полезна информация за избирателите.

Освен описаните по-горе казуси, не са констатирани други нарушения на ЗРТ или на Изборния кодекс.

БНР – ХРИСТО БОТЕВ

Наблюдението на програма ХРИСТО БОТЕВ е извършено изцяло по сключеното Споразумение за реда и условията за отразяване на предизборната кампания в програмите на БНР. Подписаното Споразумение обхваща всички програми на БНР, включително и програма ХРИСТО БОТЕВ.

В ХРИСТО БОТЕВ се транслират и клиповете от информационната кампания на ЦИК, които се излъчват след Осведомителните бюлетини в 07:00 ч., в 12:00 ч., в 18:00 ч. и в 00:00 ч.

По принцип кампаниите в програма ХРИСТО БОТЕВ обикновено са доста по-ограничени откъм предизборно съдържание – както платено, така и безплатно. Кампанията за изборите на 2 април 2023 г. не прави изключение. **В Споразумението са предвидени три безплатни диспута с предварително обособени теми и дати както следва:**

На 10 март 2023 г. с тема „Култура и културни политики в сферата на сценичните и изпълнителските изкуства, музейното и галерийно дело, читалищата и меценатството“ с водещ Таня Димова.

На 17 март с тема „Медии и общество – между обществен интерес и политически натиск“ с водещ Николета Атанасова.

На 30 март с тема „Политика и реформи в образованието“ с водещ Мария Какушева.

И в тази кампания участие в диспутите имат предимно малките партии, които често използват времето от диспута, за да поставят основните идеи на партията, независимо от темата на диспута.

Споразумението предвижда излъчването на кратки платени форми – клипове всеки ден от понеделник до петък в интервала от 08:10 до 11:00 ч. и от 12:20 до 14:00 ч. и всеки ден от понеделник до четвъртък от 17:00 до 18:00 ч., и други форми като **платено интервю и репортажи, каквито не са реализирани. От дългите платени форми е предвидена възможност за един платен диспут, който също не е реализиран.**

Единствените агитационни форми от предизборната кампания, излъчени в програма ХРИСТО БОТЕВ, са безплатните диспути, предвидени в Споразумението. **Диспутите в програма ХРИСТО БОТЕВ също се излъчват в реално време на страницата на Българското национално радио,**

създадена специално за изборите „Парламентарни избори 2023 г. с БНР“, както и на страницата на обществения доставчик в социалната мрежа Фейсбук.

Няма специално организирани дискусии или други безплатни форми във връзка с изборите. Таблицата по-долу показва участниците в безплатните диспути в програма ХРИСТО БОТЕВ.

БЕЗПЛАТНИ ДИСПУТИ	ОБЕМ В СЕКУНДИ/ бр.	
ПП НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	1440	3
ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪОЗ - НОВА ДЕМОКРАЦИЯ	1440	3
КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	1440	3
ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ - ЕВРОЛЕВИЦА	1440	3
ПП БЪЛГАРСКИ СЪОЗ ЗА ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ (БСДД)	1020	2
КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	1020	2
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	1020	2
КП ЛЕВИЦАТА	900	2
ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	540	1
ОБЩО	10260	21

Темите в диспутите са поставени предварително, не са се открили органично в хода на разговор. Общият извод е, че партиите, които имат по-малко участия, са избрали само темите, по които могат да споделят конкретни политики и/или решения. Партиите, които участват във всеки диспут, по-скоро използват времето, за да повтарят и популяризират основните си политически идеи.

И тук прави впечатление редовното участие на двамата лидери Венцислав Ангелов от НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА и Боян Расате от ПП БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪОЗ - НОВА ДЕМОКРАЦИЯ. Констатирано е същото поведение като в останалите обществени медии, в които законът им гарантира достъп до безплатно ефирно време, като се повтарят политическите и неполитически идеи, тонът и изказът, нецензурни изрази, последвани от забележки за поведението им от страна на водещите. Изпратен е сигнал до ЦИК за вземане на становище по компетентност. С решение № 1772-НС от 15.03.2023 г. комисията установява нарушение на чл. 183, ал. 4 от ИК.

Не може да се каже, че диспутите са протекли като сблъсък на политически идеи и предложения. Предлагат се популярни, по-скоро популистски идеи и решения без много конкретика – подобряване на образованието, увеличаване на социалните облаги – заплати, пенсии, повече пари за култура и изкуство, под формата на общи приказки и идеи.

Други теми извън поставените в диспута продължават да са темите за „джендърите“, „правилното образование и възпитание“ на децата в традиционните български ценности, забрана на всички НПО-та – повторение на същите реплики от предходната кампания, или повтаряне на заучени реплики и тези от общественото пространство.

Диспутите са разделени от останалата част от програмата със звуков сигнал, като присъства изречението „Купуването и продаването на гласове е престъпление“, както и уточнението, че излъчваното агитационно съдържание е част от предоставеното време за безплатен диспут. Всички участници разполагат с равно време, което се засича от доставчика.

И през тази кампания политическите лидери не присъстват в диспутите, не присъстват и представители на по-големите политически партии.

Не е налично друго бесплатно съдържание, извън посочените в Споразумението диспути.

Предвиденият платен диспут за 23 март 2023 г. с тема „Икономически визии за бъдещето на България“ и водещ Нина Цанева не е реализиран.

Данните за половото разпределение между участниците в диспутите отново са в полза на мъжете.

Вид съдържание	ЖЕНИ	МЪЖЕ
Платени форми	0	0
Безплатни АГИТАЦИОННИ форми	6	15
Редакционно съдържание - участие на кандидати	0	0
ОБЩО	6	15

Не е налична кампания за преференциален вот. Не са регистрирани кандидати за депутати, които да са и водещи на предавания. Не е налична негативна или позитивна кампания срещу някоя политическа партия или коалиция. Изпратен е един сигнал за становище по компетентност към ЦИК, с положително становище и установява нарушение на чл. 183, ал. 4. Не са констатирани други нарушения.

БНР – РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ

Според подписаното Споразумение за всички регионални програми са предвидени един безплатен диспут и платени форми. Единствено за РАДИО БУРГАС е предвиден втори безплатен диспут за водачите на листи във 2 МИР на парламентарно представени партии от 48-то НС, това е новост за тези избори. Разяснителна кампания на ЦИК присъства след осведомителните бюлетини на БНР за регионалните програми.

БНР – РАДИО БЛАГОЕВГРАД

Българското национално радио има публикувана информация за договорите на програма РАДИО БЛАГОЕВГРАД. В табличен вид е представено наименованието на партията/ коалицията или инициативният комитет, предмет на договора, срок, медия и обща стойност в лева без ДДС. Информация е публикувана за КП ГЕРБ – СДС, КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ И ПП ВЪЗРАЖДАНЕ. Информация за договорите е качвана в срок.

Програма РАДИО БЛАГОЕВГРАД доставчик БНР		
КП ГЕРБ - СДС	Платена форма	Сума / 4206 лв. с ДДС
КП БСП за България	Платена форма	Сума / 2700 лв. с ДДС

ПП Възраждане	Платена форма	Сума / 360 лв. с ДДС
Общо в лева		Сума / 7266 лв. с ДДС

ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Според подписаното Споразумение между БНР и партиите, коалициите и инициативните комитети, платените форми за всички регионални програми - клипове, хроники и интервюта имат точно определено време в програмата, след емисията новини.

В РАДИО БЛАГОЕВГРАД са определени три платени предизборен радиодиспути за 07, 16 и 24.03.2023г., които не се провеждат, поради липса на заявили участие кандидати за депутати.

В програмата са излъчени платени форми хроники, интервюта и предизборни клипове.

РАДИО БЛАГОЕВГРАД

Платени форми – клипове	975 сек.
КП БСП за България	630 сек.
КП ГЕРБ-СДС	345 сек.

Платени форми – репортажи/хроники	1320 сек.
КП ГЕРБ- СДС	960 сек.
ПП Възраждане	360 сек.

Платени форми – интервюта /дискусии	2290 сек.
КП БСП за България	1570 сек.
КП ГЕРБ - СДС	720 сек.

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	4585 сек.
КП БСП за България	2200 сек.
КП ГЕРБ - СДС	2025 сек.
ПП Възраждане	360 сек.

В предизборната кампания кандидат депутатите от КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ отчитат реално свършената работа от предходния парламент в социалната сфера, ръстът на заплатите, пенсиите, доходите на населението, безплатните детски градини и безплатните учебници за учениците. Техни приоритети остават план за таван на цените, подпомагане на българските производители, неутралитет на България във войната и против джендър идеологията. КП ГЕРБ – СДС представя своята програма за преодоляване на кризи „За стабилна България“ и стабилно правителство с приоритет намаляване на инфлацията и спекулата, инфраструктурни проекти и възвръщане на чуждестранните инвестиции. Лидерът за региона на ВЪЗРАЖДАНЕ Цончо Ганев предлага мерки за икономиката, стимулиране на българските производители, справяне с демографската криза и подобряване на образованието. Всички платени форми са отделени в програмата в началото с „Парламентарни избори 2023 г.“ и „Платена форма“, а в края присъства задължителният атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Според подписаното Споразумение е предвиден безплатен предизборен диспут за програма РАДИО БЛАГОЕВГРАД, излъчен на 29.03.2023 г. от 09:05 часа. В отделни предавания на

програмата няма безплатно агитационно съдържание - под формата на клипове, хроники и интервюта.

РАДИО БЛАГОЕВГРАД

Безплатни агитационни форми – дискусии в секунди	4860 сек.
ПП Български възход	540 сек.
ПП ИТН	540 сек.
Коалиция ВЪН от ЕС и НАТО	540 сек.
БНС - НД	540 сек.
БСДД	540 сек.
КП ГЕРБ - СДС	540 сек.
ПП Възраждане	540 сек.
КП БСП за България	540 сек.
КП Левицата	540 сек.

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО	4860 сек.
ПП Български възход	540 сек.
ПП ИТН	540 сек.
Коалиция ВЪН от ЕС и НАТО	540 сек.
БНС - НД	540 сек.
БСДД	540 сек.
КП ГЕРБ - СДС	540 сек.
ПП Възраждане	540 сек.
КП БСП за България	540 сек.
КП Левицата	540 сек.

Безплатният диспут, излъчен на 29.03.2023г. от 09:05 часа, е на тема „Възможните коалиции, обединения и лидерски решения - какво управление е необходимо на България за справяне с политическата и икономическата нестабилност? Предизвикателства, приоритети и политики в 49 НС – Югозападът и страната по пътя към устойчиво развитие“. Интерес към него заявяват девет кандидати (както при миналогодишната кампания). Участниците са както от парламентарно представените партии и коалиции КП ГЕРБ - СДС, КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ, БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД И ПП ВЪЗРАЖДАНЕ, така и от извън парламентарно представени партии БНС – НД, БСДД, КП ЛЕВИЦАТА, ВЪН ОТ ЕС И НАТО. Безплатният диспут се предава на сайта на радиото и на фейсбук страницата на РАДИО БЛАГОЕВГРАД за зрителите. Водещият Давид Калпачки представя реда и кандидатите, според жребия, изтеглен от РИК, всеки участник има право на встъпителни и заключителни минути, както и време за представяне на своята програма, с общо времетраене от девет минути. Кандидатите дискутират мерките за преодоляване на инфлацията, овладяване на икономическата и демографската кризи, създаване на среда за чуждестранните инвеститори и отново реформите в съдебната система, образование и сигурност за младите. Диспутът е отделен от останалата част на програмата с „Парламентарни избори 2023 г.“, водещият уточнява, че той е безплатен и ще бъде разделен в две части заради емисията новини на медията. В края диспутът завършва със задължителния атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

В програма РАДИО БЛАГОЕВГРАД разгледаните теми са инфлацията, икономическата криза, еврофондовете, селско стопанство, инфраструктура, образование и здравеопазване.

За наблюдавания период не са представени в програмата социологически проучвания.

СЪОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери. Във всички регионални програми на БНР са представени само кандидати за депутати.

Вид съдържание	Жени	Мъже
Платени форми	23	60
Безплатни форми	2	7
Общо	25	67

ДЕНЯТ НА РАЗМИСЪЛ И ИЗБОРНИЯТ ДЕН: В РАДИО БЛАГОЕВГРАД изборните резултати от вота се представят в новинарската емисия в 20 часа. След новините започва „Изборно студио“ - предаване с водещ Давид Калпачки до 23 часа. Представят се първите прогнозни резултати от изборите, анализи на социолози и политолози /Юлиана Гальова, проф. Антоанета Христова, Петър Кичашки, Ивайло Динев, доц. Иво Инджов/, реакции и коментари на представители на политически партии и коалиции /Георги Андонов от ГЕРБ, Станислав Богдански от ИТН, Албина Анева от Левицата, Иван Димитров от КП ПП-ДБ/, репортажи от Югозапада, гласуването и видеонаблюдението. Коментира се изборителна активност, близка по резултат с последните проведени избори и формулата за съставяне на правителство. В деня за размисъл и в деня на изборите не са констатирани нарушения.

БНР – РАДИО БУРГАС

Българското национално радио има публикувана информация за договорите на програма РАДИО БУРГАС. В табличен вид е представено наименованието на партията/ коалицията или инициативният комитет, предмет на договора, срок, медия и обща стойност в лева без ДДС. Информация е публикувана за ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД, КП ГЕРБ – СДС, КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ, КП ПП-ДБ, ЗА ПП ВЪЗРАЖДАНЕ, КП ЗАЕДНО и ПП ИТН са само за ПР публикации.

Програма РАДИО БУРГАС доставчик БНР		
ПП Български възход	Платена форма	Сума / 1590 лв. с ДДС
КП ГЕРБ - СДС	Платена форма	Сума / 1050 лв. с ДДС
КП БСП за БЪЛГАРИЯ	Платена форма	Сума / 1032 лв. с ДДС
КП ПП-ДБ	Платена форма	Сума / 1020 лв. с ДДС
КП Заедно	Платена форма	Сума / 600 лв. с ДДС
ПП ИТН	Платена форма	Сума / 492 лв. с ДДС
ПП Възраждане	Платена форма	Сума / 360 лв. с ДДС
Общо в лева		Сума / 6144 лв. с ДДС

ПЛАТЕНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение в програмата на РАДИО БУРГАС са определени два платени предизборни радио диспути за 21.03.2023 г. и 28.03.2023 г, но не са се провели.

В програма РАДИО БУРГАС има излъчени само предизборни клипове и един репортаж, интервюта не са излъчени.

РАДИО БУРГАС

Платени форми – клипове	1360 сек.
КП ГЕРБ - СДС	500 сек.
ПП Български възход	450 сек.
КП ПП-ДБ	410 сек.

Платени форми – репортажи/хроника	150 сек.
КП БСП за БЪЛГАРИЯ	150 сек.

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	1510 сек.
КП ГЕРБ - СДС	500 сек.
ПП Български възход	450 сек.
КП ПП-ДБ	410 сек.
КП БСП за БЪЛГАРИЯ	150 сек.

Платените форми, реализирани в РАДИО БУРГАС, са единствено клипове на три партии и един репортаж за откриване на кампанията на КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ. Посланията на Жечо Станков от КП ГЕРБ – СДС са за решение на кризите и успешно бъдеще на Бургаския регион. Акцент в програмата на Димитър Найденов от КП ПП-ДБ е да се пребори инфлацията и да се състави стабилно правителство. Георги Кузманов от БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД е за реални действия и стабилно управление с работеща държава. Всички платени форми са отделени в програмата в началото с „Парламентарни

избори 2023г.“ и „Платена форма“, а в края присъства задължителният атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Според подписаното Споразумение между БНР и партиите, коалициите и инициативните комитети са предвидени два безплатни предизборни диспута за програма РАДИО БУРГАС на 14.03.2023 г. от 13:05 часа и втори на 16.03.2023 г. предвиден само за водачите на листи във 2 МИР на парламентарно представени партии от 48-то НС. В отделни предавания на програмата няма излъчено безплатно агитационно съдържание.

РАДИО БУРГАС

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО	10800 сек.
КП ПП-ДБ	1380 сек.
ПП Възраждане	1380 сек.
КП БСП за БЪЛГАРИЯ	1380 сек.
КП ГЕРБ-СДС	720 сек.
КП Левицата	660 сек.
БСДД	660 сек.
КОД	660 сек.
Заедно	660 сек.
БСД-Евролевица	660 сек.
ПП Български възход	660 сек.
Коалиция Вън от ЕС и НАТО	660 сек.
Коалиция Неутрална България	660 сек.
НП Истината и само истината	660 сек.

Първият безплатен диспут в програма РАДИО БУРГАС е излъчен на 14.03.2023 г. от 13:05 часа, участие в него вземат общо дванадесет кандидати за депутати на тема „*Приоритетите Ви като народен представител. Визията Ви за развитие на област Бургас*“. Безплатният диспут се предава на сайта на радиото както и на фейсбук страницата на РАДИО БУРГАС. Водещият представя реда и кандидатите, според жребия изтеглен от РИК, всеки участник има право на въстъпителни и заключителни минути, както и време за представяне на своята програма, с общо времетраене от единадесет минути. В диспута кандидатите се обединяват около тезата за съставяне на стабилно и работещо правителство, което да взима ясна позиции по важни въпроси за страната. На първо място е овладяване и преодоляване на инфлацията, представянето на бюджет, да бъдат компенсирани българските производители, инфраструктурата, развитие на здравния и религиозен туризъм и усвояването на еврофондовете, инвестиции и завръщането на младите хора в региона, спорт. Диспутът е отделен от останалата част на програмата с „Парламентарни избори 2023г.“, водещата уточнява, че той е безплатен и ще бъде разделен в четири групи заради емисиите новини на медията. В края диспутът завършва със задължителния атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

Вторият диспут в РАДИО БУРГАС, излъчен на 16.03.2023 г. от 13:05 часа, е само за водачите на листи в 2 МИР на парламентарно представени партии на 48-то НС, темата е „*Приоритетите за развитие на Бургас и региона. Стабилизиране на икономиката. Възможни начини на управление*“. Представителите на КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ, КП ГЕРБ-СДС, ПП ВЪЗРАЖДАНЕ и КП ПП-ДБ представят своите виждания за региона и решения за проблемите на страна в рамките на определените дванадесет минути по реда определен по жребии от РИК. Обсъждат финансовата стабилност на държавата, мерките за справяне с инфлацията, въвеждането на еврото, програми за подкрепа на българските производители, но всичко това може да бъде постигнато само чрез работещо правителство и работещ парламент. Местните проблеми, които също не търпят отлагане са Нефтохим, Лукойл, програмата за саниране, културният туризъм. Водещият обявява, че диспутът е безплатен, в края завършва с „Купуването и продаването на гласове е престъпление“.

В програма РАДИО БУРГАС разгледаните теми са инфлация и икономика, въвеждането на еврото, инфраструктура, селско стопанство и спорт.

За наблюдавания период в програмата няма социологически проучвания. СЪОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери. Във всички регионални програми на БНР са представени само кандидати за депутати.

РАДИО БУРГАС

Вид съдържание	Жени	Мъже
Платени форми	0	62
Безплатни форми	4	12
Общо	4	74

ДЕНЯТ НА РАЗМИСЪЛ И ИЗБОРНИЯТ ДЕН: Програмата след информационната емисия новини в 20 часа, в деня на изборите продължава с „Изборно студио на БНР Бургас“ - предаване с водещ Мариян Иванов до 22 часа. В студиото са поканени журналистът Десислава Генова, историографа Митко Иванов и бившият омбудсман Таню Атанасов, които заедно с водещия коментират първите прогнозни резултати предоставени от агенция ГАЛЪП ИНТЕРНЕТЕНЪЛ БОЛКАН. Коментира се избирателната активност на гражданите и бъдещият парламент, който може да бъде пет или шест партиен от представителя на КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ Тодор Байчев, от Цончо Ганев от ВЪЗРАЖДАНЕ и Димитър Найденов от КП ПП-ДБ. В деня за размисъл и в деня на изборите не са констатирани нарушения.

БНР – РАДИО ВАРНА

Българското национално радио има публикувана информация за договорите на програма РАДИО ВАРНА. В табличен вид е представено наименованието на партията/ коалицията или инициативният комитет, предмет на договора, срок, медия и обща стойност в лева без ДДС. Информация е публикувана за КП ГЕРБ – СДС, КП ПП-ДБ, ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД, КП ЛЕВИЦАТА, ПП ВЪЗРАЖДАНЕ и ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД. Информация за КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ е публикувана на сайта за програма ХОРИЗОНТ, с обща стойност от 6480 лв. без ДДС.

Програма РАДИО ВАРНА доставчик БНР		
КП ГЕРБ - СДС	Платена форма	Сума / 3900 лв. с ДДС
КП ПП-ДБ	Платена форма	Сума / 3180 лв. с ДДС
НДСВ	Платена форма	Сума / 2556 лв. с ДДС
КП Левицата	Платена форма	Сума / 2160 лв. с ДДС
ПП Възраждане	Платена форма	Сума / 1980 лв. с ДДС
ПП Български възход	Платена форма	Сума / 720 лв. с ДДС
ПП ИТН	Платена форма	Сума / 720 лв. с ДДС
Общо в лева		Сума / 15216 лв. с ДДС

ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение в програмата на РАДИО ВАРНА са определени три платени предизборни радиодиспути за 11, 18 и 25.03.2023 г. и трите не са реализирани

В програмата са излъчени платени репортажи, предизборни клипове и най-много интервюта. Няма излъчено платено съдържание в отделните предавания.

РАДИО ВАРНА

Платени форми – клипове	2460 сек.
КП БСП за България	2310 сек.
КП ГЕРБ - СДС	150 сек.

Платени форми – репортажи/хроника	1980 сек.
КП Левицата	540 сек.
КП ГЕРБ - СДС	450 сек.
ПП Български възход	360 сек.
ПП Възраждане	300 сек.
НДСВ	180 сек.
ПП ИТН	150 сек.

Платени форми – интервюта /дискусии	3070 сек.
НДСВ	1320 сек.
КП ПП-ДБ	1200 сек.
КП ГЕРБ - СДС	550 сек.

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	7510 сек.
КП БСП за България	2310 сек.
НДСВ	1500 сек.
КП ГЕРБ - СДС	1150 сек.
КП ПП-ДБ	1200 сек.
КП Левицата	540 сек.
ПП Български възход	360 сек.
ПП Възраждане	300 сек.
ПП ИТН	150 сек.

КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ отново засвидетелства своите ангажименти в социалната сфера, повишаване на минималната работна заплата и пенсиите. Девизът на ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ от новата предизборна коалиция КП ПП-ДБ е “Силна България в обединена Европа“, отстояване на българските ценности, култура и икономически интереси. Приоритет са мерките срещу инфлацията и високите цени, но те са против слагането на таван на цените, инфраструктурата, залагат на туризма и популяризирането на историческото наследство. Приоритет на КП ГЕРБ – СДС са мерки за бързото намаляване на цените и инфлацията и задействане на Плана за възстановяване и устойчивост, по-бързо усвояване на европейските пари по сектори. План за регулиране на цените на газа в енергетиката. Призовават хората да гласуват, за да може да бъде съставен работещ, редовен кабинет. Според лидера Стефан Янев от партия БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД трябва да бъдат въведени мерки срещу инфлацията и картелите, за да може държавата да тръгне напред. Важен приоритет за Мая Манолова от КП ЛЕВИЦАТА е увеличение на доходите и приемането на таван на цените на храните, обръща внимание на работещите и на младите хора в страната. Всички платени форми са отделени в програмата в началото с „Парламентарни избори 2023г.“ и „Платена форма“, а в края присъства задължителният атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение между БНР и партиите, коалициите и инициативните комитети е предвиден безплатен предизборен диспут за програма РАДИО ВАРНА, излъчен на 04.03.2023 г. от 10:00 часа. В отделни предавания на програмата няма излъчено безплатно агитационно съдържание.

РАДИО ВАРНА

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО	1200 сек.
НП истината и само истината	600 сек.
Вън от ЕС и НАТО	600 сек.

Безплатният диспут в програма РАДИО ВАРНА е излъчен на 04.03.2023 г. от 10:05 часа, в самото начало на кампанията и в него участие са взели само двама кандидат депутати на тема „Приоритетни инфраструктурни проекти в Източна и Североизточна България. Политики за решаване на проблемите в туризма и селското стопанство“. Диспутът е отделен от останалата част на програмата с „Парламентарни избори 2023 г.“, водещият Георги Бекяров уточнява, че той е безплатен и за съжаление в ущърб на избирателите, заради явяването на само двама участници. Безплатният диспут се предава на сайта на радиото, както и на фейсбук страницата на РАДИО ВАРНА за зрителите. Кандидатите от извънпарламентарно представените партии НП ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА И КОАЛИЦИЯ ВЪН ОТ ЕС И НАТО имат по десет минути да представят своите решения на проблемите в евентуално бъдещо управление на страната. Те засягат конкретни регионални теми, свързани с чужди инвестиции за града, модернизация на пристанищата и Аспаруховия мост, инфраструктурата и подпомагане на българските производители с по-високи изкупни цени на тяхната продукция. В началото и в края водещият обявява формата - безплатен диспут, а в края диспутът завършва със задължителния атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

В РАДИО ВАРНА разгледаните теми са високата инфлация, транспорт и инфраструктура, селско стопанство, правосъдие и съдебните реформи, здравеопазване, икономика, образование.

За наблюдавания период не са представени социологически проучвания. СЪОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери. Във всички регионални програми на БНР са представени само кандидати за депутати.

РАДИО ВАРНА

Вид съдържание	Жени	Мъже
Платени форми	83	102
Безплатни форми	1	1
Общо	84	103

ДЕНЯТ НА РАЗМИСЪЛ И ИЗБОРНИЯТ ДЕН: В програма РАДИО ВАРНА след емисията новини в 20 часа и обявяването на първите резултати, започва „Специалното изборно студио“ предаване с водещ Валери Великов до 22 часа. Представят се интервюта и репортажи от региона, последните резултати от РИК Варна, резултатите от последните екзитполове на агенция ГАЛЪП ИНТЕРНЕСЕНЪЛ БОЛКАН от социолога Яница Петкова, интервюта и коментари на представители на политически партии и водачи на листи /Ивайло Митковски от КП ПП-ДБ, Фелис Хюсменова от ДПС, Павел Радичков БСП ЗА БЪЛГАРИЯ и Коста Стоянов от ВЪЗРАЖДАНЕ/. Първите две политически партии /КП ПП-ДБ и КП ГЕРБ-СДС/ са с изравнени резултати и трябва да се изчака окончателните резултати, коя коалиция ще бъде първа. Очакват се още резултати и гласовете от чужбина, за да се види дали ще има и шеста партия, в лицето на ИТН, дали ще успеят да преминат четири процентната бариера за влизане в парламента. В деня за размисъл и в деня на изборите не са констатирани нарушения.

БНР – РАДИО ВИДИН

Българското национално радио има публикувана информация за договорите на програма РАДИО ВИДИН. В табличен вид е представено наименованието на партията/ коалицията или инициативният комитет, предмет на договора, срок, медия и обща стойност в лева без ДДС. Информация е публикувана за КП ГЕРБ-СДС и ПП Възраждане.

Програма РАДИО ВИДИН доставчик БНР		
КП ГЕРБ-СДС	Платена форма	Сума / 480 лв. с ДДС
ПП Възраждане	Платена форма	Сума / 300 лв. с ДДС
Общо в лева		Сума / 780 лв. с ДДС

ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение за програма РАДИО ВИДИН са определени три платени предизборни радиодиспут за 07, 20 и 28.03.2023 г., но не са се провели, поради липса на заявили участие кандидати за депутати.

В програмата са излъчени един репортаж на КП ГЕРБ-СДС и едно интервю на ПП ВЪЗРАЖДАНЕ, няма излъчени клипове.

РАДИО ВИДИН

Платени форми – репортажи/хроники	120 сек.
КП ГЕРБ-СДС	120 сек.

Платени форми – интервюта /дискусии	300 сек.
ПП Възраждане	300 сек.

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	420 сек.
ПП Възраждане	300 сек.
КП ГЕРБ-СДС	120 сек.

Платените реализирани форми в РАДИО ВИДИН са само едно интервю и един репортаж, отделени в началото с „Парламентарни избори 2023г.“ и „Платена форма“, а в края присъства задължителният атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“. В средата на кампанията лидерът Костадин Костадинов от ПП ВЪЗРАЖДАНЕ, заявява своята решителност за запазване на българския лев и инициране на референдум, надслова на кампанията е „Избери свободата“. В края на кампанията важни регионални проблеми за КП ГЕРБ-СДС са инфраструктурните проекти, довършването на тунела под Петрохан и магистралата до Видин и намаляването на инфлацията.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение между БНР и партиите, коалициите и инициативните комитети е предвиден безплатен предизборен диспут за програма РАДИО ВИДИН, излъчен на 14.03.2023 г. от 09:15 часа. В отделни предавания на програмата няма излъчено безплатно агитационно съдържание.

РАДИО ВИДИН

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО	6000 сек.
БНС - НД	600 сек.
НП Истината и само истината	600 сек.
КП БСП за България	600 сек.
ПП Българск възход	600 сек.
ПП БСД - Евролевица	600 сек.
КП Левицата	600 сек.
Вън от ЕС и НАТО	600 сек.
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	600 сек.
ПП ДПС	600 сек.
КП ГЕРБ-СДС	600 сек.

Безплатният диспут в програма РАДИО ВИДИН е излъчен на 14.03.2023 г. от 09:15 часа на тема „Решения за справяне с кризите /политическа, икономическа и външнополитическа/. Компромиси, възможности и приоритети за управление на страната. Законодателни инициативи за догонващо развитие на изоставащите региони. Политики за ускорено

изграждане на важните за Северозападна България“. Това е един от диспутите с най-много представители от всички регионални програми, в него участие взимат десет кандидати за депутати, разделени в три групи. Безплатният диспут се предава на сайта на радиото, както и на фейсбук страницата на РАДИО ВИДИН за зрителите. Водещият Цветомир Цветанов представя реда и кандидатите, според жребия изтеглен от РИК, всеки участник има право на встъпителни и заключителни минути както и време за представяне на своята програма, с общо времетраене от десет минути. В диспута участват както представители на парламентарно представени партии, така и представители на извънпарламентарни партии и коалиции. Водещият в началото призовава участниците за спазване на добрия тон и придържане към него, но представителят на БНС-НД Боян Расате директно влиза в спор с представителя на КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ. Дискутират се мерки за справяне с инфлацията и високите цени, справяне с мигрантския натиск, подпомагане на българските производители, земеделието. Не са пропуснати и регионалните проблеми. Диспутът е отделен от останалата част на програмата с „Парламентарни избори 2023 г.“, водещият уточнява, че той е безплатен и ще бъде разделен в три части заради емисиите новини на медията. В началото и в края водещият обявява формата - безплатен диспут, а в края диспутът завършва със задължителния атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

ТЕМИ: В програма РАДИО ВИДИН разгледаните теми са инфраструктура, инфлация, икономика, въвеждането на еврото, социална политика и мигрантската криза, начини и решения за справяне.

За наблюдавания период в програмата няма социологически проучвания.

СЪОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери. Във всички регионални програми на БНР са представени само кандидати за депутати.

РАДИО ВИДИН

Вид съдържание	Жени	Мъже
Платени форми	1	1
Безплатни форми	1	9
общо	2	10

ДЕНЯТ НА РАЗМИСЪЛ И ИЗБОРНИЯТ ДЕН: В РАДИО ВИДИН в деня на изборите в новините в 20 часа са представени резултатите от проведения парламентарния вот. Програмата продължава с музикална линия и няма следизборно студио. В деня за размисъл и в деня на изборите не са констатирани нарушения.

БНР – РАДИО КЪРДЖАЛИ

Българското национално радио има публикувана информация за договорите на програма БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ. В табличен вид е представено наименованието на партията/коалицията или инициативният комитет, предмет на договора, срок, медия и обща стойност в лева без ДДС. Информация е публикувана за ПП Възраждане, ПП ДПС, КП ГЕРБ-СДС и ПП Български възход, за КП Левицата са само за платени ПР публикации.

Програма БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ доставчик БНР		
ПП Възраждане	Платена форма	Сума / 1020 лв. с ДДС
ПП ДПС	Платена форма	Сума / 996 лв. с ДДС
КП Левицата	Платена форма	Сума / 780 лв. с ДДС
ПП Български възход	Платена форма	Сума / 480 лв. с ДДС
КП ГЕРБ-СДС	Платена форма	Сума / 360 лв. с ДДС
Общо в лева		Сума / 3636 лв. с ДДС

ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение в програмата на БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ са определени четири платени предизборни радиодиспути за 16.03., 20.03., 23.03. и 30.03.2023 г., но не са се провели.

В програмата са излъчени клипове, репортажи и интервюта.

БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ

Платени форми – клипове	120 сек.
пп дпс	120 сек.

Платени форми – репортажи/хроника	960 сек.
ПП Възраждане	480 сек.
ПП Български възход	240 сек.
ПП ДПС	120 сек.
КП ГЕРБ-СДС	120 сек.

Платени форми – интервюта /дискусии	650 сек.
ПП ДПС	350 сек.
ПП Български възход	300 сек.

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	1730 сек.
ПП ДПС	590 сек.
ПП Български възход	540 сек.
ПП Възраждане	480 сек.
КП ГЕРБ-СДС	120 сек.

Приоритетите на ПП ВЪЗРАЖДАНЕ са за отстояване на българските интереси, за разлика от всички евроатлантически партии, за развиваща се и благоденстваща държава. Слоганът на партията е „Избери свободата“. Политическа партия БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД е за съставянето на работещо правителство и заявява като свой основен приоритет, намаляване на инфлацията и борба с картелите запазване на българските семейни ценности. Представителите на ПП ДПС предлагат програма за справяне с кризите и да я реализират като участват в следващото правителство. Лидерът на партията предлага диалог, единство и отговорност. Платените форми са отделени в програмата в началото с „Парламентарни избори 2023 г.“ и „Платена форма“, а в края присъства задължителният атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение между БНР и партиите, коалициите и инициативните комитети е предвиден безплатен предизборен диспут за програма БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ, излъчен на 09.03.2023 г. от 10:10 часа. В отделни предавания на програмата няма излъчено безплатно агитационно съдържание.

БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО	4626 сек.
КП БСП за България	771 сек.
ПП МИР	771 сек.
ПП Възраждане	771 сек.
Коалиция Неутрална България	771 сек.
КП Левицата	771 сек.
БНС - НД	771 сек.

Безплатният диспут в програма БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ е излъчен на 09.03.2023 г. от 10:10 часа, участие в него са взели шест кандидати за депутати, по темата „*Пети поред избори за две години-как ще бъдат убедени избирателите отново да гласуват. Инфлация, високи цени, политика на доходите. Виждания на кандидатите за решения на кризите- вътрешни и международни. Личните им ангажименти към региона*“. Диспутът е отделен от останалата част на програмата с „Парламентарни избори 2023г.“, водещата Станислава Георгиева уточнява, че безплатният диспут се предава на сайта на радиото, както и на фейсбук страницата на БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ за зрителите. Водещата представя реда и кандидатите, според жребия изтеглен от РИК, всеки участник има право на встъпителни и заключителни минути както и време за представяне на своята програма, с общо времетраене от дванадесет минути и петдесет и една секунди. В диспута

участие взимат извънпарламентарно представени партии, с изключение на КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ И ПАРТИЯ ВЪЗРАЖДАНЕ, кандидатите се придържат към подписаното Споразумение за спазване на добрия тон и регламента на диспута. В диспута кандидатите дискутират мерки за справяне с високата инфлация, икономиката, инвестициите, лошата инфраструктура в частност Околовръстният път, мерки за българските производители, проблем остава образованието и качественото здравеопазване. В началото и в края водещата обявява формата - безплатен диспут, а в края диспутът завършва със задължителния атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

ТЕМИ: В програма БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ разгледаните теми са инфлация и въвеждането на еврото, инфраструктура, селско стопанство, образование и здравеопазване .

За наблюдавания период не са представени в програмата социологически проучвания.

СЪОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери. Във всички регионални програми на БНР са представени само кандидати за депутати.

БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ

Вид съдържание	Жени	Мъже
Платени форми	2	13
Безплатни форми	0	6
Общо	2	19

ДЕНЯТ НА РАЗМИСЪЛ И ИЗБОРНИЯТ ДЕН:

В БНР – РАДИО КЪРДЖАЛИ, след програмата на турски език и след новините в 21 часа се предава „Изборно студио“ с водещ Станислава Георгиева до 22 часа. Представят се първите прогнозни резултати от партньора на БНР агенция ГАЛЪП ИНТЕРНЕТЕНЪЛ БОЛКАН, анализ на Яница Петкова за бъдещите партии и коалиции в 49 парламент, изявление на председателя на РИК Кърджали, присъства и проведена Анкета за изборните нагласи сред гражданите. Няма коментари на представители на политически партии, с изключение на част от излъчена пресконференция на представителите на ДПС, с участието на Хасан Азис. В деня за размисъл и в деня на изборите не са констатирани нарушения.

БНР – РАДИО СОФИЯ

Информация за договорите за платените форми не е публикувана в сайта на БНР СОФИЯ.

ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение между БНР и партиите, коалициите и инициативните комитети в програма РАДИО СОФИЯ са определени два платени предизборни радиодиспути за 14.03. и 28.03.2023 г., но не са се състояли.

Платени форми в съдържанието не присъстват през целия период на предизборната кампания.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

В РАДИО СОФИЯ е предвиден безплатен предизборен диспут, излъчен на 23.03.2023 г. от 14:05 часа. В отделни предавания на програмата няма излъчено безплатно агитационно съдържание.

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО	3510 сек.
БСД-Евролевица	480 сек.
БСДД	480 сек.
БНО	480 сек.
КП Левицата	480 сек.
Коалиция ВЪН от ЕС и НАТО	480 сек.
БНС - НД	480 сек.
НП Истината и само истината	480 сек.
Коалиция Неутрална България	150 сек.

В подписаното Споразумение с политическите, партии, коалиции и инициативни комитети е предвиден безплатен диспут за програма РАДИО СОФИЯ, излъчен на 23.03.2023 г, в който участие са взели общо осем кандидати по темата „Мерки за справяне с пътния травматизъм. Подобряване на пътната инфраструктура. Качество на въздуха- справяне с основни замърсители. Стратегия за преминаване към ниско емисионни алтернативи“. Безплатният диспут се предава на сайта на радиото както и на фейсбук страницата на РАДИО СОФИЯ за зрителите. Водещият представя реда и кандидатите, според жребия изтеглен от ЦИК, всеки участник има право на въстъпителни и заключителни минути, както и време за представяне на своята програма, с общо времетраене от осем минути. В диспути всички кандидати за депутати са от извънпарламентарно представени партии и дискутират темата инфраструктура и транспорт и свързаните с нея подтеми, обединяват се около тезата за актуализиране на Закона за движение по пътищата, както и върху по-голям контрол при изграждането на пътища и автомагистрали. Единствено кандидатът за депутат от КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ Мирослав Паскалев, не е съгласен с поставената тема, защото според него има по-важни проблеми за държавата. Водещият

го прекъсва за уточняващи въпроси, с което участникът не е съгласен и напуска студиото преди да е реализирал времето, разпределено предварително поравно между участниците. Диспутът е отделен от останалата част на програмата с „Парламентарни избори 2023 г.“ и е разделен в две части заради емисията новини на медията с различни участници. В началото водещият обявява формата - безплатен диспут, а в края диспутът завършва със задължителното съобщение „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

В програмата РАДИО СОФИЯ е разгледана темата транспорт и инфраструктура.
За наблюдавания период не са представени социологически проучвания.

СЪОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери.

Вид съдържание	Жени	Мъже
Платени форми	0	0
Безплатни форми	0	8
Общо	0	8

ДЕНЯТ НА РАЗМИСЪЛ И ИЗБОРНИЯТ ДЕН: Специалното предаване „Изборно студио“ с водещ Константин Лавсов за изборите е с продължителност от 19 до 22 часа. В деня на изборите резултатите от вота, се представят в новинарската емисия новини на БНР в 20 часа. Предаването е обявено от водещия като нестандартен блок, в първия час преди обявяването на вота в студиото са поканени три млади дами, изучаващи политология - Вангелия Чорбаджийска, Ния Пантева и Йоана Ненчева да обобщят изборния ден и проведените за последните две години пети поред избори. Коментари има на Тюркян Али за изборите във Великобритания, на политолога Иво Инджов, Емил Соколов – анализатор и на Яница Петкова от ГАЛЪП ИНТЕРНЕТЕНЪЛ БОЛКАН за избирателната активност и получените прогнозни резултати към момента. Представена е анкета на радиото за очакванията от днешните избори за парламент. В деня за размисъл и в деня на изборите не са констатирани нарушения.

БНР – РАДИО ПЛОВДИВ

Българското национално радио има публикувана информация за договорите на програма РАДИО ПЛОВДИВ за КП ПП-ДБ, за КП ГЕРБ-СДС са под формата на ПР публикации на сайта. В табличен вид е представено наименованието на партията/ коалицията или инициативният комитет, предмет на договора, срок, медия и обща стойност в лева без ДДС.

Програма РАДИО ПЛОВДИВ доставчик БНР		
КП ПП-ДБ	Платена форма	Сума / 4140 лв. с ДДС
КП ГЕРБ-СДС	Платена форма	Сума / 492 лв. с ДДС
Общо в лева		Сума / 4632 лв. с ДДС

ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Според подписаното Споразумение в програмата на РАДИО ПЛОВДИВ са определени три платени предизборни радиодиспути за 07, 21 и 28.03.20223 г., които не са реализирани.

В програма РАДИО ПЛОВДИВ има излъчени платени репортажи и интервюта на КП ПП-ДБ, но няма клипове. Платеното съдържание започва да се излъчва след 24.03.2023 г., когато е излъчена първата платена форма.

РАДИО ПЛОВДИВ

Платени форми – репортажи/хроники	180 сек.
КП ПП-ДБ	180 сек.
Платени форми – интервюта /дискусии	3600 сек.
КП ПП-ДБ	3600 сек.
ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	3780 сек.
КП ПП-ДБ	3780 сек.

В РАДИО ПЛОВДИВ има кампания единствено на кандидатите на КП ПП-ДБ Христо Иванов, проф. Христо Даскалов, Росен Костурков и Стою Стоев, според които трябва да се случи реформата в съдебната система и да бъде приет механизъм за разследване на главния прокурор, да бъдат предприети мерки срещу високата инфлация, подобряване на инфраструктурата, да бъде овладяна кризата в българското земеделие и да бъдат увеличени доходите на гражданите. Платените форми са отделени в програмата в началото с „Парламентарни избори 2023г.“ и „Платена форма“, а в края присъства задължителният атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение между БНР и партиите, коалициите и инициативните комитети е предвиден безплатен предизборен диспут за програма РАДИО ПЛОВДИВ, излъчен на 14.03.2023 г. от 10:05 часа. В отделни предавания на програмата няма излъчено безплатно агитационно съдържание.

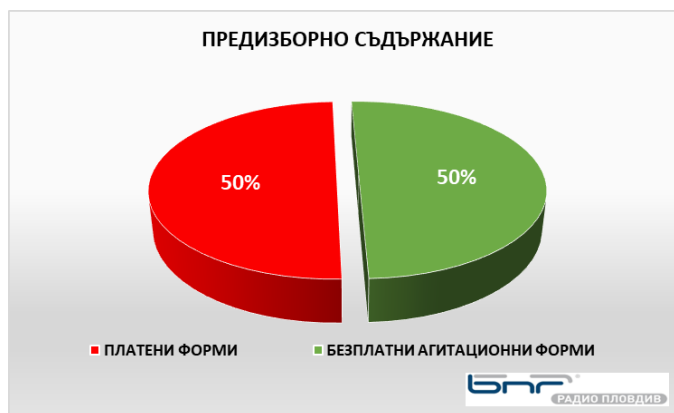
РАДИО ПЛОВДИВ

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО	3780 сек.
БНС – НД	540 сек.
НДСВ	540 сек.
БСДД	540 сек.
Коалиция Вън от ЕС и НАТО	540 сек.
БСД - Евролевица	540 сек.
ПП Възраждане	540 сек.
Коалиция Неутрална България	540 сек.

Безплатният диспут по програма РАДИО ПЛОВДИВ е излъчен на 14.03.2023 г. от 10:05 часа, участие в него са взели седем кандидат депутати на тема „Предизвикателства, управленски приоритети и политики в 49 НС. Регионът и страната ни по пътя на успеха - стабилност и развитие“ (Формулировката на темата е запазена и непроменена както от последната предизборна кампания). Безплатният диспут се предава на сайта на радиото, както и на фейсбук страницата на РАДИО ПЛОВДИВ за зрителите. Водещият представя реда и кандидатите, според жребия изтеглен от РИК, всеки участник има право на встъпителни и заключителни минути, както и време за представяне на своята програма, с общо времетраене от девет минути. В диспута участват представители на извънпарламентарно представени партии, единственото изключение е ВЪЗРАЖДАНЕ като парламентарно представена партия. Дискутират се мерки за преодоляване на инфлацията, краткосрочни и дългосрочни, както и регионалните проблеми за града - инвестиции, привличане на капитали и инфраструктура, водоканализация и здравеопазване. Всички участници в него се придържат към подписаното Споразумение и спазването на добрия тон. Диспутът е

отделен от останалата част на програмата с „Парламентарни избори 2023г.“, водещият Емил Костов уточнява, че той ще бъде разделен в две части заради емисията новини на медията, обявена е и формата - безплатен диспут, а в края диспутът завършва със задължителния атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

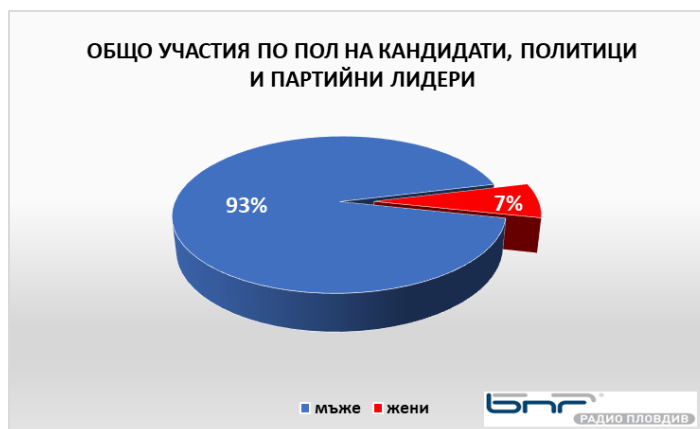
В програма РАДИО ПЛОВДИВ дискутираните теми са инфлация и инфраструктура, селското стопанство, икономика и социални теми, съдебната система, реформите и борба с корупцията, европейски план за възстановяване и развитие, отношенията с Русия.

За наблюдавания период не са представени в програмата социологически проучвания. СЪОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери. Във всички регионални програми на БНР са представени само кандидати за депутати.

РАДИО ПЛОВДИВ

Вид съдържание	Жени	Мъже
Платени форми	0	7
Безплатни форми	1	6
Общо	1	13

ДЕНЯТ НА РАЗМИСЪЛ И ИЗБОРНИЯТ ДЕН: В РАДИО ПЛОВДИВ специалното предаване „След избора“ с водещ Антония Попова започва след вечерния осведомителен бюлетин и продължава до

22 часа. В деня на изборите резултатите от вота се представят в новинарската емисия новини в 20 часа, първите прогнозни резултати от парламентарния вот и информация от репортерите на медията. Резултатите от последните екзитполове коментират социологът Яница Петкова от агенция ГАЛЪП ИНТЕРНЕТЕНЪЛ БОЛКАН, адвокат Владимир Дончев, художникът Иван Тотев, Спас Гърневски бивш депутат и политолозите Любомир Стефанов, Страхил Делийски и Татяна Буруджиева. Включени са интервюта и коментари на представители на политически партии и водачи на листи Ангел Георгиев от ВЪЗРАЖДАНЕ, Манол Пейков от КП ПП-ДБ и Танер Али от ДПС водач на листата в Пловдив. В предаването са включени и репортери на медията от различни изборителни комисии. В деня за размисъл и в деня на изборите не са констатирани нарушения.

БНР - РАДИО СТАРА ЗАГОРА

Българското национално радио има публикувана информация за договорите на програма РАДИО СТАРА ЗАГОРА. В табличен вид е представено наименованието на партията/ коалицията или инициативният комитет, предмет на договора, срок, медия и обща стойност в лева без ДДС. Информация е публикувана за КП ПП-ДБ и ПП ВЪЗРАЖДАНЕ, КП ГЕРБ – СДС, са с публикувани форми само в интернет.

Програма РАДИО СТАРА ЗАГОРА доставчик БНР		
КП ПП-ДБ	Платена форма	Сума / 3060 лв. с ДДС
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	Платена форма	Сума / 1920 лв. с ДДС
КП ГЕРБ - СДС	Платена форма	Сума / 1020 лв. с ДДС
Общо в лева		Сума / 6000 лв. с ДДС

ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение между БНР и партиите, коалициите и инициативните комитети, платените форми за всички регионални програми - клипове, хроники и интервюта имат точно определено време в програмата, след емисията новини.

Според подписаното Споразумение в програмата на РАДИО СТАРА ЗАГОРА е определени три платени предизборни радиодиспут за 07.03., 21.03. и 28.03.2023 г., но не са се провели. В програма РАДИО СТАРА ЗАГОРА има излъчени платени репортажи и интервюта на КП ПП-ДБ и клипове и интервюта на ПП ВЪЗРАЖДАНЕ.

РАДИО СТАРА ЗАГОРА

Платени форми – клипове		20 сек.
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ		20 сек.
Платени форми – репортажи/хроники		240 сек.
КП ПП-ДБ		240 сек.
Платени форми – интервюта /дискусии		3180 сек.
КП ПП-ДБ		1740 сек.
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ		1200 сек.
ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ		3200 сек.
КП ПП-ДБ		1980 сек.
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ		1220 сек.

От КП ПП-ДБ заявяват своите приоритети в областта на енергетиката, в частта за преминаване на фотоволтаици в мини Марица-Изток. В сферата на образованието да се направи реформа и да се актуализират учителските заплати. Здравеопазването да стане електронно, приоритет е и изграждането на национална детска болница. За представителите на партия ВЪЗРАЖДАНЕ приоритет при влизането им в новия парламент е на първо място да се ограничи инфлацията в страната, запазване на минно-енергийния сектор, както и провеждане на референдум против въвеждането на еврото. Всички платени форми са отделени в програмата в началото с „Парламентарни избори 2023г.“ и „Платена форма“, а в края присъства задължителният атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение между БНР и партиите, коалициите и инициативните комитети е предвиден безплатен предизборен диспут за програма РАДИО СТАРА ЗАГОРА, излъчен на 14.03.2023 г. от 10:05 часа. В предаванията на програмата няма излъчено безплатно агитационно съдържание.

РАДИО СТАРА ЗАГОРА

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО	4320 сек.
ПП БСД - Евролевица	480 сек.
БНС - НД	480 сек.
КП БСП за БЪЛГАРИЯ	480 сек.
КП ГЕРБ-СДС	480 сек.
Коалиция Неутрална България	480 сек.
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	480 сек.
ПП БСДД	480 сек.
КП Левицата	480 сек.
Коалиция Вън от ЕС и НАТО	480 сек.

Безплатният диспут по програма РАДИО СТАРА ЗАГОРА е излъчен на 14.03.2023 г. от 10:05 часа, участие в него са взели девет кандидат депутати на тема „Приоритети в работата на Народното събрание. Политики за развитието на региона и страната“ (Темата е същата, както на предходните избори). Безплатният диспут се предава на сайта на радиото, както и на фейсбук страницата на РАДИО СТАРА ЗАГОРА за зрителите. Водещият представя реда и кандидатите, според жребия изтеглен от РИК, всеки участник има право на въстъпителни и заключителни минути, както и време за представяне на своята програма, с общо времетраене от осем минути. В диспута участват представители, както на парламентарно представени партии, така и на извънпарламентарно представени, които дискутират енергетика и фотоволтаиците за мини Марица-Изток, мерките за справяне с високата инфлация, инвестиционни проекти за селското стопанство, образование и инфраструктура. За всички участници основна цел е създаването на работещо правителство и парламент. Диспутът е отделен от останалата част на програмата с „Парламентарни избори 2023 г.“, водещият Иван Славов уточнява, че той е безплатен и ще бъде разделен в три части заради емисиите новини на медията, участниците са разделени в три групи по трима. В началото и в края водещият обявява формата - безплатен диспут, а в края диспутът завършва със задължителния атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

В програма РАДИО СТАРА ЗАГОРА разгледаните теми са свързани с енергетиката, инфлацията и галопиращите цени на храните, инфраструктура, европейският план за възстановяване, здравеопазване и образование.

За наблюдавания период не са представени в програмата социологически проучвания. СЪОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери. Във всички регионални програми на БНР са представени само кандидати за депутати.

РАДИО СТАРА ЗАГОРА

Вид съдържание	Жени	Мъже
Платени форми	3	8
Безплатни форми	0	9
Общо	3	17

ДЕНЯТ НА РАЗМИСЪЛ И ИЗБОРНИЯТ ДЕН: В деня на изборите резултатите от вота, се представят в новинарската емисия новини в 20 часа. След новините започва „Изборно студио“ предаване с водещ Десислава Крачолова и Десислав Тенев до 23 часа. Представят се първите прогнозни резултати от екзитпола на партньора на БНР агенция ГАЛЪП ИНТЕРНЕТШЕНЪЛ БОЛКАН. Съобщават се данни за гласуването и на други социологически агенции –Алфа рисърч, Маркет линкс и Агенция Тренд. Направени са коментари и интервюта на представители на политически партии и водачи на листи – Костадин Костадинов от ВЪЗРАЖДАНЕ, Станислав Балабанов от ИТН, Татяна Дончева от ЛЕВИЦАТА и Мустафа Карадайъ от ДПС. Представено е мнението на политолога Живко

Иванов и на кореспондентите, които следят изборите за региона. В деня за размисъл и в деня на изборите не са констатирани нарушения.

БНР – РАДИО ШУМЕН

Българското национално радио има публикувана информация за договорите на програма РАДИО ШУМЕН. В табличен вид е представено наименованието на партията/ коалицията или инициативният комитет, предмет на договора, срок, медия и обща стойност в лева без ДДС. Информация е публикувана за КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ и КП ГЕРБ – СДС, за КП ПП- ДБ са реализирани под формата на ПР публикации.

Програма РАДИО ШУМЕН доставчик БНР		
КП БСП за БЪЛГАРИЯ	Платена форма	Сума / 2448 лв. с ДДС
КП ГЕРБ - СДС	Платена форма	Сума / 840 лв. с ДДС
КП ПП-ДБ	Платена форма	Сума / 660 лв. с ДДС
Общо в лева		Сума / 3948 лв. с ДДС

ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение в програмата на РАДИО ШУМЕН са определени три платени предизборни радиодиспути за 09.03., 16.03. и 23.03.2023 г., но не са се реализирали.

В програма РАДИО ШУМЕН има излъчени платени хроники и предизборни клипове на КП ГЕРБ – СДС и КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ, интервюта няма реализирани.

РАДИО ШУМЕН

Платени форми – клипове	285 сек.
КП ГЕРБ - СДС	285 сек.

Платени форми – репортажи/хроники	540 сек.
КП БСП за БЪЛГАРИЯ	540 сек.

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	825 сек.
КП БСП за БЪЛГАРИЯ	540 сек.
КП ГЕРБ - СДС	285 сек.

Според лидера на КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ Корнелия Нинова тяхната програма е ясна и целта е стабилно правителство, социална държава с гарантирани доходи, преизчисление на пенсиите, таван на цените на храните и безплатни лекарства за деца до 14 години. Лидерът на партия ГЕРБ Бойко Борисов, призовава за стабилна България и замяна на неосъществената промяна. Всички платени форми са отделени в програмата в началото с „Парламентарни избори 2023г.“ и „Платена форма“, а в края присъства задължителният атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ:

Според подписаното Споразумение между БНР и партиите, коалициите и инициативните комитети е предвиден безплатен предизборен диспут за програма РАДИО ШУМЕН, излъчен на 30.03.2023 г. от 13:05 часа. В отделни предавания на програмата няма излъчено безплатно агитационно съдържание.

РАДИО ШУМЕН

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО	3600 сек.
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	720 сек.
КП ГЕРБ-СДС	720 сек.
КП ЛЕВИЦАТА	720 сек.
БНС-НД	720 сек.
БСДД	720 сек.

Безплатният диспут в програма РАДИО ШУМЕН е излъчен на 30.03.2023 г. от 13:05 часа, участие в него са взели петима кандидат депутати на тема „Законодателни политики и отражението им в региона“. Безплатният диспут се предава на сайта на радиото, както и на фейсбук страницата на РАДИО ШУМЕН за зрителите. Водещият Стоян Стоянов заявява, че участие са заявили седем кандидати, но двама не са успели да участват. Представя реда на кандидатите, според жребия изтеглен от РИК, всеки участник има право на въстъпителни и заключителни минути както и време за представяне на своята програма, с общо времетраене от дванадесет минути. В диспута участие взимат Веселин Вешев от ПП ВЪЗРАЖДАНЕ и Ралица Тодорова от КП ГЕРБ-СДС от парламентарно представените партии и останалите кандидати са от извънпарламентарно представени партии. Представителите дискутират темата инфлация и мерките за преодоляването на икономическата криза, за и против въвеждането на еврото, инфраструктурата и подобряване на пътищата, проблемите и решенията в дългосрочен план за региона, образованието и връщането на младите в града. Диспутът е отделен от останалата част на програмата с „Парламентарни избори 2023 г.“. Водещият обявява формата - безплатен диспут, а в края диспутът завършва със задължителния атрибут „Купуването и продаването на гласове са престъпления“.

В програма РАДИО ШУМЕН разгледаните теми са инфлация, въвеждането на еврото, инфраструктура, съдебната реформа, земеделие и здравеопазване.

За наблюдавания период не са представени в програмата социологически проучвания. СЪОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери. Във всички регионални програми на БНР са представени само кандидати за депутати.

Вид съдържание	Жени	Мъже
Платени форми	3	20
Безплатни форми	1	4
общо	4	24

ДЕНЯТ НА РАЗМИСЪЛ И ИЗБОРНИЯТ ДЕН: След емисията новини на РАДИО ШУМЕН в 20 часа, започва предаването „Извънредно изборно студио“ с водещ Розалина Чернева до полунощ. Представят се първите прогнозни резултати и данни от последните екзитполове на социологическа агенция ГАЛЪП ИНТЕРНЕСЕНЪЛ БОЛКАН за парламентарния вот, според които първите две политически сили са с изравнени проценти, а дали ще има пет или шест партии и коалиции в бъдещия парламент трябва да бъдат изчакани и данните от гласуването в чужбина. Коментари и интервюта за изборния ден, начинът на гласуване и избирателната активност на гражданите има на представителя на Галъп Юлиана Галъова и на политолога Марио Русинов, няма включване и представяне на кандидат депутати. В предаването е направен паралел с гласуването преди години от директора на Държавния архив доц. Михаил Груев. В деня за размисъл и в деня на изборите не са констатирани нарушения.

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ ЗА ВСИЧКИ РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ НА БНР

В регионалните програми на Българското национално радио кампания за избор за народни представители на 02 април 2023 г. е с по-малък обем предизборно съдържание в сравнение с последната изборна кампания на 02 октомври 2022г. Публикувани са договори на интернет страниците за всички програми, с изключение на РАДИО СОФИЯ. Договорите са подписани с повече от две партии, коалиции и инициативни комитети, най-много седем на брой те са за РАДИО БУРГАС и РАДИО ВАРНА, следвани с пет от БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ, в сравнение с миналата кампания те са били с най-малко публикувани договори и два са публикуваните договори за РАДИО ВИДИН и РАДИО ПЛОВДИВ. В сравнение с предходната кампания съотношението се запазва като отново най-много подписани договори е имало РАДИО ВАРНА, а най-малко РАДИО ВИДИН.

Според подписаното Споразумение за всички програми са предвидени платени предизборни диспути, по два за РАДИО БУРГАС и РАДИО СОФИЯ, три за всички останали регионални програми и четири за БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ, както миналата предизборна кампания. Общият брой платени диспути за програмите е двадесет и шест и нито един не е бил реализиран, за сравнение с миналите избори те са били двадесет и пет, от които са били осъществени шест. Това още един път потвърждава умората и нежеланието на кандидатите да водят по-активна кампания. Във всички регионални програми са излъчени платени форми, представящи приоритетите на отделните кандидати за депутати, с изключение на РАДИО СОФИЯ, където не се наблюдава предизборна кампания. В регионалните програми на БНР е констатирано платено съдържание, което е с по-малко времетраене, в сравнение с изминалата кампания.

Единствено коалицията от партии ГЕРБ-СДС е с кампания в шест от програмите на БНР, партия ВЪЗРАЖДАНЕ в пет програми, БСП ЗА БЪЛГАРИЯ в четири, БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД в три, ДПС само в една БНР - РАДИО КЪРДЖАРИ, а ПП ИТН, новата коалиция ЛЕВИЦАТА и завърналата се на политическата сцена партия НДСВ само в една програма - РАДИО ВАРНА. В сравнение с миналите избори ДБ - Обединение е имала кампания в общо шест от регионалните програми, а партия БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД само в две програми. В програма РАДИО ПЛОВДИВ излъчената кампания е само на новата коалиция ПП-ДБ.

Най-много платени форми над 7000 секунди има в РАДИО ВАРНА, както е отчетено и на миналите избори, в програма РАДИО БЛАГОЕВГРАД са близо 4500 секунди в сравнение с миналите избори те са били 6000 секунди, а в РАДИО ПЛОВДИВ И РАДИО СТАРА ЗАГОРА те са под 4000 секунди в сравнение с миналата кампания. С най-малко реализирано платено съдържание е РАДИО ВИДИН 420 секунди. В БНР – РАДИО КЪРДЖАЛИ за изминалата кампания платени форми са имали КП ДБ – Обединение, ПП ВЪЗРАЖДАНЕ и партия БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД сега в битката за Кърджали са се включили и КП ГЕРБ-СДС.

В изминалата предизборна кампания за първи път бяха излъчвани безплатни интервюта „Битката в София. Първите в листите отговарят“, които се предаваха на живо в интернет и във фейсбук профила на програма РАДИО СОФИЯ, за тази кампания тази форма е отпаднала.

Всички програми са излъчили своите предизборни безплатни диспути, както е предвидено в подписаното Споразумение. Единствено РАДИО БУРГАС е реализирал и втори безплатен диспут за водачите на листи във 2 МИР на парламентарно представени партии от 48-то НС, което е новост за тази кампания.

В диспутите най-голям брой участници е имало в РАДИО БУРГАС - тринадесет, следван от РАДИО ВИДИН - десет и РАДИО БЛАГОЕВГРАД и РАДИО СТАРА ЗАГОРА – девет, а най-малко участници РАДИО ВАРНА – двама /трябва да се отчете, че дебатът е предвиден в самото начало на предизборната надпревара/. В сравнение с отминалата предизборна кампания, когато интересът на участниците е бил по-голям, където най-голям брой кандидат депутати – петнадесет са взели участие в дебата в РАДИО БУРГАС, единадесет в РАДИО ВИДИН, следван от РАДИО СОФИЯ.

Тенденцията, която се е запазила и от миналите избори е за повече участници от извънпарламентарно представени партии и коалиции, в сравнение с парламентарно представените партии и коалиции. В регионалните програми на Българското национално радио, са спазени принципите на равнопоставеност, както е описано и в подписаното Споразумение. Предоставя се еднакво времетраене за кандидатите при тяхното участие. При представянето на броя мъже – жени в безплатните форми и в повечето от платените форми е видимо превъзходството при участието на мъжете.

В регионалните програми на БНР темите, които са разгледани и върху които акцентират кандидат депутатите, са мерки за справяне с инфлацията, икономика и инвестиции, въвеждане на еврото, инфраструктура, селското стопанство и подпомагането на българските производители, социални политики и повишаване на доходите на гражданите, образование и здравеопазване, по-малко е засягане темата за реформите в съдебната система.

В програмите са представени единствено гледни точки на кандидати за депутати за новия парламент, експертни мнения няма, с изключение в деня на изборите. В регионалните програми не са представени социологически изследвания.

В предизборната кампания на регионалните програми не присъстват партийни лидери и няма кампания за преференциален вот, няма регистрирани кандидати, водещи на предавания. В програмите не са взели участие, партийни лидери.

Българското национално радио има специален сайт „Парламентарни избори 2023 с БНР“ за всичко свързано с предизборната кампания в програмите на БНР, за изминалата предизборна кампания сайтът на БНР беше „Аз избирам с БНР“.

В съдържанието на всички регионални програми за наблюдавания период присъства разяснителна кампания на ЦИК и няма разяснителна кампания на БНР. Информационните клипове са разположени след сутрешния, обедния и вечерния осведомителен бюлетин на БНР и са отделени от останалата част на програмата със звуков сигнал.

В регионалните програми на БНР не са констатирани нарушения на ИК.

БЪЛГАРСКА СВОБОДНА ТЕЛЕВИЗИЯ – БСТВ

Във връзка с провеждане на извънредни избори за 49-то Народно събрание, в периода 3 март – 2 април 2023 е осъществено специализирано наблюдение на отразяване на предизборната кампания в програма Българска свободна телевизия - БСТВ с доставчик на медийни услуги „Българска свободна медия“ ЕООД. Извършеният мониторинг обхваща часовия пояс 16.30 – 22.30 часа.

За наблюдавания период програма Българска свободна телевизия - БСТВ излъчва предизборно съдържание, изцяло отразяващо кампанията на един от политическите субекти – КП „БСП за България“ (Коалицията). Часовият пояс на фокусирания мониторинг обхваща:

1. Ежедневното предаване със зрителско участие „Думата е ваша“ с водещи за периода на наблюдението Нора Стоичкова и Стоил Рошкев.

2. Седмичното предаване, излъчвано всеки понеделник „Контра“ с водещ Страхил Ангелов.

2. Делничното коментарно предаване „Актуално от деня“ с водещи Александър Симов и Нора Стоичкова.

3. Седмичното предаване „Лява политика“ с водещ Александър Симов.

5. Предаването, излъчвано всеки петък, „Дискусионен клуб“ с водещ Велизар Енчев.

6. Обзорното предаване с обобщение на акцентите от информационния поток през изминалата седмица „Акценти от седмицата“, излъчвано в съботните и неделни дни.

7. Предаването за социално-стопанските и геополитически реалности в България, в Европа и света - „Студио икономика“, излъчвано всеки четвъртък от 20.00 часа с водещ Нора Стоичкова.

8. „Предизборно студио“ с водещи Нора Стоичкова и Александър Симов с участието на кандидати за народни представители от КП „БСП за България“ .

9. Централната емисия новини на програмата, излъчвана в 18.30 часа и повторението ѝ в 22.30 ч. с актуалните за деня новини.

10. „Предизборна хроника“, включваща предизборно съдържание – репортажи от срещи с избиратели, интервюта с кандидати за народни представители.

Отразяването на кампанията за избор на 49-то Народно събрание, в ефира на Българска свободна телевизия - БСТВ, е фокусирано върху политическия субект КП „БСП за България“, посланията отправени към избирателите и приоритетите на Коалицията за бъдещото управление на страната.

В изпълнение изискванията на чл. 180 от ИК на официалния сайт на програмата са публикувани Тарифа за условията, реда и цените за отразяване на предизборната кампания, както и сключен Договор от 27 февруари 2023 г. между Корнелия Нинова в качеството на председател на БСП и представляващ КП „БСП за България“ и доставчика за предоставяне срещу заплащане на програмно време при отразяване на кампанията за Избори за 49-то Народно събрание - 2 април 2023 година.

Програма Българска свободна телевизия-БСТВ доставчик Българска свободна медия ЕООД		
Коалиция „БСП за България“	Платена форма	6 000 лв. с ДДС
Коалиция „БСП за България“	Безплатна форма	-
Общо в лева		6 000 лв. с ДДС

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

С най-голям обем в редакционното съдържание е предаването „Контра“, следвано от Централните новини и актуалните предавания „Дискусионен клуб“ и „Студио икономика“. Значителен дял в публицистичните предавания заемат участията на експерти в различните форми на редакционното съдържание със свои анализи и експертни мнения по основните приоритети на БСП в предизборната кампания. Най-обсъждана е темата за войната в Украйна и негативните последици в различните сфери на обществения живот. Социалните и икономически проблеми, пред които е изправено обществото – темпът на нарастване на инфлацията и масовото обедняване, световната финансова криза и рискът от фалит на държавата са част от дискусиите с участието на политически и обществени анализатори, икономисти и историци. Като един от най-засегнатите сектори от войната в Украйна, в предаванията място намира и въпросът за българската ядрена енергетика и опасността от опити на „Запада“ за нейното унищожение. По темата за войната в Украйна се представя и гледната точка на журналистката Дилиана Гайтанджиева с данни от нейно разследване за дейността на американски биологични лаборатории в Украйна, Грузия и други страни. Засяга се и темата за свободата на словото, с предоставяне на факти за дейността на фактчекърите и зависимостите на борещите се срещу дезинформацията в нарушаващи журналистическите практики сайтове. Защитата на децата и семейството намира отражение в редакционното съдържание чрез интервюта с членове на Инициативния комитет на организирания по инициатива на БСП референдум срещу навлизане на джендър идеологията в българските училища. Присъединяването на България към еврозоната е сред темите в редакционното съдържание с дискусия относно готовността и рисковете за страната ни при текущите условия. Нормалното протичане на изборния процес, особеностите при преброяване на бюлетините и киберсигурността в деня на избора са също част от темите в обхвата на наблюдаваното съдържание.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – По ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
Контра	45 150 сек.
Централни новини	9 680 сек.
Дискусионен клуб	8 844 сек.
Студио икономика	5 820 сек.
Предизборна хроника	2 580 сек.
Акценти от седмицата	2 220 сек.
Актуално	1 790 сек.
ОБЩО	76 084 сек.

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ в низходящ ред	ОБЕМ в секунди
КП "БСП за България"	16 320 сек.
ОБЩО:	16 320 сек.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Безплатни агитационни форми – репортажи/хроники в секунди	
КП „БСП за България“	120274 сек.
ЕКСПЕРТИ (близки до БСП фигури)	1 020 сек.
Общо:	121 294 сек.

Безплатни агитационни форми – интервюта в секунди	
КП „БСП за България“	170 567 сек.
ЗАСТЪПНИЦИ	13 140 сек.
ЕКСПЕРТИ (близки до БСП фигури)	7 140 сек.
Общо:	190 847 сек.

Безплатни агитационни форми – дискусии в секунди	
КП „БСП за България“ (между двама кандидат-депутати от БСП и Коалиция)	11 340 сек.
Общо:	11 340 сек.

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО В СЕКУНДИ	
КП „БСП за България“	302 181 сек.
ЗАСТЪПНИЦИ	13 140 сек.
ЕКСПЕРТИ	8 160 сек.
Общо:	323 481 сек.

С най-голям обем безплатно агитационно съдържание е рубриката „Предизборна хроника“, включваща репортажи от предизборни прояви на КП „БСП за България“, следвана по обем от предаването за представяне на кандидати и политици в предстоящия вот - „Предизборно студио“. Доминиращо в агитационното съдържание е присъствието на лидера на БСП и представляващ Коалицията Корнелия Нинова. Значително по обем е участието на водачите и кандидатите за народни представители от листата на КП „БСП за България“, следвано от застъпници и експерти, близки до политическия субект.

Тематичните акценти в предизборното съдържание на програмата произлизат от актуалната обществено-политическа обстановка и чувствителните за обществото теми, заложили в приоритетите на КП „БСП за България“ – доходи, мир и защита на децата и семейството. Основна тема в съдържанието на програмата е войната в Украйна и отстояване на националния интерес - против въвличане на България като страна в конфликта и против включването ѝ в доставката на боеприпаси за Украйна, за запазване на мира, за дипломация и спиране на военните действия чрез преговори. Акцент в предизборните прояви на КП „БСП за България“ е и инициирания от БСП референдум срещу навлизащата джендър идеология в българското училище. Без налагане на дискриминация върху хората с различна сексуална ориентация, БСП категорично заявява своите намерения в битката за спасение на децата чрез налагане на граници и недопускане на тяхното обръкване със спорни идеологии в училище.

Борбата с инфлацията и увеличаване на доходите е тема, присъстваща във всички изяви на представителите на Коалицията чрез предлагане на мерки за спиране на обедняването на хората, законодателни решения за борба със спекулата и налагане на таван на цените от малката потребителска кошница.

Традиционно, произтичащи от предизборната платформа на КП „БСП за България“, на избирателите се предлагат решения по всички основни проблеми, свързани с управлението на страната ни. По отношение на външната политика на България място в предизборното съдържание заема позицията на БСП за намаляване на напрежението между България и Република Северна Македония (РСМ), ескалирало след вдигане на ветото за преговори за членството ѝ в Европейския съюз. Темата за присъединяването на България към еврозоната и готовността на страната са част от съдържанието на проведените дискусии в публицитичните предавания.

В своите изяви кандидатите за народни представители представят пред избирателите секторните политики, заложи в програмата на БСП за дългосрочното развитие на България. Като един от най-засегнатите от войната в Украйна отрасли на българската икономика – енергетиката, в съдържанието на програмата експерти от средите на БСП поставят въпроса за отстояване на българската позиция за развитие на ядрената енергетика и изграждане на нови мощности в АЕЦ Козлодуй. Друг съществен въпрос, поставен на вниманието на избирателите, е възстановяване на селското стопанство и прилагане на мерки за стимулиране на местното производство чрез справедливо преразпределение на субсидиите и др. В интервюта с кандидати за народни представители се обсъждат и проблемите във здравеопазването и необходимостта от дълбока реформа за получаване на достъпни и качествени здравни грижи на населението. За постигане на високо качество на образованието, съобразно съвременните изисквания и нуждите на българската икономика, се изтъква необходимост и от реформа в образователната система. Място в медията намира и отразяването на предизборни срещи на кандидатите за народни представители с браншови организации по проблемите, стоящи за разрешаване в секторите на туризма, железопътния транспорт, силовите структури и др. В хода на предизборната кампания в медията се отразяват протести, проведени в София и Пловдив срещу желанието на общински съветници и обществени среди да бъде премахнат паметникът на Съветската армия в столицата.

На срещи с избиратели, кандидатите за народни представители обръщат внимание на дадените от БСП обещания в кампанията за избор на 47-мо Народно събрание и постиженията на социалистическата партия в социалната сфера, реализирани по време на участието ѝ в управлението в правителството на Кирил Петков. Сред темите на предаванията с участието на водачи на листата на коалиция „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“ традиционно се поставят въпроси и предлагат решения, свързани с местното самоуправление: изграждане на инфраструктура; транспортни връзки; борба с демографската криза и обезлюдяването на населените места; ръст на заетостта и

ограничаване на вътрешната миграция; възстановяване на болничната помощ в общинските центрове без такава и др., съобразно нуждите на всеки отделен регион и неговите икономически, социални и географски особености.

За разлика от отразяването на предизборните кампании за предходните извънредни парламентарни избори, мониторингът не констатира наличие на платени предизборни клипове на политическия субект в наблюдаваните часови пояси.

Предаванията с агитационно съдържание са ясно обозначени в началото и края с каш „Парламентарни избори 2022“ и „Купуването и продаването на гласове е престъпление“.

СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ДАННИ

В предизборното съдържание, излъчено в програма Българска свободна телевизия – БСТВ не присъстват данни на социологически агенции.

УЧАСТИЕ НА МЪЖЕ И ЖЕНИ в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	26	89
Безплатни форми	258	392
Общо:	284	481

УЧАСТИЕ НА МЪЖЕ И ЖЕНИ в качеството им на експерти - коментатори извън листите

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	26	89

РАЗЯСНИТЕЛНА КАМПАНИЯ

В предизборното съдържание на програма Българска свободна телевизия – БСТВ не се констатира собствена разяснителна кампания относно начина на гласуване. За периода на отразяване на предизборната кампания се наблюдават ежедневно многократни излъчвания на разяснителни клипове на ЦИК, свързани с изборния процес.

В предизборното съдържание на програма Българска свободна телевизия – БСТВ НЕ присъства ЖЕСТОВ превод, с изключение на разяснителната кампания на ЦИК относно изборния процес.

В деня за размисъл, в Българска свободна телевизия - БСТВ не се наблюдава наличие на агитация. Следвайки програмната схема, медията излъчва документални филми и музикални предавания.

В изборния ден, с извънредни включвания от ЦИК, на зрителската аудитория се предоставят данни за хода на изборния процес – проблеми и решения с машинния вот, избирателната активност, констатираните нарушения на Изборния кодекс и информация за протичане на изборите зад граница.

В 19.00 часа стартира изборно студио в две части. В първата част „Изборите през погледа на творците“ с водеща Елена Пенчукова своите впечатления от изборния ден представят творците Петър Писарски – музикант и композитор от група „Атлас“, Бойко Ламбовски – поет и публицист, Михаил Михайлов – дипломат и писател и писателя Калин Тодоров. Дискусията в студиото е за основните послания на партиите към избирателите и отражението на политическата криза през последните две години върху културата на българското общество.

С репортаж на журналистката Гита Манолова от централата на БСП на „Позитано“ 20 и интервю с Вяра Емилова – секретар на ИБ на НС на БСП се предоставя информация за констатираните нарушения на Изборния кодекс в изборния ден, а с репортаж от ЦИК на репортера на БСТВ Георги Димитров данни за първите резултати от проведения вот.

Във втората част на изборното студио с водеща Нора Стоичкова, анализ на предварителните резултати на социологическите агенции от приключилия вот и перспективата за съставяне на редовно правителство е дискусията в студиото с кандидатите за народни представители Велизар Енчев и Александър Симов.

ИЗВОДИ И АНАЛИЗ

При отразяване на кампанията за избор на 49-то Народно събрание в програма Българска свободна телевизия - БСТВ, извършеното наблюдение констатира предизборно съдържание, свързано изцяло с един от политическите субекти - КП „БСП за България“.

В сравнение с предходната кампания за предсрочни парламентарни избори се отчита ръст в обема на общото предизборно съдържание, дължащо се в известна степен на извънредни включвания на живо от предизборни прояви в редица избирателни райони на страната. Мониторингът констатира значителен превес в обема на безплатното агитационно съдържание – 81% спрямо 19% редакционно и липса на платена форма на отразяване.

Доминиращо в предизборното съдържание е присъствието на лидера на БСП и представляващ КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“ Корнелия Нинова. Съществено е присъствието на водачите на листата на Коалицията и кандидатите за народни представители, следвано от застъпници и експерти, близки до политическия субект.

За разлика от предходните извънредни парламентарни избори, извършеният мониторинг констатира кандидати, водещи на публицистични предавания по време на кампанията – Александър Симов („Актуално“ и „Лява политика“) и Велизар Енчев („Дискусионен клуб“). Традиционно е присъствието в медийното съдържание на граждани в предаването със зрителско участие „Думата е ваша“.

Отразяването на кампанията на КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“ е изцяло фокусирано върху предизборните послания на Коалицията – доходи, мир и защита на децата и семейството. Със своя слоган за Парламентарни избори -2023 „Да! Можем“ БСП дава заявка пред избирателите своята готовност и решителност за осигуряване на благоденствие, отговорност и обществен дълг. За осъществяването на тези цели при възможно най-благоприятно за българските граждани политическо, икономическо и мирно решение на националните и световни проблеми, в различните прояви приоритетно се засягат болезнените за обществото теми - войната в Украйна, джандър идеологията, доходи и инфлация. С набелязани конкретни социални мерки за осигуряване на

достоеен живот специално внимание се обръща на младите, работниците, пенсионерите и уязвимите групи. Наблюдението не констатира негативна кампания към останалите политически субекти в предизборната надпревара. Регистрират се критични мнения и оценки към някои от опонентите, предимно свързани с грешни управленски решения на предходни правителства при изграждане на отделни инфраструктурни обекти, гласуваните от десните партии в предишния парламент плана „Макрон“ за РСМ и изпращане на военна помощ за Украйна. В свои предизборни изяви кандидати за народни представители от Коалицията поставят акцент върху различията на БСП и останалите политически субекти по обществено значими теми. В т.ч. е водената от десните формации политика по отношение на войната в Украйна, а ГЕРБ, ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА И ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ определяни като "Коалицията на войната", способна за въвличане на страната ни в конфликта.

В предизборното съдържание не се наблюдава собствена разяснителна кампания. Със съществено присъствие се отбелязва разяснителната кампания на ЦИК с множество излъчвания на клипове относно изборния процес. Изборите за 49-то Народно събрание в чужбина намират отражение в редакционното съдържание на Новинарските емисии с информационен характер относно организацията и протичането на вота в изборния ден.

Положителна е тенденцията за поддържане с актуално съдържание на специалния раздел „Предсрочни парламентарни избори–02.04.23 година“ на официалната страница на доставчика в интернет. С информация от проведените предизборни прояви на КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“ и посланията, отправени към българските избиратели, разделът ежедневно се обновява.

ТЪРГОВСКИ ДОСТАВЧИЦИ НА МЕДИЙНИ УСЛУГИ

БТВ

В програма БТВ на доставчика на медийни услуги „БТВ Медиа Груп“ ЕАД присъства предизборно съдържание за изборите за Народно събрание на 2 април 2023 г. Доставчикът дава възможност на политическите субекти да представят вижданията си по актуалните проблеми в страната и да очертаят позициите си за разрешаването им.

Наблюдението на програма БТВ обхваща следните предавания и часови пояси:

- „Тази сутрин“ - от 06:00 до 09:30 ч. от понеделник до петък;
- „Лице в лице“ - от 17:20 до 18:00 ч. от понеделник до петък;
- „Тази събота и неделя“ - от 07:30 до 11:30 ч. в събота и в неделя;
- „120 минути“ - от 16:30 до 19:00 ч. в неделя;

• btv НОВИНИТЕ - сутрешни емисии в 07:00 ч., в 08:00 ч., в 09:00 ч. в делнични дни; централни емисии btv НОВИНИТЕ в 19:00 ч. ежедневно; късни емисии в делнични дни в 23:00 ч.; емисии btv НОВИНИТЕ в 08:00 ч., в 09:00 ч., в 10:00 ч., в 11:00 ч. в събота и в неделя.

На 3 март 2023 г. има промяна в програма БТВ - предаването „Тази сутрин“ е излъчено от 07:00 до 09:56 ч., а предаването „Лице в лице“ не е излъчено.

Мониторингът на програма БТВ във връзка с отразяване на предизборната кампания за избори за Народно събрание на 2 април 2023 г. обхваща периода 03.03. - 31.03.2023 г. (период на предизборната кампания за предсрочния парламентарен вот), 01.04.2023 г. (ден за размисъл), 02.04.2023 г. (ден на провеждане на изборите за Народно събрание).

В програма БТВ отразяването на предизборната кампания за парламентарния вот започва на 03.03.2023 г. и приключва в 24:00 ч. на 31.03.2023 г.

В деня за размисъл преди парламентарния вот (01.04.2023 г.), както и в деня на вота (02.04.2023 г.) е забранена политическата агитация.

В програма БТВ за предизборната кампания за предсрочните парламентарни избори има¹ безплатно редакционно съдържание и платено съдържание.

Във връзка с отразяване на предизборната кампания е спазено изискването съгласно Изборния кодекс в законоустановения срок доставчикът да обяви на интернет страницата си тарифи и условия за платено отразяване на предизборната кампания за провеждане на изборите. В сайта <https://www.btv.bg> са публикувани *Тарифа и условия за излъчване в телевизионните програми на „БТВ Медия Груп“ ЕАД на платени форми за отразяване на предизборната кампания за изборите за Народно събрание на 2 април 2023 г.* В секция *Документация* в сайта услуги <https://btv.bg/reklama/izbori - 2023/dokumentacia> в таблица *Обявяване на договорите във връзка с предизборна кампания за изборите за Народно събрание на 02 април 2023 г. по смисъла на чл. 180 от Изборния кодекс* е публикувана информация за сключени договори от доставчика със следните политически субекти: ПП „ВЪЗРАЖДАНЕ“, КОАЛИЦИЯ „ГЕРБ-СДС“, КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА - ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“.

В сайта на доставчика своевременно е публикувана информация за сключени договори за платено отразяване (обявените суми са без ДДС) в програма БТВ на предизборната кампания на политическите субекти за предсрочните парламентарни избори:

-договор без посредник между доставчика и ПП „Възраждане“ за отразяване на предизборната кампания от 09.03. до 10.03.2023 г. вкл. за излъчване на платен репортаж;

-договор без посредник между доставчика и Коалиция „ГЕРБ-СДС“ за отразяване на предизборната кампания от 27.03. до 31.03.2023 г. вкл. за излъчване на предизборен клип;

-договор без посредник между доставчика и ПП „Възраждане“ за отразяване на предизборната кампания от 24.03. до 31.03.2023 г. вкл. за излъчване на предизборен клип;

-договор с посредник между доставчика и КП „Продължаваме Промяната-Демократична България“ за отразяване на предизборната кампания от 24.03. до 31.03.2023 г. вкл. за излъчване на предизборен клип;

-договор с посредник между доставчика и КП „Продължаваме Промяната-Демократична България“ за отразяване на предизборната кампания от 29.03. до 31.03.2023 г. вкл. за излъчване на предизборен клип;

-договор с посредник между доставчика и КП „Продължаваме Промяната-Демократична България“ за отразяване на предизборната кампания на 31.03.2023 г. за излъчване на платен репортаж.

В сайта на доставчика няма информация за договори с политически субекти за безплатна агитация.

Програма БТВ, доставчик „БТВ Медия Груп“ ЕАД		
Политически субект	Платена форма	Сума -лв. с ДДС
КП „Продължаваме Промяната-Демократична България“	Предизборен клип	296 168,40 лв. с ДДС
	Предизборен клип	144 949,50 лв. с ДДС
	Платен репортаж	30 155,33 лв. с ДДС
		Общо: 471 273,20 лв. с ДДС

Политически субект ПП „Възраждане“	Платена форма Предизборен клип Платен репортаж	Сума-лв. с ДДС 63 718,27 лв. с ДДС 38 108,74 лв. с ДДС Общо: 101 826,94 лв. с ДДС
Политически субект Коалиция „ГЕРБ-СДС“	Платена форма Предизборен клип	Сума-лв. с ДДС 56541,24 лв. с ДДС Общо: 56541,24 лв. с ДДС
Общо в лева	Платени форми	629 641,38 лв. с ДДС

Безплатно редакционно съдържание

Доставчикът предоставя безплатно редакционно съдържание – интервюта, дискусии, репортажи. Участието на кандидатите за депутати и на представителите на политическите партии и коалиции в предаванията е безплатно и е в съответствие с регламент на БТВ, с който партиите и коалициите са запознати предварително. Безплатното редакционно съдържание се отделя със заставка „*Парламент 49. Време за избор*“.

Безплатно редакционно съдържание има в предаванията „Тази сутрин“ (интервюта, репортажи, дискусии), „Лице в лице“ (интервюта и дискусии), „Тази събота и неделя“ (интервюта, дискусии, репортажи), „120 минути“ (интервюта), в емисии **btv НОВИНИТЕ** (репортажи, синхрон). Безплатно редакционно съдържание има и в продължения на емисии **btv НОВИНИТЕ**.

Участниците в дискусии разполагат с еднакво време за изказвания по темите, имат възможност да задават въпроси един на друг в така наречения „Кръстосан огън“, както и да направят кратки изказвания в края на дискусиите.

Водещите на предаванията са неутрални към позициите на участниците, като създават условия за провеждането на дискусиите в спокоен тон и толерантност между различни гледни точки. Водещите спазват професионалната журналистическа етика, като не допускат прояви на нетолерантност и внушения в полза на партии или кандидати.

В програма БТВ е излъчен Предизборен дебат (самостоятелен) с водещи Златимир Йочев и Мария Цънцарова на 25.03.2023 г. от 19:28 до 21:35 ч., обозначен със заставка „*Парламент 49. Време за избор*“. Регламентът за дебата е на БТВ. Дебатът включва три тематични кръга. Участниците имат възможност да зададат неудобен въпрос към свой опонент в „Кръстосан огън“, а на финала - да се обърнат със заключителни послания. В дебата участват Даниел Лорер, кандидат за депутат от КП „Продължаваме Промяната-Демократична България“, Десислава Атанасова, кандидат за депутат от КП „ГЕРБ-СДС“, Петър Чобанов, кандидат за депутат от ПП „Движение за права и свободи“, Цончо Ганев, кандидат за депутат от ПП „Възраждане“, Георги Свиленски, кандидат за депутат от КП „БСП за България“. Дебатът минава в конструктивен тон, като се предоставя възможност на участниците да изказват свободно мненията си по актуални теми - инфлация и ръст на цените, икономика, криза, селско стопанство, бюджет, инвестиции, съдебна система, социални теми - пенсии, помощи за младите семейства, помощи за енергийно бедните и за бизнеса, енергетика, природен газ, цени на тока и природния газ, работещи институции, кога еврото ще смени лева, план за възстановяване, военна подкрепа за Украйна и санкциите срещу Русия, възможностите за управление на страната. По време на дебата са включени и зрителски въпроси към кандидатите за депутати чрез анкета.

Доминиращи теми в редакционното съдържание - организация на изборите, честност на изборите, избирателна активност, купен вот, машинен вот и вот с хартиена бюлетина,

видеонаблюдение, инфлация, цени, обединение на българите, свобода, история, родова памет, въвеждане на еврото, междупартийни теми, коалиционни отношения, енергетика, природен газ, цени на тока, икономика, социални теми, прозрачност в управлението, парламентаризъм, инфраструктура.

В предаванията в интервюта, в дискусии, в репортажи участват експерти – Младен Владимирова, психолог, Соня Момчилова, председател на СЕМ, Добромир Живков, социолог, Асен Генов, журналист, доц. Георги Лозанов, медиен експерт, Радослав Бимбалов, публицист и блогър, Иво Инджов, експерт по политически комуникации, Вени Марковски, председател на „Интернет общество - България“, доц. Тодор Чобанов, историк, Калин Първанов, журналист, Спас Иванов, експерт по киберсигурност, Ивайло Филипов, изпълнителен директор, проф. Михаил Константинов, бивш председател на „Информационно обслужване“, Румяна Дечева, бивш заместник-председател на Обществения съвет към ЦИК, Калин Георгиев, бивш главен секретар на МВР, Марио Русинов и Никола Тулечки от „Обединение за честни избори“, проф. Мария Пиргова, политолог, Цветанка Андреева, политолог, Христо Панчугов, политолог, Емануил Йорданов, бивш вътрешен министър, Иван Костов, Боряна Димитрова, социолог, Мария Забилева, експерт в Министерство на туризма, Геновева Петрова, социолог.

В издания на предаването „Тази сутрин“ има **дискусии между експерти** в студиото – Радослав Бимбалов, публицист и блогър, и Иво Инджов, експерт по политически комуникации (10.03.2023 г.), доц. Тодор Чобанов, историк, и Калин Първанов, журналист (11.03.2023 г.), проф. Михаил Константинов, бивш председател на „Информационно обслужване“, и Румяна Дечева, бивш заместник-председател на Обществения съвет към ЦИК (20.03.2023 г.), проф. Мария Пиргова, политолог, Цветанка Андреева, политолог, и Христо Панчугов, политолог (27.03.2023 г.). В издание на предаването „Лице в лице“ (22.03.2023 г.) участват Марио Русинов и Никола Тулечки от „Обединение за честни избори“. В продължение на **btv НОВИНИТЕ** участват социолозите Геновева Петрова и Добромир Живков. Изказванията на експертите по отношение на парламентарния вот нямат агитационен характер.

В програма БТВ се предоставя възможност за участие на различни събеседници да представят своята позиция, свързана както с предизборната тематика, така и по актуални теми за събития в страната и по света. Няма предпочитани събеседници, търси се участие на представители на различни политически формации, на експерти, за да се представят обществено значимите теми от различна позиция. Кандидати за депутати и експерти участват в различни форми, за да представят своето мнение.

В безплатното редакционно съдържание има участие на представители на ЦИК, РИК и СИК. В репортажи (синхрон) и в интервюта участват Росица Матева, заместник-председател и говорител на ЦИК, Камелия Нейкова, председател на ЦИК. В безплатно редакционно съдържание има присъствие на представители на изпълнителната власт, на президентството, на синдикати, на съдебната власт, на местната власт, на културата, граждани.

В емисии **btv НОВИНИТЕ** и в издания на предаването „Тази сутрин“ в отделни репортажи се цитират материали от социалните мрежи - Фейсбук.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ ПО ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
„Тази сутрин“	32214
„Лице в лице“	28622
btv НОВИНИТЕ	13913

„Тази събота и неделя“	10341
Предизборен дебат	7200
„120 минути“	6449
ОБЩО	98739

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В	ОБЕМ в секунди
РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ	
КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА-ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	15424
КП ГЕРБ-СДС	15059
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	9393
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	6112
ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	4660
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	4501
КП ЛЕВИЦАТА	3566
ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД	3295
КП ЗАЕДНО	2791
ПП НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	2598
ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	1065
Общо:	68464

ПЛАТЕНО ПРЕДИЗБОРНО СЪДЪРЖАНИЕ

В програма БТВ са излъчени платени форми (предизборни клипове и платени репортажи) за кампаниите на различни политически субекти.

Предизборните клипове и платените репортажи се излъчват в обозначени блокове - btv Избори. Платено съобщение. При платените репортажи има обозначение *платено* през цялото време на излъчване на съответния предизборен материал. Съдържа се информация, че купуването и продаването на гласове е престъпление, като тази информация се съдържа като недвусмислено и разбираемо гласово и визуално послание.

В предизборния клип за кампанията на КП „ГЕРБ-СДС“ има жестов превод.

В различните клипове за кампанията за парламент на политическите субекти тематичните акценти са: най-висок икономически ръст за последните 15 години, втори по ръст на индустриалното производство в целия ЕС, много повече български храни, инвестиции поравно в Северна и в Южна България, европейски заплати, местна, евтина енергия, добре платени лекари, учители, спорт и изкуство за децата навсякъде, Шенген и евро, (КП „Продължаваме Промяната-Демократична България“), време е за стабилна България отново, за генерална промяна (КП„ГЕРБ-СДС“), без свобода няма сигурност, запазване на българския лев, спасяване на българската енергетика, гарантиране на мира и гражданските права за всеки българин (ПП „Възраждане“).

В платените репортажи за кампанията на ПП „Възраждане“ се акцентира върху решението за премахването на паметника на Съветската армия, оповестяването на списъка „Магнитски“. В платения репортаж за кампанията на КП „Продължаваме Промяната-Демократична България“ се акцентира върху безпрецедентната подкрепа за коалицията от четирима европейски премиери – на Белгия, на Люксембург, на Естония, на Нидерландия.

Платени форми – клипове	
Политически субект КП „Продължаваме Промяната-Демократична България“	Секунди/ 631
Политически субект ПП „ Възраждане“	Секунди/ 240
Политически субект КП „ГЕРБ-СДС“	Секунди/ 70
Общо	Секунди/ 941

Платени форми – репортажи/хроники	
Политически субект ПП „ Възраждане“	Секунди/120
КП „Продължаваме Промяната-Демократична България“	Секунди/60
Общо	Секунди/ 180

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	
Политически субект КП „Продължаваме Промяната-Демократична България“	Секунди / 691
Политически субект ПП „ Възраждане“	Секунди / 360
Политически субект КП „ГЕРБ-СДС“	Секунди / 70
Общо	Секунди / 1121

В програма БТВ няма безплатно агитационно съдържание за парламентарния вот.

Доставчикът няма сключени договори с политически субекти за безплатна агитация за парламентарните избори.

Теми

В предизборния период водеща е темата за изборите - организация на вота в страната и в чужбина, честност на изборния процес, избирателна активност, нови правила на вота - гласуване с хартиена бюлетина и с бюлетина от машина, видеонаблюдение при отчитането на резултатите в страната, гарантиране на тайната на вота в секциите. Сред водещите теми е и темата за борбата с корупцията и с купуването на гласове. В репортажи в предавания и в емисии btv НОВИНИТЕ са излъчени материали за акциите на МВР в различни населени места в страната срещу купения вот.

Сред водещите теми се очертават и: инфлация, цени, въвеждане на еврото в България, междупартийни теми и коалиционни отношения, енергетика, природен газ, цени на тока, икономика, бизнес, социални теми - пенсии, помощи за млади семейства, за енергийно бедни, за бизнеса. Участниците в предизборната кампания за парламентарните избори подчертават необходимостта от съдебна реформа за справедливо решаване на проблеми в правораздаването. Темата за вътрешнопартийни, междупартийни и коалиционни отношения е свързана с парламентарния вот и възможността след изборите да се реши политическата криза и да се състави правителство. Темата за мерките за справяне с кризата за гарантиране на по-висок жизнен стандарт също присъства в предизборната риторика. Важно място в предизборната тематика заемат въпросите за енергетиката, доставките на природен газ и цената на тока и горивата. В предизборната риторика присъства темата за оценката на управлението на предходни правителства във връзка със строителството на магистрали. Темата за сигурността също е на дневен ред сред обществото с оглед продължаващия военен конфликт в Украйна и мигрантския поток от различни страни към България. В предизборната риторика в по-малка степен присъстват темите за здравеопазването, културата и образованието, медиите. Отсъстват теми, свързани с идеологически въпроси.

Като обем доминират темите за честността на изборите, организация, избирателна активност, машини за гласуване, устройства за видеонаблюдение, купен вот. На следващо място са темите за инфлацията, цените, потреблението и жизнения стандарт. Темите за националния празник, свободата, обединението на българите, родовата памет, история и преместването на паметника на Съветската армия от центъра на София също са сред доминиращите теми. Важно присъствие имат темите за въвеждане на еврото в България и приемането на страната ни в Шенген. Еднакъв е обемът на присъствие в предизборния период на темите за съдебната реформа, борбата с корупцията и темите за междупартийните и коалиционните отношения. Еднакъв обем на

присъствие се отчита и при темите енергетика, природен газ, цени на тока и темите за бизнеса и икономиката. По важност следват темата за бюджета, темата за плана за възстановяване. Темата за войната в Украйна се разглежда в контекста на задълбочаването на военния конфликт и на предоставянето на военна помощ за Украйна. Важно място в предизборната тематика е отделено и на социалните теми.

Социологически проучвания

В програма БТВ са представени социологически изследвания за електоралните нагласи на гражданите преди предсрочните парламентарни избори на 2 април 2023 г. на следните социологически агенции: „Маркет Линкс“, „Алфа Рисърч“, „Галъп Интернешънъл Болкан“, „Тренд“, „Медиана“, „Екзакта Рисърч Груп“.

Доставчикът е представил данни от две съвместни социологически проучвания с „Маркет Линкс“- национално проучване, финансирано и реализирано съвместно от БТВ и агенцията, проведено сред 1080 лица над 18 години в страната по методите на пряко лично интервю и онлайн анкета в периода 18.02.-27.02.2023 г.; национално проучване, финансирано и реализирано съвместно от БТВ и „Маркет Линкс“, проведено сред 1014 лица над 18 години в страната по методите на пряко лично интервю и онлайн анкета в периода 21.03.-27.03.2023 г.

Представяне на данни от социологически проучвания има в издания на предаванията „Тази сутрин“, в издания на емисии btv НОВИНИТЕ, по време на предизборен дебат.

Огласяването на резултати от социологическите проучвания на „Маркет Линкс“, „Алфа Рисърч“, „Галъп Интернешънъл Болкан“, „Тренд“, „Медиана“, „Екзакта Рисърч Груп“ по повод на изборите съдържа информация за възложителя, организацията, извършила проучването, източниците на финансиране, период на проучването, като тази информация се представя веднъж в началото и веднъж в края на материала. Проучванията са проведени в различни периоди по стандартни методи на изследване сред представителни групи от пълнолетното население на страната. Спазени са изискванията на Изборния кодекс при представяне на данни от социологически проучвания.

На 2 април 2023 г. (ден на изборите) доставчикът е допуснал огласяване на резултатите от вота преди края на изборния ден.

МЪЖЕ/ЖЕНИ

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	256	345
Платени форми	-----	46
Безплатни форми	-----	----
Общо	256	391

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	8	26

Разяснителна кампания

В програма БТВ има разяснителна кампания на ЦИК. Излъчени са клипове с жестов превод за гласуване по настоящ адрес, за гласуване с подвижна избирателна кутия и за гласуване с хартиена бюлетина или с бюлетина за машинно гласуване. Клиповете от разяснителната кампания на ЦИК се излъчват в обозначени рекламни блокове в различни часови пояси. Времетраенето на всеки клип е 30 секунди.

Жестов превод

В програма БТВ жестов превод се наблюдава в централните емисии b tv НОВИНИТЕ в 19:00 ч., които се излъчват ежедневно, във всички клипове от разяснителна кампания на ЦИК за парламентарните избори, в предизборния клип за кампанията на КП „ГЕРБ-СДС“, както и в изборните студиа в деня на изборите.

Ден за размисъл - 01.04.2023 г.

Доставчикът спазва изискването в деня за размисъл да няма предизборна агитация.

В предаването „Тази събота и неделя“ е излъчен репортаж за правата и задълженията на служебната власт в страната в исторически план, като се проследява и управлението със служебни кабинети в други страни. Включено е интервю на специалиста по конституционно право доц. Наталия Киселова. Излъчени са репортажи от с. Паничково, Кърджалийско, за готовността за поредните парламентарни избори и за големия брой подвижни секции в региона, от с. Лесово за подготовката на изборната секция, от Бургас за подготовката на машините за вота. В сутрешните емисии b tv НОВИНИТЕ се съдържа информация за деня за размисъл и за забраната на предизборната агитация. В предаването „Тази събота и неделя“ има включвания на Владислава Тричкова, специален пратеник в Чорлу, Турция, и на Васил Христов, кореспондент в Лондон, по темата за подготовката на изборите в чужбина. За подготовката на вота във Франция е излъчен репортаж на Десислава Минчева в емисията b tv НОВИНИТЕ в 09:00 ч. В предаването „Тази събота и неделя“ е излъчен репортаж за подготовката на изборния ден в секциите в 119 - то училище в София. Гостът в студиото Камелия Нейкова, председател на ЦИК, коментира темата за организацията на изборния ден. Гостът в студиото главен комисар Петър Тодоров, главен секретар на МВР, коментира темата за акциите на МВР срещу купуването и продаването на гласове, осигуряването на сигурността за провеждането на парламентарния вот. В предаването „Тази събота и неделя“ водещи журналисти на БТВ разказват за подготовката на изборното студио на БТВ в деня на вота.

Излъчен е клип от разяснителна кампания на ЦИК за гласуване с хартиена бюлетина или с бюлетина за машинно гласуване.

В централната емисия **btv НОВИНИТЕ** в 19:00 ч. е включен репортаж за арестуван пастор за търговия с вот; изказване на главен комисар Петър Тодоров, главен секретар на МВР, от предаването „Тази събота и неделя“ за акциите на МВР срещу купения вот; репортаж за подготовката и организацията на изборния ден в страната, за тестовете на машините и устройствата за видеонаблюдение; изказване на Камелия Нейкова, председател на ЦИК, от предаването „Тази събота и неделя“ как трябва да протече видеонаблюдението. В централната информационна емисия са излъчени репортажи за подготовката на изборния ден в Турция, във Великобритания и в Северна Македония.

Ден на изборите - 02.04.2023 г.

В деня на изборите доставчикът спазва изискванията на Изборния кодекс относно забраната за предизборна агитация. В програма БТВ в деня на изборите на 02.04.2023 г. се представя актуална и своевременна информация за началото и хода на изборния ден, за избирателната активност. **В деня на изборите има специално изнесено студио на БТВ на пл. „Независимост“ в центъра на София.** Специалната програма на БТВ, посветена на изборния ден, започва в 06:50 ч. и продължава до 01:03 ч. на 03.04.2023 г. В програмата се използват интерактивни средства и графики за представяне на информацията за изборния ден.

В изборното студио „*Парламент 49. Време за избор*“ (06:50 до 12:00 ч.) с водещи Веселина Петракиева и Жени Марчева са излъчени репортажи за гласуването на българите в чужбина - в Австралия (Мелбърн), в Нова Зеландия (Крайстчърч), в Япония (Осака), в Турция (Чорлу), в Северна Македония (Тетово), във Великобритания (Лондон), в Италия (Рим), във Франция (Париж). Излъчени са репортажи за началото на изборния ден от различни места в страната – гр. Бургас, с. Смолянвци, с. Градец, с. Гълъбинци, гр. Кърджали, гр. Враца, гр. Пловдив, гр. Варна, гр. Пазарджик, гр. Девин, гр. Симитли, гр. Стара Загора, гр. Велико Търново, с. Бяла вода, гр. Септември. Кореспондентите на БТВ предават от секциите и съобщават за хода на изборния ден и избирателната активност. В репортажи са включени изказвания на представители на секционните избирателни комисии, които съобщават, че изборният ден е започнал нормално, но на места има проблеми с машините. Съобщава се за засилено полицейско присъствие с оглед охраната на изборния процес и предотвратяване на купен вот. Сред акцентите в репортажа за изборния ден във Враца е гласуването на младите хора, които за първи път гласуват. В реално време на разделен екран се показват кадри от различни секции и зрителите могат да гледат на живо как преминава денят на изборите. Излъчен е репортаж на БТВ за акция на МВР в Перник за противодействие на търговията с гласове.

В предаването на живо са излъчени репортажи за гласуването на политиците – на Ахмед Доган, почетен председател на ДПС, Христо Иванов, съпредседател на „Демократична България“, на Кирил Петков, съпредседател на „Продължаваме Промяната“, на Мустафа Карадайъ, председател на ДПС, на Бойко Борисов, председател на ГЕРБ, на Румен Христов, председател на СДС, на Стефан Янев, председател на „Български възход“, на Костадин Костадинов, председател на „Възраждане“, Иван Демерджиев, служебен министър на вътрешните работи, на Корнелия Нинова, председател на БСП, на Мая Манолова, председател на „Исправи се БГ“, на Илиана Йотова, вицепрезидент на Република България, Гълъб Донев, служебен министър-председател, на Румен Радев, президент на Република България. Включени са изказвания на политици, след като са упражнили правото си на глас.

По време на предаването на кръгъл час са излъчени емисии **btv НОВИНИТЕ** с преки включвания от ЦИК с информация за хода на изборния ден и за избирателната активност. Обедната емисия в изборния ден е с по-голяма продължителност- от 12:00 до 12:40 ч. Излъчени са информационни емисии в 14:00 ч., в 15:00 ч., в 16:00 ч., в 17:00 ч., в 18:00 ч., както и централна емисия в 19:00 ч.

Гости в студиото са Сотир Марчев, кардиолог, Зорница София, режисьор, Христо Борисов, съосновател на българска компания „Еднорог“, проф. Веселин Методиев, историк, Боряна Димитрова, социолог, Добромир Живков, социолог, Стоян Радев, актьор и режисьор, Любослав Костов, главен икономист на КНСБ, Лъчезар Богданов, икономист, Иван Лечев, музикант, проф. Росен Стоянов и Явор Сидеров, политически анализатори, Тити Папазов, треньор по баскетбол, д-р Велислава Донкина, клиничен психолог, Георги Милков, журналист, Тихомир Безлов, старши анализатор в Център за изследване на демокрацията. Гостите в студиото Габриела Наплатанова, член на СЕМ, и Стоил Цицелков, член на Обществения съвет към ЦИК, коментират какво ще следят ЦИК и СЕМ в деня на вота.

В специалното изнесено студио на БТВ гостуват Марио Мишев, съосновател на Сдружение „Българска история“, Калин Сърменов, директор на Сатиричния театър „Алеко Константинов“, доц. д-р Веселин Йолов, заместник-началник на Интензивното отделение към МВР – болница, Свилен Делчев, медицински работник.

В програма БТВ от 16:09 ч. до 16:48 ч. се излъчва изборно неделно издание на предаването „Лице в лице“ с водеща Цветанка Ризова. Гостът в студиото Надежда Нейнски, бивш посланик в Турция, коментира темата за националните приоритети и външната политика. Гостът в студиото проф. Петър Стоянович, историк, коментира темата как изборите променят историята. Излъчени са репортажи за гласуването в Турция и във Франция. Гостите в студиото Йордан Камджалов, диригент, и Палми Ранчев, писател и треньор по бокс, коментират темата за грижата за народа, реалностите и ценностите в живота.

От 16:50 ч. до 01:03 ч. на 03.04.2023 г. продължава специалното изборно студио с водещи Антон Хекиямян, Мария Цънцарова и Светослав Иванов. В изнесеното студио на БТВ водещи са Златимир Йочев и Ванина Недкова. Излъчени са репортажи от Лом за купуването на гласове, от Кърджали за състоял се брифинг на МВР по повод задържане на председател на подвижна секция за контролиран вот, от Пазарджик за акция на МВР, при която са намерени списъци в колата на кандидат-депутат.

В различните часови пояси по време на специалното изборно студио участниците коментират хода на изборния ден. Последователно вниманието на зрителите се насочва както към дискусиите в студиото, така и към участията на гостите в изнесеното студио на БТВ.

Гостите в студиото Десислава Стоянова, водеща на предаването „Преди обед“, Виктор Божинов, режисьор, Мария Лалева, Димитър Манолов, Стефан Софийски, Ружа Райчева, Левон Хампарцумян, Даниел Стефанов коментират темата за приоритетите на новия парламент.

В 19:44 ч. в програма БТВ са обявени резултати от екзитпол на „Алфа Рисърч“, с което доставчикът е нарушил изискването на Изборния кодекс да не се съобщават резултати от гласуването преди края на изборния ден. Обявени са резултатите и от екзитпола на „Маркет Линк“.

Татяна Боруджиева, Слави Василев, политолози, Харалан Александров, социален антрополог, Мирослав Севлиевски, бивш министър на енергетиката, Даниел Смилов, специалист по сравнително конституционно право, Иво Инджов, експерт по политически комуникации, коментират темата ще има ли край на политическата криза и първите резултати от вота. Репортерите на БТВ съобщават за реакцията на политиките след обявяването на резултатите от изборите. От централата на ГЕРБ-СДС няма официална реакция за изборния резултат. Пред централата на „Демократична България“ има подготовка за празненство в края на изборната нощ. Към този момент няма коментари от централите на ДПС и БСП.

Гостът в студиото Калин Атанасов, работна група „Избори“ към МВНР, коментира темата за гласуването в чужбина и избирателната активност. Гостите в студиото Соломон Паси, бивш министър на външните работи и основател на Атлантическия клуб в България, и Петър Курумбашев, бивш

народен представител, коментират първите резултати от изборите. Включени са коментари на социолозите Добромир Живков и Геновева Петрова за първите изборни резултати.

Гостите в изнесеното студио Елена Петрова, актриса, проф. Георги Рачев, климатолог, коментират темата има ли изход от политическата криза. Лазар Радков, основател на инициативата „Капачки за бъдеще“, Георги Влайков, спасител, помагал за спасяването на хора в Турция след земетресението, коментират темата за доброволчеството. Пламен Димитров, президент на КНСБ, проф. Пламен Киров, преподавател по конституционно право, д-р Мирослав Ненков, анестезиолог и бивш министър на здравеопазването, коментират първите резултати от вота. Излъчена е анкета с граждани с какво най-важно да се заемат новите депутати. Излъчени са репортажи за избран председател на СИК, който не може да чете и да пише, от Ямбол за акция на МВР срещу изборна търговия, от Девин, от Пазарджик, от Враца за хода на изборния ден. Излъчени са репортажи за хода на изборите в САЩ, във Великобритания, в Турция, в Северна Македония.

Излъчени са интервюта с Цончо Ганев от „Възраждане“, със Станислав Балабанов от „Има такъв народ“, с Ивайло Вълчев от „Има такъв народ“, с Костадин Костадинов, председател на „Възраждане“, с Валери Жаблянов, с Татяна Дончева от „Левицата“ за първата реакция на политическите сили след обявените резултати от изборите.

В кадри се вижда как се осъществява видеонаблюдението в секции.

В пряко включване Димитър Бербагов от Лондон коментира темата за завръщането в родината и важноста да се гласува.

Излъчено е интервю на Ивелина Драгнева с Иван Демерджиев, служебен министър на вътрешните работи, по темата за търговията с вота. Излъчено е интервю с Камелия Нейкова, председател на ЦИК, за проведения изборен ден и броенето на гласовете.

В 20:33 ч. е излъчен брифинг на ДПС с участието на Хасан Азис. От 21:31 ч. гостите в студиото Димитър Аврамов и Мария Пиргова, политолози, Асен Григоров, журналист, Мира Радева, социолог, Цветанка Андреева, политолог, проф. Михаил Константинов, дългогодишен председател на „Информационно обслужване“, коментират първите резултати от изборите. Излъчени са репортажи от 24 РИК за постъпващите бюлетини и забавянето в броенето им, за обработването на протоколите в Бургас, във Велико Търново, във Варна, в Благоевград, в Стара Загора, в Монтана, в Кърджали, в София. От 22:03 ч. в изнесеното студио на БТВ Мира Баджева, журналист, Радослав Бимбалов, експерт, блогър, и Емил Димитров - Ревизоро коментират темата възможно ли е да се състави редовно правителство. Гостът в студиото проф. Огнян Герджиков коментира темата за възможността да има коалиции в управлението, резултатите на НДСВ. В 22:33 ч. е излъчено изявление на ДПС с участието на Мустафа Карадайъ, лидер на ДПС. Гостите в студиото Боряна Димитрова, социолог, Драгомир Живков, социолог, коментират първите резултати от изборите. До края на изборното студио в коментарите за първите изборни резултати се включват Константин Вълков, журналист, Асен Генов, блогър, Калоян Методиев, политолог, Георги Киряков, Йоло Николов, Георги Харизанов, Арман Бабикиан, проф. Румяна Коларова, проф. Велислав Минев и проф. Александър Малинов.

Предаванията в изборния ден се излъчват с жестомимичен превод. Доставчикът представя актуална и своевременна информация за изборния ден в страната и в чужбина.

ИЗВОДИ И АНАЛИЗ

Наблюдението на програма БТВ в предизборни периоди констатира, че доставчикът спазва професионалните стандарти и етика в условия на предизборна кампания. Водещите на предаванията следят за спазване на толерантност в студиото по време на интервюта и дискусии, посочват, че участието на представителите на политическите сили и кандидати за депутати в предаванията е според утвърден регламент от БТВ. В предаванията се дава възможност на представителите на политическите субекти и на кандидатите за депутати свободно да изказват мнения.

В последната кампания за изборите на 2 октомври 2022 г. сред водещите теми са честност на изборите с машинен вот, войната в Украйна, енергетика, доставки на природен газ, цени на горивата и тока, инфлация, мерки за справяне с кризите. Тези теми са водещи и в тази предизборна кампания. За обществото е от особено важно значение да се гарантира честност на вота, поради което въпросите за организацията на изборите доминират в предизборната риторика, особено тези от тях, които са свързани с новите правила за гласуване с бюлетини от хартия и от машини и с видеонаблюдение при отчитането на резултатите в страната. В кампанията за изборите на 2 октомври 2022 г. и в настоящата кампания присъстват темите за борбата срещу купуването на гласове и борбата с корупцията. Темата за борбата с корупцията се разглежда в контекста на санкциите по закона „Магнитски“ и акциите на МВР в страната срещу купения вот. Особено присъствие в предходната предизборна кампания и тази кампания за предсрочните парламентарни избори има темата за реформата в съдебната система и работата на прокуратурата. Темата за войната в Украйна се разглежда през призмата на дебата дали страната ни да предоставя оръжие и военна подкрепа на Украйна.

За предизборните кампании за парламентарните избори на 2 октомври 2022 г. и на 2 април 2023 г. се отчита почти еднакъв брой на сключените договори от доставчика с политическите субекти. Констатира се, че доставчикът спазва изискванията на Изборния кодекс и своевременно публикува информацията за сключените договори в сайта си www.btv.bg.

В предизборната кампания за вота на 2 октомври 2022 г. има клип за по-голяма активност при гласуване. И в двете кампании доставчикът предоставя възможност на зрителите да се запознаят с гласуването от представители на ЦИК. В настоящата предизборна кампания представителите на ЦИК, РИК и СИК акцентират върху новите правила за гласуване с бюлетини от хартия и от машини. Темата за въведеното видеонаблюдение при отчитането на резултатите в страната присъства в разясненията на представителите на ЦИК, като се подчертава необходимостта от гарантиране на честен вот и предотвратяване на технически проблеми с машините за гласуване и устройствата за видеонаблюдение. За тази предизборна кампания и за предходната са излъчени клипове от Разяснителна кампания на ЦИК.

При оповестявания на данни от социологически проучвания в програма БТВ са спазени изискванията на Изборния кодекс.

В кампаниите за изборите на 2 октомври 2022 г. и на 2 април 2023 г. има предизборно съдържание в предаванията „Тази сутрин“, „Лице в лице“, „120 минути“, „Тази събота и неделя“, емисии btv НОВИНИТЕ.

За кампаниите за парламентарните избори както на 2 октомври 2022 г., така и за изборите на 2 април 2023 г. доставчикът отразява изборната тематика в безплатно редакционно съдържание, като организира дискусии и интервюта. Излъчени са репортажи в предавания и емисии btv НОВИНИТЕ.

В програма БТВ по време на предизборните кампании за парламентарните избори няма безплатно агитационно съдържание.

Доставчикът спазва изискванията на Изборния кодекс да се отделят платените форми за предизборните кампании на политическите субекти, като се посочва, че са платени съобщения и се съдържа писмено и гласово послание, че купуването и продаването на гласове е престъпление.

На 2 октомври 2022 г. и на 2 април 2023 г. (дни на изборите) доставчикът е допуснал огласяване на резултатите от вота преди края на изборния ден.

Доставчикът спазва професионалните стандарти при отразяването на предизборните кампании.

Партийни лидери присъстват в репортажи в btv НОВИНИТЕ и в интервюта в предавания – Бойко Борисов, председател на ГЕРБ, Кирил Петков, Асен Василев, съпредседатели на

„Продължаваме Промяната“, Мустафа Карадайъ, председател на ДПС, Костадин Костадинов, председател на „Възраждане“, Корнелия Нинова, председател на БСП, Христо Иванов, съпредседател на „Демократична България“, Ивайло Мирчев-„Демократична България“, Мая Манолова, лидер на „Исправи се.БГ“, Томислав Дончев, заместник-председател на ГЕРБ, Стефан Янев, председател на „Български възход“, Слави Трифонов, лидер на „Има такъв народ“, Петър Москов, председател на Консервативно обединение на десницата (КОД), Станимир Илчев, председател на НДСВ, Цончо Ганев-заместник председател на „Възраждане“, Ива Митева, председател на КП „Заедно“.

В програма БТВ са спазени принципите на равнопоставеност на участниците в предизборната кампания за парламент в съответствие с приет регламент от БТВ.

В програма БТВ не е констатирано регистрирани кандидати за депутати да са водещи на предавания.

Не се наблюдава кампания за преференциален вот за парламентарните избори.

В репортажи в емисии **btv НОВИНТЕ** и в предавания се съдържа информация за организацията и провеждането на изборите в различни страни, където живеят българи – Норвегия, Великобритания, Франция, Турция. Има репортажи в **btv НОВИНТЕ** и в предавания в деня на вота за изборния процес в Австралия, в Нова Зеландия, в Япония, в Турция, в Северна Македони, във Великобритания, в Италия, във Франция, в САЩ. В репортажи има включени изказвания на членове на СИК и на организатори на изборния процес за българите в секциите в чужбина.

За изборите за парламент доминиращи са темите, свързани с организацията и хода на изборния процес, машинен вот и вот с хартиена бюлетина, видеонаблюдението, гарантирането на честни избори, полицейските акции в страната срещу купуването на гласове.

В предаванията „Тази сутрин“ и „Лице в лице“ е въведена **Holler** система, която предоставя възможност на зрителите чрез насочване на камерата на техните телефони да сканират QR код, който е на екрана, и да се включат директно в предаванията, като изразяват мнение и оценка по поставен въпрос и обсъждана тема. В предаванията резултатите се обобщават и се представят от водещите, като се посочва, че са на базата на отзовалите се в реално време зрители.

В сайта <https://btvnovinite.bg> има секция **ПАРЛАМЕНТ 49**, в която са публикувани материали, свързани с парламентарните избори - новини, анализи, резултати. В периода на предизборната кампания за парламент в сайта са публикувани данни за партиите, издигнали кандидати за депутати, като е включена информация за създаването на партиите и участието им в политическия живот на страната.

НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ

Извършеният фокусиран мониторинг на програма **НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ** на доставчика на медийни услуги **Нова Броудкастинг Груп ЕООД** за периода на кампанията от 02.03.2023 г. до 02.04.2023 г. включва наблюдение на новинарски емисии и предавания в програмата с публицитичен характер, които имат изборно съдържание, това са:

- Сутрешния блок „ЗДРАВЕЙ БЪЛГАРИЯ “ с водещи Виктор Николаев и Мирослава Иванова;
- „НОВИНТЕ на NOVA“ (всички емисии);
- „ПРЕСЕЧНА ТОЧКА“ с водещ Михаил Дюзев;
- „ИНТЕРВЮТО на NOVA“ с водещ Николай Дойнов (всеки делничен ден след централната новинарска емисия).

За уикенда наблюдавани са **НОВИНТЕ на NOVA** в 12:00 – обедна емисия и централната емисия новини в 19:00 часа и предаванията „СЪБУДИ СЕ“ с Анна – Мария Конова; „НА ФОКУС“ с Лора

Крумова и „НА ФОКУС – Изборът на България“ – политическо интервю след централната емисия новини в 19:40 до 20:00 часа.

В програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ е представено собствено безплатно редакционно съдържание под формата на: интервюта, дискусии, репортажи, обща информация - хроники и анкети. Преобладаващо по обем е изборното съдържание в публицистичните предавания: „Здравей България“, „Пресечна точка“, „Събуди се“, „На фокус“. В емисиите „Новините на NOVA“ е отразен стартът и закриването на предизборната кампания на: КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“, „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“, „ ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ“, КП „ЛЕВИЦАТА“, ПП „ВЪЗРАЖДАНЕ“, ПП „ИМА ТАКЪВ НАРОД“ и КП „ГЕРБ – СДС“.

Темата за инфлацията и темата за корупцията са основните в тази предизборна кампания. Така „таванът на цените“ и „таванът на надценките“, „ядката асфалт“, „фалитът на държавата“ и „хибридните хакерски атаки“ могат да се определят като ключовите думи в предизборната надпревара. Горещи външнополитически теми като напрежението между София и Скопие (случаят с Пендиков и закриването на клуб „Иван Михайлов“), приемането на страната ни в Еврозоната и войната в Украйна (отпускането на оръжия) са използвани по – скоро за прекомерно говорене от страна на политиките, но не и за намиране на работещи решения по основни въпроси като посегателството над Българския Културен Център в Скопие, провеждането на референдум за приемането на еврото и предоставянето на оръжия на Украйна. Във вътрешнополитически план са обсъждани два основни сценария – единият е за съставяне на евроатлантическа коалиция на ПП-ДБ, а другият - за съставяне на коалиционно правителство от т.нар. „стари“ партии – ГЕРБ – СДС, ДПС и БСП ЗА БЪЛГАРИЯ. Политическите дебати се водят по-скоро по оста „къде сгрешихме“ , а не около това „какво ще правим“.

Основни фигури в кампанията са служебното правителство в лицето на премиера Гълъб Донев и вътрешния министър Иван Демерджиев. През целия период представителите на изпълнителната власт се включват активно с коментари относно прогнозите за бюджета на държавата, коментират темата за т.нар. „фалит“, а също и проследяват акциите за купен вот както и гарантират за сигурност на изборите. Президента Румен Радев и вицепрезидента Илияна Йотова често изказват своите очаквания от предстоящата кампания в безплатно редакционните форми – репортажи. Коментарите на президентската институция са ориентирани около политическата стабилност на страната, ролята на служебното правителство в управлението и необходимостта от съставянето на редовно правителство.

Темата относно преместването на паметника на Съветската армия, която е доминиращо коментирана през първите две седмици от кампанията, бива определена от експертите, като „имаща за цел притъпяване на избирателския разум“ и „събуждане на страстите“ в иначе характеризирания като „вяла“ предизборна кампания. През цялата втора половина от кампанията се говори основно за организацията на вота, оформянето на протоколите, осъществяването на видеонаблюдението, смесеното гласуване и купуването на гласове. През последните 5 дни преди вота съдържанието е наситено с извънредни новини относно заплахите от бомбени атаки, които биват определени от властта като целящи отклоняване на ресурс за контролиране на купения вот.

Участващите коментатори в съдържанието определят кампанията като безидейна и без конкретна визия за развитие и извеждане на страната от кризата. Политическите партии се стремят към спечелване на гражданския вот, но без предложения за приложими реформи, а само чрез пропаганда, негативни внушения, заблуждения и популизъм. С това се обяснява и гражданското недоверие в политическата система и политическите партии. Предпочитани събеседници в редакционното съдържание са представителите на „Тренд“ Димитър Ганев и Евелина Славкова и на „Галъп“ Първан Симеонов, бизнесменът Левон Хампарцумян, политологът Ружа Смилова и социологът Румяна Коларова и представителите на ЦИК Полина Витанова, Росица Матева и Стоил Цицелков, а също и експертът по сигурност проф. Николай Радулов.

Проведени са 5 предизборни дебата в предаването „Здравей, България“.

Първи предизборен дебат (08.03.) е с участници Александър Иванов ГЕРБ – СДС, Андрей Гюров ПП – ДБ, Деян Николов, Борислав Гуцанов от БСП ЗА БЪЛГАРИЯ, Георги Балабанов - БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД, ДПС отказват участие.

Втори предизборен дебат (10.03.) е с участници Кристина Петкова ПП -ДБ, Костадин Ангелов ГЕРБ – СДС;

Трети предизборен дебат (13.03.) е с участници Делян Добрев ГЕРБ – СДС , Георги Ганев ПП – ДБ, Цончо Ганев ВЪЗРАЖДАНЕ, Румен Гечев БСП ЗА БЪЛГАРИЯ, Никола Илиев БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД.

Четвърти предизборен дебат (15.03.) Даниел Митов ГЕРБ – СДС, Никола Минчев - ПП – ДБ, Ангел Георгиев –, Борислав Гуцанов - БСП ЗА БЪЛГАРИЯ, Румен Йончев - БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД.

Пети предизборен дебат (20.03.) Росен Желязков ГЕРБ – СДС, Николай Денков ПП – ДБ, Цончо Ганев – ВЪЗРАЖДАНЕ, Кристиан Вигенин - БСП ЗА БЪЛГАРИЯ, Виолета Комитова - БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД. Основните теми при дебатите са инфлацията и ценовия бум, външно политическата ориентация на страната и приоритетите при партиите и кандидатите за новия парламент. Идеята на финалния дебат е кандидатите сами да поставят акцентите в разговора, но в действителност темите на дискусиата отново са коментирани и в предишните четири: инфлацията и мерки за справяне с кризата, плановете на партиите за доходите, заплатите пенсиите. Борбата с корупцията е темата, която се превърната в централна и става причина за най- остри нападки между участниците в студиото. Темата с „ваденето на ядките“, която е произволно продължение на темата с корупцията, също става повод за разпалена дискусия между Росен Желязков от ГЕРБ – СДС и ресорният министър Виолета Комитова от БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД. Дебатите между политическите партии чертаят по – скоро разделение отколкото търсене на общи посоки за евентуално редовно управление. В дискусиите с участието на експерти неколккратно е поставен въпросът на какво разчитат политиките в последните дни на кампанията, за да получат гласа на избирателите и се достига до извода, че усилията би следвало да бъдат в посока на приобщаване на „неизползвания човешки ресурс“, тоест хората, които не гласуват.

Интервюта с политическите лидери са излъчени в изданията „Здравей, България“. Поканата е отправена към лидерите, а те решават с кого от своята партия да си поделят ефира на предаването: Мая Манолова (21.03.) – участва сама, Стефан Янев и Ангела Николова (23.03.), Корнелия Нинова и Николай Каварджиклиев, Костадин Костадинов и Деян Николов (27.03.), Кирил Петков и Росица Пандова – Йовкова (29.03.). В изданието на предаването „На фокус – след новините“ с интервю участва Костадин Костадинов (05.03.).

В последната седмица преди вота са проведени и три предизборни дебата в изданията на предаването „Пресечна точка“. Темите на дискусиите са: мерките срещу инфлацията, политическият пъзел и възможните решения и България и глобалните предизвикателства. В дебатите участват Валери Жаблянов – коалиция ЛЕВИЦАТА водач на листите в Пловдив и Враца, Любомир Каримански – коалиция „Заедно“ водач на листата във Велико Търново, Борис Лозанов НДСВ – водач на листата в Пловдив (27.03), Участници Ангел Георгиев „ВЪЗРАЖДАНЕ“ и Никола Илиев „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“, от „БСП за България“ отказват участие (28.03.) и Тома Биков ГЕРБ – СДС и Владислав Панев ПП- ДБ (29.03.).

В изданията на рубриката „Обещанията“ в предаването „Събуди се“ на 05.03/12.03/19.03 и 26.03 кандидатите за депутати от партиите „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“, „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“, ДПС, КП „ПП-ДБ“, „ВЪЗРАЖДАНЕ“, „ГЕРБ - СДС“ представят мерките срещу инфлацията, които предлагат техните партии и отговарят на въпросите кои са приемливите и неприемливите компромиси по отношение на доходите и как виждат излизането на страната от икономическата криза. Другата основна тема, върху която говорят всички участници са плановете на партиите за еврото и прогнозите за пътя към приемането на единната валута. Прогнози и плановете по всяка тема се изписват на екрана като се използва цвета на партията и се прави обобщение на всяка тема в отделното издание.

Всички форми с предизборно съдържание са обозначени със специален звуков сигнал и каш „Изборът на България – въпрос на парламент“.

Специалното изборно студио „ИЗБОРЪТ НА БЪЛГАРИЯ – ВЪПРОС НА ПАРЛАМЕНТ“ на 02.04.2023 г. е с водещи Мирослава Иванова и Виктор Николаев. За тази кампания има и извънредно изборно студио „Изборът на България – ти решаваши“ с продължителност 2 часа с водещ Даниела Тренчева, в което журналистът Нели Тодорова разгръща истории „Ти решаваши“ с репортажи с обикновените граждани, а в студиото са проведени интервюта със популярни хора на изкуството – Васил Василев – Зуека, Милица Гладнишка, Китодар Тодоров, певицата Камелия и др.

В деня на вота в ефир на НОВА се предава непрекъснато от специалното електорално студио с Николай Дойнов, от където се изнасят данните от двете социологически агенции, с които медията работи по време на цялата кампания „Тренд“ и „Галъп“.

За тези избори кампанията на медията за активиране на избирателната активност е съсредоточена изцяло в деня на вота на 02.04. Излъчват се клипове на известни лица, които призовават зрителите да гласуват - Стефан Илчев, Маги Джанаварова, Владимир Михайлов и др. По време на сутрешния блок „Събуди се“ почти постоянно от началото до края на предаването, което за изборния ден е удължено до 12:00 часа, тече специален каш „СЪБУДИ СЕ С ИЗБОРА НА БЪЛГАРИЯ! Гласувайте, защото ние определяме бъдещето си!“

На сайта на доставчика Нова Броудкастинг Груп ЕООД /<https://nova.bg/> / има обособена категория „ИЗБОРИ 2023, в тази секция се публикуват всички актуални новини и откъси от издания на публицистичните предавания, както и анкети, свързани с вота. Информацията от анкетите се изнася на живо в предаването „ЗДРАВЕЙ, БЪЛГАРИЯ“. Информация за тарифи и договори с политически субекти за платени форми е публикувана и допълвана редовно на сайта на доставчика/<https://nova.bg/> в раздел РЕКЛАМА/РЕКЛАМА ИЗБОРИ 2023. Първите договори са качени на 08.03.2023 г., а последно са допълнени на 02.04.2023 г.

КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“	Платена форма 550 732.68
ПП „ВЪЗРАЖДАНЕ“	Платена форма 87 951.00
ПП „БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ -ЕВРОЛЕВИЦА“	Платена форма 6 834.0
Общо в лева с ДДС	646 884.48 лв.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – По ПРЕДАВАНЕ Програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
ЗДРАВЕЙ БЪЛГАРИЯ	33 431
ПРЕСЕЧНА ТОЧКА	16881
СЪБУДИ СЕ	15658
НА ФОКУС	11 490
Новините NOVA - централна емисия	6417
Новините NOVA- обедна емисия	2706
Новините NOVA - късна емисия	2397
Новините NOVA- сутрешен блок 06:00 /07:00/08:00/09:00	1559
Новините NOVA - следобедна емисия	1090
ИНТЕРВЮТО в Новините NOVA	916
ОБЩО	92 545

В програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ се наблюдава присъствието на партиите "БСП ЗА БЪЛГАРИЯ" , ПП „ИМА ТАКЪВ НАРОД“ , КП „ГЕРБ – СДС“ , КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“, ПП „ВЪЗРАЖДАНЕ“, „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“, КП „ЗАЕДНО“, ПП „ГЛАС НАРОДЕН“, ПП „НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД“, ПП „КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА“. Лидерите на партиите, които взимат участие в съдържанието са – Кирил Петков и Асен Василев, Бойко Борисов, Корнелия Нинова, Костадин Костадинов, Христо Иванов, Стефан Янев, Мая Манолова, Татяна Дончева, Корнелия Нинова, Мустафа Карадайъ, Петър Москов.

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ	ОБЕМ в секунди
низходящ ред	
КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“	10464
КОАЛИЦИЯ ГЕРБ - СДС	8227
"БСП ЗА БЪЛГАРИЯ"	6115
ПП „ВЪЗРАЖДАНЕ“	7344
КП „ЛЕВИЦАТА“	2714
„БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“	6733
КП „ЗАЕДНО“	1600
ПП „ИМА ТАКЪВ НАРОД“	1570
ПП „НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД“	1312
ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА	789
ПП „ГЛАС НАРОДЕН“	762
ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ“	693
ОБЩО:	48 323

Изводи: Най-голям обем в редакционното съдържание имат КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА И ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“ следвани от коалиция „ГЕРБ - СДС“. Представители на тези две формации, кандидати за депутати участват във всички организирани от медията форми – интервюта, дискусии и репортажи.

ПЛАТЕНО СЪДЪРЖАНИЕ

Платените форми са отделени чрез визуални, звукови и пространствени средства и е указано по подходящ начин, че материалът е платен, съдържа се информация, че купуването и продаването на гласове е престъпление, всички клипове и репортажи са отделени с каш. Тематичните акценти при КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“ са: задържане на българите в страната, намаляване на вноса на чужди стоки, използване на местна енергия, здравеопазване, спорт изкуство, за еврото и влизането на България в Шенген. Ясен план за инвестиции в цялата страна и ясна позиция за „Европейска България“. ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА се обявява срещу корупцията и за повишаване на темповете на растеж на икономиката. Партия ВЪЗРАЖДАНЕ поставя на първо място гражданските права и свободата на българския народ, както и набляга на запазването на българския лев като национална валута.

Платени форми – клипове		Секунди
КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ “	ПРОМЯНАТА	549
ПП „ВЪЗРАЖДАНЕ“		240
ПП „БЪЛГАРСКА ЕВРОЛЕВИЦА“	СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ -	60
ОБЩО:		849

Платени форми – репортажи/хроники		Секунди
ПП „ВЪЗРАЖДАНЕ“		70
ОБЩО:		70

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ		
КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ “	ПРОМЯНАТА	549
ПП „ВЪЗРАЖДАНЕ“		310
ПП „БЪЛГАРСКА ЕВРОЛЕВИЦА“	СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ -	60
ОБЩО:		919

Наблюдението отчита като доминираща в целия обем на съдържанието темата за честността на изборите, организацията, активността на вота и акциите срещу купуването на гласове. Другата тема, която присъства през целия период на кампанията е мерките срещу инфлацията и повишаването на жизнения стандарт. „(Не)възможният кабинет“ и коалиционните отношения е темата, която най-вече се коментира в дискусиите с експертите. Често бива споменавана възможността бъдещият парламент да работи със служебното правителство и е разисквана водещата роля на служебното правителство във властта в момента. Прогнозата за 49-тия парламент е песимистична и участниците се обединяват около варианта, който и социологията посочва, а това е мнозинство между първите две партии. Изтъква се вероятността за поредна кампания, чиито послания имат за цел да генерират възмущение и отблъскване от политически формации, което да доведе до активизиране на избирателите (използва се термина афективна поляризация).

В рамките на предизборната кампания са представени общо 4 на брой социологически проучвания. Спазени са всички изисквания за представяне на проучвания във връзка с изборите.

Дата	Социологическа агенция	Поръчал, финансира	Период на проучването
10.03.2023 г.	" Галъп Интернешънъл"	БНР	24.02.2023-03.03.2023г.
16.03.2023 г.	"Тренд"	в-к "24 часа"	06.03.2023г.-12.03.2023г.
30.03.2023 г.	" Галъп Интернешънъл"	БНР	18.03.2023 г. – 26.03.2023 г.
31.03.2023 г.	"Тренд"	НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	22.03-29.03.2023 г.

КОЛКО СА МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	18	95
Платени форми	0	37
ОБЩО	18	132

МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представители на политици, представители на бизнеса, граждани и др.

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание		
ЦИК, РИК, СИК	20	4
ИЗПЪЛНИТЕЛНА ВЛАСТ – МИНИСТРИ, ОБЛАСТНИ УПРАВИТЕЛИ, МВР, ОТБРАНА	3	82
МЕСТНА ВЛАСТ (общински съветници, кметове)	6	11
ПРЕЗИДЕНТ, ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ (СЪВЕТНИЦИ НА ДЪРЖАВНИЯ ГЛАВА)	4	4
БИЗНЕС, БИЗНЕС ОРГАНИЗАЦИИ		1
ДРУГИ - ГРАЖДАНИ	43	43
ОБЩО	99	145

МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на експерти - коментатори извън листите

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти и Академична общност	23	61

Разяснителната кампания на ЦИК стартира на 03.03. и е отделена със специален каш и визуална индикация за платена форма. Успоредно са излъчвани клипове с инструкции за подаване на заявления за гласуване по настоящ адрес и заявления от хора с увреждания за гласуване в мобилни секции. От 19.03. стартират и клипове с инструкции за гласуване с хартиена бюлетина и машина. Кампанията е активна до самия изборен ден 02.04.2023 г. На 20.03 в студиото на „Здравей, България“ говорителят на ЦИК Росица Матева демонстрира хартиената бюлетина в ефир, дава разяснение за това как е предвидено да работи видеонаблюдението и как ще гласуват избирателите в чужбина. 02.04. в студиото на „Събуди се“ на живо повторно е направена демонстрация от говорителя на ЦИК Росица Матева на бюлетината и са дадени инструкции за машинното гласуване.

Първите платени клипове стартират на 24.03. и са на партия ВЪЗРАЖДАНЕ. Платената кампания на коалиция КП „ПП-ДБ“ стартира на 27.03., а на ПП „БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ - ЕВРОЛЕВИЦА“ на 30.03.2023 година.

Медията провежда кампания с послание към зрителите да гласуват в изборния ден на 02 април чрез излъчване на клипчета с призови от популярни лица.

Жестовият превод е 2.56 % от цялото предизборно съдържание. Жестов превод не присъства в платените форми.

В редакционно съдържание не се наблюдава да се използват социалните мрежи. Не се наблюдава кампания за преференциален вот. Няма регистрирани кандидати за депутати, които да са и водещи на предавания.

Денят за размисъл 01 април в програмата, съдържа репортажи относно сигурността на изборните секции и неприкосновеността на изборните книжа в деня преди вота. Демонстрирани са устройствата за видеонаблюдение. Излъчени са репортажи на живо от Турция и Северна Македония относно подготовката на изборните секции, както и репортажи от секции в страната. В изданието на „Събуди се“ е проведено интервю с говорите на ЦИК Росица Матева относно мерките за извънредни ситуации и действията при евентуални заплахи от бомби. Направена е демонстрация на живо на гласуването с хартия и машина.

Изборния ден 02 април се характеризира с наситена програма, касаеща изборите. Изданието на предаването „Събуди се“ стартира в 07:30 ч. и е удължено до обедната емисия Новините на НОВА в 12:00 часа. През цялото време почти непрекъснато върви каш **„Събуди се“ с избора на България – Гласувайте, защото ние определяме бъдещето си**. Част от кампанията на медията за активизиране на гласоподавателите в предаването е нова рубрика **„Изборът на младите“**, в която са излъчени кратки интервюта на популярни младежи, които гласуват за първи път – певицата Крисия, участничката в „Игри на волята“ и състезателка по фигурно пързалане Александра Фейгин и др. С призови към зрителите да упражнят своя вот се включват певците Стефан Илчев, Маги Джанаварова, Владимир Михайлов. Излъчени са репортажи на живо за старта на изборния ден. Медията излъчва две изборни студиа **„Изборът на България - ти решаваш“** (13:00 -

15:00 часа). След него се излъчва предаването „На фокус“, което е в изнесено студио от центъра на София (15:00 до 17:30 часа), а същинското изборно студио с водещи Мирослава Иванова и Виктор Николаев „Изборът на България - въпрос на парламент“_стартира в 17:30 часа и продължава до 00:50.

До централната емисия Новините на НОВА, участници в съдържането на живо в студиото са председателят на СЕМ Соня Момчилова, социолозите Първан Симеонов и Димитър Ганев. С включвания на живо се отразява как протича гласуването на нашите сънародници в чужбина, като акцент е поставен на изборните секции в град Чорлу в Турция и в град Скопие в Северна Македония. Репортажи са излъчени от Берлин и Канада. Представени са данни на агенция „Тренд“ за избирателната активност към 17 часа на 02.04.2023 г. като резултатите показват повишаване на активността с 1.3% на настоящите избори в сравнение с тези на 02.10.2022 г. Обявени са и данни на агенция „Тренд“ относно предпочитания метод на гласуване – „С хартия или с машина“ като данните сочат 64% в полза на машинното гласуване.

В централната емисия новини е отразен вотът на първите в държавата – президентът, вицепрезидентът и премиерът. Излъчено е разследване на НОВА за схемите за масово купуване на гласове. Отражено с репортажи е гласуването на основните партийни лидери – Кирил Петков и Асен Василев, Бойко Борисов, Корнелия Нинова, Мустафа Карадайъ, Костадин Костадинов, Стефан Янев и Мая Манолова. Отражени са частични проблеми с машинния вот заради затруднения с машините и с видеонаблюдението. Излъчен е и репортаж за разкриването на схеми, касаещи купуване на корпоративен вот. Журналистът Николай Дойнов се включва от специално създадения електорален център за съобщаване на резултатите. В електоралното студио графично се представят данни за избирателната активност по часове, направено е сравнение на активността на вота от 02 октомври 2022 г. Правят се включвания от студиото и се представят се резултатите в проценти от паралелните преброявания, а след 21 часа се обявяват и мандатите като се представят предварително изчислените квоти от партиите в предстоящия 49 парламент. В рамките на цялото издание на „Изборът на България“ въпрос на парламент експертите Първан Симеонов и Димитър Ганев се включват с коментари относно избирателната активност и резултатите. Представено е социологическото изследване на агенция „Тренд“ „До какво ще доведат парламентарните избори“, проведено между 22-29 март сред 1004 души.

Преди края на изборния ден е проведена дискусия в студиото с тема: „Прогнози за изхода от надпреварата и шансовете за редовен кабинет“ и с участници - Андрей Райчев, Даниел Вълчев, Евелина Славкова; Стойчо Стойчев, Йово Николов; Димитър Аврамов.

След края на изборния ден са излъчени репортажи от партийните централи (на ДБ; ГЕРБ – СДС; БСП за България; ДПС; ИТН; „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“ И „ЛЕВИЦАТА“ за коментари на предварителните резултатите. Първият коментар на живо е на Станислав Балабанов от ИТН. Лидерът на „ВЪЗРАЖДАНЕ“ Костадин Костадинов участва с интервю на живо в студиото за първи коментар след обявяването на резултатите. Първи коментар е излъчен и от централата на ДПС от политика Хасан Азис. В 20:57 часа е излъчено интервюто на Мариета Николаева с вътрешния министър Иван Демерджиев относно разследването ѝ за нарушенията и сигналите за търговия с гласове. Министърът обявява, че има над 50% повече нарушения в сравнения с предишния вот. Официално е обявено, че сигналите за корпоративен вот са за партиите ГЕРБ – СДС и ДПС. В интервю с политолога Ружа Смилова и социолога Румяна Коларова е направен прочит на първите данни от изборния ден. Проведена и дискусия с коментари на резултатите в студиото с участници Асен Агов, Първан Симеонов, Евгени Михайлов, Христо Панчугов, Левон Хампарцумян и Росен Йорданов. С коментар относно изследване на „Тренд“ „Кога е взето решението за кого да се гласува?“ е включен политолога Димитър Ганев. След обявяването на обратата в изборните резултати в студиото (22:30 часа) коментират експертите Ивелина Славкова „Тренд“ и Кънчо Стойчев „Галъп“. Проведена е дискусия с участници Кузман Илиев, Росен Стоянов, Велизар Шаламанов, Илия Вълков, Милен

Керемидчиев, Евгений Кънев. В края на изборното студио са излъчени репортажи за предаването на протоколите от Стара Загора и Кърджали.

ИЗВОДИ И АНАЛИЗ:

В тази предизборна кампания в програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ изцяло преобладава журналистическото съдържание. Съотношението между редакционното и платеното съдържание е както следва 99.02 : 0.98 % за сравнение в кампанията от октомври 2022 г. съотношението е - 96.7% : 3,32%. Отново както и при кампанията от октомври 2022 г. най-наситено е съдържанието през последните 10 дни преди вота. Подготовката на изборите в чужбина е отразена чрез репортажи в „НОВИНИТЕ на NOVA“ през цялото време на текущата кампания с новини, засягащи организацията на вота, доставянето на машините и установяването на броя на секциите за гласуване. В изборния ден на 02.04. в репортажи е отразено гласуването на българските граждани в чужбина, най-много време в репортажите е отделено на гласуването в Турция, където са отворени и най-много секции.

Основното предизборно съдържание в предходната кампания за изборите от октомври месец 2022 г. е съсредоточено в сутрешния блок „ЗДРАВЕЙ, БЪЛГАРИЯ“.

В настоящата кампания отново преобладава обемът в сутрешния блок под формата на интервюта, дискусии и 5 предизборни дебати, които са разпределени равномерно от 08.03 – 20.03. Тематичните дебати, част от редакционното съдържание, са фокусирани върху проблемни за обществото теми, чиито решения ще следва да бъдат поставени на дневен ред при новото правителство. Основните въпроси са за политическите сценарии след изборите и шансовете за успех на бъдещия кабинет. Наблюдават се горещи дебати, в които журналистите имат стремеж да провокират политическите участници да бъдат активни към публиката като представят работещи мерки за излизане от политическата криза и решения по глобалните въпроси, които стоят пред страната. **Експертите – политолози, социолози, представители на академичната среда, журналисти и политици са основните участници в редакционното съдържание.** Наблюдението отчита като изцяло доминираща за кампанията темата за честността на изборите, организацията, активността на вота и акциите срещу купуването на гласове. Всички принципи за равнопоставеност на участниците в кампанията са стриктно спазвани.

BULGARIA ON AIR

Наблюдението на програмата BULGARIA ON AIR е в часовите пояси 07:00 – 09:00 и 17:30 – 20:30 ч. За периода на кампанията не са установени никакви фрапиращи скандални участия в отделните предавания, но телевизията определено е предпочитана територия за основните политическите сили. Не са регистрирани предавания с водещи, които да са и кандидати за депутати, както и кампания за преференциален вот. Доминиращите теми са: честността на изборите, организацията, финансирането на партиите, избирателната активност, борбата срещу купения вот и корупцията, съдебната реформа, междупартийните и вътрешнопартийни теми и коалиционни отношения, инфлацията, цените, жизнения стандарт, войната в Украйна и евроатлантическата ориентация на страната.

На сайта на доставчика е публикувана своевременно информация за сключени договори във връзка с предизборната кампания за изборите на 2 април 2023 година по смисъл на чл.180 от ИК, както следва:

Програма BULGARIA ON AIR доставчик Инвестор.бг АД

З.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ

Платена форма

19 813.74 лв. с ДДС

12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	Платена форма	9 600 лв. с ДДС
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	Платена форма	7 200 лв. с ДДС
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ (ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ)	Платена форма	6 004.38 лв. с ДДС
14.КП ЛЕВИЦАТА (КОАЛИЦИЯ „ЛЕВИЦАТА“)	Платена форма	4 200.72 лв. с ДДС
8.КП ЗАЕДНО	Платена форма	3 710.00 лв. с ДДС
2.КП ГЕРБ – СДС (ПП ГЕРБ)	Платена форма	2 398.20 лв. с ДДС
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	Платена форма	1 689.60 лв. с ДДС
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	Платена форма	1 689.60 лв. с ДДС
Общо в лева	Платена форма	56 305.60 лв. с ДДС

Доставчикът има значителен обем редакционно/журналистическо съдържание в програмата си – дискусии, репортажи, интервюта. Редакционно съдържание за изборите присъства в предаванията: „България сутрин“, „Новините ON AIR“, „Директно“, „Денят ON AIR“ и „Опорни хора“. Използват се заставки „Избори 5-то действие“, позиционирани в началото и края на съответния видеоматериал с предизборна тематика.

Доминиращите теми в редакционното съдържание са честността на изборите, организацията на вота, финансирането на партиите, избирателната активност, борбата срещу купения вот, правната реформа, междупартийните и вътрешнопартийни теми и коалиционни отношения, инфлацията, цените, равнището на жизнения стандарт, евроатлантическата ориентация на страната, парламентаризма, войната в Украйна.

Поканени да участват в отделните предавания са различни експерти, но не би могло да се каже, че има предпочитани събеседници. По-голямата част от участниците и областите им на компетентност са показани на следващата таблица:

Име	експертна област
Антоанета Христова	политолог
Татяна Буруджиева	политолог
Цветелина Пенева	експерт по изборни системи
Ваня Нушева	експерт по изборни системи
Иво Желев	социолог
Янаки Стоилов	конституционен съдия
Цветанка Андреева	политолог
Милен Любенов	политолог
Стефан Манов	експерт по изборни системи
Златогор Минчев	експерт по киберсигурност
Пламен Димитров	президент на КНСБ
Ангел Петров	Гл.секретар, Мин.-во на ел. управление
Стоил Цицелков	Обществен съвет към ЦИК
Валери Цолов	Председател на 24 РИК - София
Александър Попов	Гл.редактор на Днес.бг

Росица Матева	говорител на ЦИК
Васил Величков	киберексперт
Мария Пиргова	политолог
Валерия Велева	журналист
Атанас Радев	политолог
Бойко Антонов	съосновател на бълг. у-ще Вашингтон
Филип Гунев	експерт по сигурност
Тихомир Безлов	експерт по сигурност
Георги Киряков	политолог
Юлий Павлов	политолог
Светослав Живков	експерт по изборни системи
Михаил Константинов	Експерт по изборни системи
Румяна Коларова	политолог
Стойчо Стойчев	политолог
Румяна Дечева	Обществен съвет към ЦИК
Общо	30

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – по ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ
ДЕНЯТ ON AIR	14 190
БЪЛГАРИЯ СУТРИН	10 460
НОВИНИТЕ ON AIR	8105
ДИРЕКТНО	5580
ОПОРНИ ХОРА	5110
ОБЩО	43 445

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ	ОБЕМ в секунди
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	2710
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	2420
4.ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД	1030
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	1045
8.КП ЗАЕДНО	920
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	760
2.КП ГЕРБ – СДС	120
ОБЩО:	9005

Платеното агитационно съдържание е обозначено с платена форма и е придружено с текст „Купуването и продаването на гласове е престъпление!“, позиционирани преди и след края на излъчените предизборни форми:

Платени форми – клипове	
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	1020
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	320
2.КП ГЕРБ – СДС	135
Общо	1475

Платени форми – репортажи/хроники	
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	80
Общо	80

Платени форми – интервюта /дискусии	
14.КП ЛЕВИЦАТА	600
общо	600

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	1100
14.КП ЛЕВИЦАТА	600
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	320
2.КП ГЕРБ – СДС	135
Общо	2155

Тематични акценти в платените форми са честността на изборите, финансирането на партиите, купеният вот, избирателната активност; инфлацията, цените, потреблението, жизнения стандарт, войната в Украйна, евроатлантическата или евразийска ориентация на страната и отношенията с Русия, бюджета, междупартийните и вътрешнопартийни теми и коалиционни отношения.

Предизборните форми са обозначени и присъства заставка „Купуването и продаването на гласове е престъпление“, позиционирани в началото и края им. На сайта на доставчика своевременно са публикувани договори за предизборната кампания.

В програмата има безплатно агитационно съдържание, обозначено съгласно ИК като наблюдаваните предизборни форми са само интервюта.

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО В СЕКУНДИ	
2.КП ГЕРБ – СДС	900
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	670
Общо	1570

Тематичните акценти в безплатните агитационни форми са отношенията с Република Северна Македония, честността на изборите, инфлацията, цените, съдебната реформа, отбраната. Присъства заставка „Купуването и продаването на гласове е престъпление“

Доминиращите теми на кампанията са честността на изборите, борбата срещу купения вот, избирателната активност, междупартийните теми и коалиционните отношения, инфлацията, жизнения стандарт, евроатлантическата или евразийска ориентация на страната и отношенията с Русия.

За периода на наблюдение в телевизия BULGARIA ON AIR са оповестени данни от следните социологически агенции:

- 1) На 10 март 2023 г. – изследване на „Галъп интернешънъл Болкан“, поръчано от БНР и проведено в периода 24.02. – 03.03. 2023 г. сред 1008 пълнолетни граждани по метода „лице в лице“
- 2) На 16 март 2023 г. – изследване на „Център Тренд“, поръчано от „24 часа“ и проведено в периода 06.03. – 13.03. 2023 г. сред 1005 души на възраст над 18 години чрез пряко полустандартизирано интервю „лице в лице“.
- 3) На 24 март 2023 г. – изследване на „Агенция Медиана“, реализирано със собствени средства в периода 17.03. – 22.03. 2023 г. сред 978 пълнолетни граждани.
- 4) На 30 март 2023 г. – изследване на „Алфа рисърч“, реализирано със собствени средства в периода 25.03. – 29.03. 2023 г. чрез пряко стандартизирано интервю с таблети по домовете сред 1013 пълнолетни граждани.

При представянето на проучванията са спазени изискванията във връзка с изборите.

Мъжете и жените, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери са представени на следващата таблица.

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	2	6
Платени форми	1	-
Безплатни форми	-	2
Общо	3	8

В следващата таблица е представено присъствието в предизборната кампания на мъжете и жените в качеството им на експерти:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	11	37

Има разяснителна кампания на ЦИК чрез информационни клипове за начините за гласуване – с хартиена бюлетина или с бюлетина за машинно гласуване, възможностите за гласуване с преференции като е обяснена подробно и технологията в избирателната секция в деня на вота. Не е констатирана собствена разяснителна кампания на доставчика. Няма жестов превод .

В деня за размисъл в рамките на новинарските емисии се напомня, че не се допуска политическа агитация, излъчени са репортажи за разпределението на машините за гласуване и транспортирането на бюлетините към отделните избирателни секции, както с представители на МВР, които охраняват секциите. Излъчени са репортажи и за гласуването на нашите сънародници зад граница, както и пряко включване от Турция.

В деня на вота телевизия BULGARIA ON AIR представя на своята аудитория целодневна програма за отразяване на гласуването, избирателната активност, резултатите и коментари на експерти, като междувременно са осъществявани и преки включвания от ЦИК с последна актуална информация.

Организирано е специално изборно студио „Избори - Пето действие“ в две части. Първата е от 11:30 до 13:30 ч. с водеща Калина Донкова, а втората част е от 15:45 ч. до 17:30 ч. с водеща Мария Константинова. През целия ден се следи всичко важно и интересно около вота с екипите на телевизията, които предават от ключовите точки в страната и чужбина. Осъществени са преки включвания на специалните пратеници на телевизията Димитър Абрашев от Гърция, Теодора Георгиева и Иван Ставрев от Турция, Гертана Нанкинска от Австрия, Катя Костова от Германия. Водещата на предаването Калина Донкова е подбрала интересни теми, успоредно със следенето на изборния процес. За разговор за пандемията от фалшиви новини, критичното мислене и дезинформацията в студиото са поканени журналиста Георги Марчев и експерта по публични комуникации Любомир Аламанов. За това как гласуват македонските българи на фона на напрежението между София и Скопие от Северна Македония е включена пряко кореспондентът на БТА Маринела Величкова. За разговор за политическата ангажираност на младите и гражданското участие във властта в студиото са поканени Благослав Михайлов, съосновател на „Стража“ и Цветомир Николов, съпредседател на „България на младите“. Политолозите Георги Киряков и Явор Сидеров анализират как е преминала предизборната кампания и търсят отговори на въпросите защо политиките не могат да стигнат до гражданите и умори ли се обществото да получава още от същото.

От 19:00 ч. до 22:40 ч. е организирано „Специално студио“ в което са поканени да коментират изборните резултати социолози, политолози, икономисти, политици, културни дейци. Форматът се излъчва едновременно с преки включвания на открито пред парламента и от студиото на „BULGARIA ON AIR“. Изнесеното студио пред Народното събрание е с водещ Виктор Дремсизов, а

другата водеща на предаването Ганиела Ангелова разговаря със своите събеседници в сградата на телевизията. Участници в предаването са: Първан Симеонов, Николай Овчаров, Стоян Денчев, Нешка Робева, Гургана Стоянова, Бойко Илиев, Светлин Тачев, Милена Милотинова, Орлин Колев, Минчо Спасов, Атанас Мерджанов и Красимир Каракачанов, Стефан Софийски, Красимир Премянов, Александър Каракачанов, Цончо Ганев, Георги Георгиев, Калин Терзийски, Георги Кадушин, Милен Любенов, Светослав Живков, Юлий Павлов, Цветомир Цветков.

Медията реализира повече от 12 - часова програма на живо в деня на вота.

ИЗВОДИ И АНАЛИЗ

Спазени е принципът на равнопоставеност на участниците в програмата. Не са констатирани участия на регистрирани кандидати за депутати, които да са и водещи на предавания. Не е установена негативна кампания, както и реч на омразата. Не е регистрирана кампания за преференциален вот.

Изборите в чужбина са подробно отразени с преки включвания на кореспонденти на медията в Австрия и Германия и на специални пратеници в Турция и Гърция, както и с репортажи от много други точки на света. На сайта на доставчика за периода на цялата кампания има специално съдържание за изборите.

Доминиращите теми са: честността на изборите, борбата срещу купения вот, междупартийни теми и коалиционни отношения, съдебната реформа, инфлацията, цените, жизненият стандарт, евроатлантическата ориентация на България, войната в Украйна. Няма жестоко мимичен превод.

Медията няма своя собствена кампания за гласуване на изборите, но излъчва разяснителна кампания чрез клипове на Централната избирателна комисия.

NOVA NEWS

Мониторингът на програма NOVA NEWS на доставчика на медийни услуги „Нова Броудкастинг Груп“ ЕООД обхваща периода от 03.03.2023 г. до 02.04.2023 г. в часовите пояси от понеделник до петък от 08:00 ч. до 12:00 ч. и от 17:00 ч. до 20:00 ч., вторник и четвъртък от 20:00 ч. до 21:00 ч., събота от 16:00 ч. до 19:00 ч. и неделя от 19:00 до 20:00 часа. В посочените часови диапазони се излъчват следните предавания: „Твоят ден“, „Денят на живо“, „Офанзива“, „Новини“ и рубриката „Избрано“.

В по-голяма част от наблюдаваното аудио-визуално съдържание присъства темата за предстоящия вот на 02.04.2023 г. То е разделено на редакционно съдържание и съдържание, което съответства на определението от Изборния Кодекс, „§ 1. По смисъла на кодекса: т. 17. „Предизборна агитация“ е призив за подкрепа или за неподкрепа на кандидат, партия, коалиция или инициативен комитет при участие в избори. Това съдържание е определено в доклада като **безплатно агитационно**. За безплатното агитационно съдържание доставчикът не е оповестил информация за сключени договори за отразяване, както и не го отбелязва като агитационно. **Водещите в предаванията нееднократно твърдят, че представителите от различните партии и коалиции са поканени за участие в програмата по инициатива на доставчика. Но излъчените интервюта носят характеристиките на агитация.** Съдържат призив за гласуване за конкретната политическа формация, номера на бюлетината и в редки случаи указания за преференциален вот.

Например: Александър Симов: "Призовавам всички нормално мислещи хора да подкрепят БСП с №1 в бюлетината "; Коста Стоянов: "Възраждане е гласът на българските граждани в Народното Събрание и за това, колко силен ще бъде този глас, зависи от техния избор, който ще направят на 2 април. И тъй като ние сме последователни в своите политики, ние сме единствената политическа сила, която защитава българския национален интерес, аз

призовавам всеки български гражданин, който иска да избере свободата, да гласува на 2 април с бюлетина №3 в интегралната бюлетина! " и още много други интервюта от всички политически формации.

Интервютата, в които липсват описаните характеристики, са определени като редакционно съдържание. На практика редакционното съдържание в по-голяма част от интервютата преминава в агитация. Никъде в предизборната кампания не е излъчено задължителното предупреждение, че „Купуването и продаването на гласове е престъпление.“

Според доставчикът цялото съдържание е редакционно, но в доклада то е профилирано, според отправените послания към аудиторията и призивите за привличане на повече симпатизанти и гласоподаватели.

В програмата са представени представители на почти всички партии и коалиции, като преобладават тези от КП ГЕРБ–СДС, следвани от КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ и останалите. **Не са регистрирани лидерски дебати.** Освен с участието на много представители от листите на партиите и коалициите, **програмата се отличава с участие на много експерти.**

Експертите интервюирани в програмата са: доц. Стойчо Стойчев, политолог; Светлин Тачев, политолог, Галъп Интернешънъл Болкан; Преслав Райков, икономист; Михаил Кръстев, икономист; Николай Василев, бивш вицепремиер и министър на икономиката; Емил Димитров, бивш министър на околната среда и водите; Кольо Колев, социолог; Камелия Нейкова, председател на ЦИК; Крум Зарков, министър на правосъдието; Стоил Цицелков, обществен съветник към ЦИК; Петьо Цеков и Виктор Иванов, журналисти; Пламен Димитров, председател на КНСБ; Ваня Григорова, икономически съветник на КТ Подкрепа; Мира Радева, социолог; доц. д-р Стойчо Стойчев; Комисар Илиан Илиев, началник сектор "Охранителна полиция"; Атанас Мазнев, зам.-министър на електронното управление; Цветанка Андреева, политолог; доц. Борис Попиванов, политолог; Атанас Мазнев, зам.-министър на електронното управление; ст. ком. Васил Костадинов; Красен Станчев, институт за пазарна икономика; Александър Христов, експерт по PR; доц. Иво Инджов, експерт по политически комуникации; ст. ком. Васил Костадинов; Любомир Стефанов, политолог; Христо Панчугов, политолог; Калоян Методиев, политолог; проф. Михаил Константинов, математик; Юлий Павлов, политолог; Красимир Иванов, директор Дирекция АПИО – Монтана; доц. Петър Чолаков, политолог; Нидал Алгафари, политически пиар; Андрей Янкулов, адвокат Анतिकорупционен фонд; Кристиан Шкварек, политически анализатор; Слави Василев, политолог; Харалан Александров, социален антрополог; Ирена Тодорова, политолог; Милен Любенов, политолог; Тихомир Безлов, главен експерт "Сигурност" в ЦИД; Марио Ресинов, антикорупционен фонд; проф. Румяна Коларова и проф. Мария Пиргова; Владо Йончев, главен редактор на OFFNEWS; журналист СLub Z; Ивайло Филипов, директор на Информационно обслужване; Полина Витанова, избран експерт; Цветелина Пенева, председател на Обществения съвет към ЦИК; Христина Христова, бивш министър на социалната политика; Кузман Илиев, икономист; Асен Григоров, журналист; Елена Дариева, социолог; доц. Георги Лозанов, медиен експерт; Надежда Нейнски, бивш министър на външните работи; Стоил Стоилов, бивш член на Обществения съвет към ЦИК и наблюдател; Румяна Дечева, бивш председател на Обществения съвет към ЦИК; Арман Бабикиан, пиар експерт; Страхил Делийски, политолог; доц. Милен Любенов, политолог; Евелина Славкова, социолог, агенция Тренд; доц. Милен Любенов; Любомир Аламанов, експерт комуникации; Нидал Алгафари, експерт комуникации; Емануил Йорданов, бивш министър на вътрешните работи; проф. Евгени Дайнов; Георги Киряков, политолог; Любомир Стефанов, политолог; проф. Михаил Константинов, математик и избран експерт; Цветелина Пенева, председател на Обществения съвет към ЦИК; Първан Симеонов, социолог, Галъп Интернешънъл Болкан; Преслав Райков, икономист и Михаил Кръстев, икономист.

Някои от експертите имат повече от едно участие по предизборните теми.

Редакционното съдържание в програмата е предимно в новините. Такива са участията на представители на изпълнителната власт – министри, областни управители, МВР, отбрана, ЦИК, РИК, СИК, ОИК. Отличителен белег на програмата е оповестяване на няколко социологически изследвания, както и на собствено такова. Данните от съответните социологически изследвания се коментират по време на интервютата с политически представители и кандидати от съответните партии, както и от експертите.

Друга отличителна черта в програмата е липсата на платено съдържание, съответно и липса на информация за сключени договори.

На сайта на доставчика не е публикувана информация за излъчване на агитационни материали в програма NOVA NEWS. Доставчикът обозначава съдържанието свързано с изборите с каш "Изборът на България. Въпрос на парламент.", но без надпис „Купуването и продаването на гласове е престъпление“. По този начин е обозначено редакционното съдържание, а също така и безплатното агитационно съдържание. В сравнение с предходната предизборна кампания, където излъченото предизборно съдържание е изцяло редакционно, **в настоящата, част от редакционното съдържание преминава в агитационно и в доклада е описано, като безплатно агитационно съдържание.**

Преобладава редакционното съдържание, без обозначение с „Купуването и продаването на гласове е престъпление“. То е съсредоточено в предаването „Денят на живо“ с водещ Наделина Анева, под форма на интервюта на живо. А съдържанието определено като безплатно агитационно е съсредоточено в предаването „Твоят ден“, като интервюта с представители от различни политически формации. В новините изборното съдържание не е обозначено с допълнителен каш. Там то е изцяло журналистическо и представлява репортажи от акции на полицията за купения вот, информация за работата на ЦИК. Редакционното съдържание включва много интервюта с експерти от различни области. Дискусии не са излъчени.

Най-често коментираните теми в редакционното съдържание са честност на изборите, организация, финансиране на партиите, активност, купен вот, машини, инфлация, цени, потребление, жизнен стандарт, бизнес, икономика, банково дело, предприемачество, войната в Украйна, социални теми - работа, безработица, заетост, заплати, пенсии, помощи, лични асистенти на инвалиди, Евроатлантическа ориентация (НАТО, ЕС) или евразийска, отношения с Русия и др. Експертите участвали в интервюта в редакционното съдържание са описани по-горе в доклада. Броят на събеседниците е голям и те участват по различни теми. Не се забелязват предпочитания, към определени експерти.

Социалните мрежи рядко се използват, като източник на информация. Липсват цитати от фейсбук, тик-ток, инстаграм, твитър.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – По ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ
Твоят ден	38 620 сек.
Денят на живо	18 420 сек.
Офанзива	7 380 сек.
Избрано	4 660 сек.
Новини	2 745 сек.
ОБЩО	71 825 сек.

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ	ОБЕМ в секунди
КП ГЕРБ – СДС	7 980 сек.
КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	4 440 сек.
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	3 480 сек.
КП ЛЕВИЦАТА	2 760 сек.
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	2 640 сек.
ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	780 сек.
КП ЗАЕДНО	840 сек.
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	720 сек.
ОБЩО:	23 640 сек.

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В ПРЕДИЗБОРНО СЪДЪРЖАНИЕ (редакционно съдържание и безплатно агитационно съдържание)	ОБЕМ в секунди
КП ГЕРБ – СДС	15 900 сек.
КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	14 160 сек.
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	9 420 сек.
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	9 060 сек.
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	8 760 сек.
КП ЛЕВИЦАТА	3 720 сек.
ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	2 520 сек.
КП ЗАЕДНО	1 840 сек.
ПП НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	1 740 сек.
ПП МИР	780 сек.
ОБЩО:	67 900 сек.

В NOVA NEWS не е излъчено платено агитационно съдържание.

В програмата е излъчено безплатно агитационно съдържание, което не е обозначено с „купуването и продаването на гласове е престъпление“. То съдържа призови за гласуване и указания за номера на бюлетината за съответната партия или обединение от партии. Не са оповестени договори за безплатно агитационно съдържание на интернет страницата на доставчика.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Цялото безплатно агитационно съдържание е разположено само в интервюта с кандидати за народни представители от съответните политически партии и коалиции.

Безплатни агитационни форми – интервюта в секунди	
КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	9 720 сек.
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	8 700 сек.
КП ГЕРБ – СДС	7 920 сек.
ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	6 120 сек.
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	5 580 сек.
ПП НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА СТАБИЛНОСТ И ВЪЗХОД	1 740 сек.
ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	1 740 сек.
КП ЗАЕДНО	1 000 сек.
КП ЛЕВИЦАТА	960 сек.
ПП МИР	780 сек.
Общо	44 260 сек.

Най-коментирана е темата за инфлацията. Цени, потребление, жизнен стандарт, бизнес, икономика, банково дело, честност на изборите, организация, активност, войната в Украйна, Социални теми - работа, безработица, заетост, заплати, пенсии, помощи, лични асистенти на инвалиди, евроатлантическа ориентация (НАТО, ЕС) или евразийска, отношения с Русия, здравеопазване и др. Водещите на съответните предавания задават един и същи въпрос на интервюираните кандидати за народни представители: „Какви са шансовете за съставяне на редовен кабинет след изборите?“ Всички кандидати дават нееднозначни отговори.

Разликите при различните субекти произтичат от приоритетите на различните политически партии, залегнали в техните програми. Също така, в зависимост от експертизата на съответните събеседници, темите зададени от водещите са различни. Икономистите говорят по теми, свързани с бизнеса, банковото дело, икономиката, лекарите за реформиране на здравеопазването и др.

Доставчикът има собствено поръчано социологическо изследване. В предходни кампании доставчикът не е имал собствени поръчани социологически изследвания. Водещите коректно съобщават паспорта на изследването при всяко излъчване в програмата. Спазени са изискванията при представяне на проучвания във връзка с изборите. При участието на кандидати за народни представители в предаванията, кандидатите коментират и анализират съответните резултати.

Социологически проучвания:			
Дата	Социологическа агенция	Поръчал, финансирал	Период на проучването
11.03.2023 г.	Галъп интернешънъл болкан	Българско национално радио	24.02.2023 г. - 03.03.2023 г.
13.03.2023 г.	Галъп интернешънъл болкан	Българско национално радио	24.02.2023 г. - 03.03.2023 г.
16.03.2023 г.	Агенция Тренд	поръчал и финансирал 24 часа	06.03.2023 г. - 12.03.2023 г.
16.03.2023 г.	Агенция Тренд	поръчал и финансирал 24 часа	06.03.2023 г. - 12.03.2023 г.
21.03.2023 г.	Агенция Тренд	поръчал и финансирал 24 часа	06.03.2023 г. - 12.03.2023 г.
22.03.2023 г.	Агенция Тренд	поръчал и финансирал 24 часа	06.03.2023 г. - 12.03.2023 г.
23.03.2023 г.	Социологическа агенция Насока	собствено	07.03.2023 г. - 14.03.2023 г.
27.03.2023 г.	Агенция Тренд	поръчал и финансирал 24 часа	06.03.2023 г. - 12.03.2023 г.
30.03.2023 г.	Галъп интернешънъл болкан	поръчал и финансирал БНР	18.03.2023 г. - 26.03.2023 г.
31.03.2023 г.	Изследователски център Тренд	поръчал и финансирал Нова Броудкастинг Груп	22.03.2023 г. - 29.03.2023 г.

Мъжете и жените, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	54	116
Безплатни агитационни форми	13	39
Общо	67	155

Мъжете и жените, представени в качеството им на експерти - коментатори извън листите?

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	20	71

Няма специална разяснителна кампания на ЦИК.

Доставчикът не излъчва специална разяснителна кампания. Всички изявления на ЦИК, свързани с провеждането на изборите, са включени в новинарските емисии, под форма на репортажи и кратки интервюта. В новинарските емисии са включени многобройни материали за акции на полицията „Купен вот“ в различни градове на страната. Голямо внимание е отделено на заснемането с телефони на броенето на гласовете.

В програмата не е осигурен жестов превод на предизборното съдържание.

В деня за размисъл в наблюдавания часови отрязък е излъчено предаването „Офанзива“, на тема „За смешното и тъжното“ – анализ за настоящето и прогнози за бъдещето.

В изборния ден в програма NOVA NEWS се излъчва изборно студио „Изборът на България“. Експерти прогнозират изхода от надпреварата и шансовете за редовен кабинет. Андрей Райчев, социолог Галъп интернешънъл, Даниел Вълчев, декан на юридическия факултет на СУ. доц. Стойчо Стойчев, социолог и др.

ИЗВОДИ И АНАЛИЗ:

Взимат участие представители от почти всички политически партии и обединения, което е доказателство, че принципите за равнопоставеност на участниците в програмата са спазени. Най-голямо е представителството на коалициите събрали най-голям вот.

Не са отчетени регистрирани кандидати за депутати, които са и водещи на предавания.

Кампанията изцяло е в тона на позитивизма.

Няма реч на омраза и дискриминация.

Партийните лидери в предизборната кампания са следните:

КП ГЕРБ – СДС: Деница Сачева, Росица Кирова, Георги Георгиев, Деян Добрев, Рая Назарян, Десислава Танева, Бойко Борисов, Тома Биков, проф. Костадин Ангелов, Христо Гаджев, Александър Иванов, Теменужка Петкова, Румен Христов.

КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ: Александър Симидчиев, Стою Стоев, Надежда Йорданова, Стоян Михалев, Стефан Тафров, Венко Сабрутев, Александра Стеркова, Людмила Илиева, Искрен Митев, Настимир Ананиев

КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ: Христо Проданов, Иван Ченчев, Корнелия Нинова, Деян Дечев, Николай Каварджиков, Александър Симов, Атанас Зафиров, проф. Георги Михайлов, Ирена Анастасова.

ПП ВЪЗРАЖДАНЕ: Костадин Костадинов, Цончо Ганев, Деян Николов, Николай Дренчев, Ангел Георгиев, Димо Дренчев, Ангел Георгиев, Коста Стоянов, Петър Петров. И др.

Няма кампания за преференциален вот.

Подготовката на изборите в чужбина са отразени информационно само в репортажи в новинарските емисии.

Не е установено присъствие на младежи в кампанията. Малцинствата се споменават в репортажите, свързани с акциите на полицията в цялата страна, срещу купения вот. Някой от тях правят кратки изказвания по темата.

На сайта на доставчика в изборния ден са публикувани данни от социологически изследвания преди приключване на изборния ден.

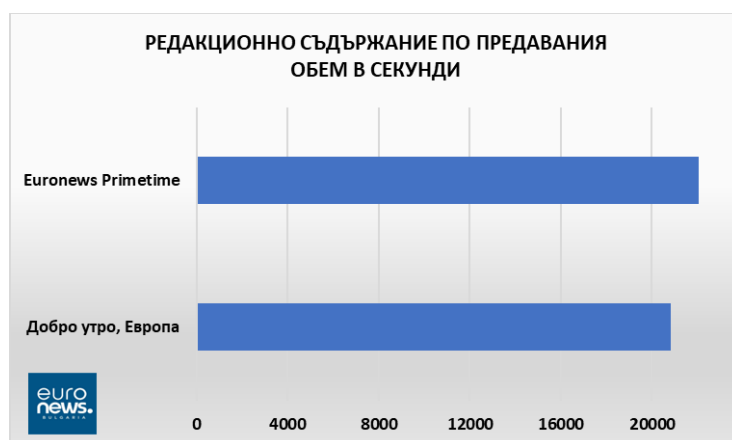
Доминираща тема в предизборната кампания е възможността за съставяне на редовно правителство след изборите. Друга коментирана тема с всички събеседници е инфлацията и възможностите за овладяването ѝ.

Няма жестов превод, както и специална разяснителна кампания.

ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОНЮЗ БЪЛГАРИЯ

Наблюдавана е телевизионна програма ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОНЮЗ БЪЛГАРИЯ за периода (02.03. – 02.04.2023 г.) в делнични дни от 07:00 до 10:00 часа и от 17:00 до 22:00 часа, а за събота и неделя (07:00 – 10:00 ч.). В наблюдавания период предавания са както следва:

- Добро утро, Европа от 07:00 до 10:00 часа
- Euronews Primetime от 17:00 до 20:00 часа

Предизборното съдържание е представено чрез репортажи, интервюта и дискусии изцяло в безплатна редакционна форма и е обозначено със специален каш „България избира, отново“. Част от основните теми са свързани с войната между Украйна и Русия, все по-нарастващата инфлация, доходите на гражданите, въвеждането на еврото и влизането ни в еврозоната. Друга част от засегнатите теми е свързана най-вече с междупартийните взаимоотношения и коалиционни партньорства в едно бъдещо редовно правителство, както и подозрението за поредни нови избори.

Особеност на кампанията, представена от работещите в ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОНЮЗ БЪЛГАРИЯ, е **проведените разговори по отделно с лидерите на двете големи политически сили – Бойко Борисов /лидер на ГЕРБ/ и Кирил Петков /лидер на ПП ПП/ по основни за страната ни въпроси.**

Самите водещи на сутрешния и вечерния блок в медията не са участници в предизборната надпревара. В програмата липсва кампания за преференциален вот.

Както в предходните кампании на извънредни избори, така и в тази, не са използвани социалните мрежи като източник на информация.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – по ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
Euronews Primetime	22791 сек.
Добро утро, Европа	20846 сек.
ОБЩО	43637 сек.

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ в низходящ ред	ОБЕМ в секунди
2.КП ГЕРБ – СДС	5200
12.КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	5128
3.ПП ВЪЗРАЖДАНЕ	3447
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	2639
15.ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	2149
14.КП ЛЕВИЦАТА	2055
4.ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД	1426
13.ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	824
8.КП ЗАЕДНО	85
ОБЩО	22953

Темите в журналистическото съдържание са: сервизна информация за хода на изборния процес, представена чрез репортажи в новинарските емисии (част от сутрешния и следобедния блок), интервюта с експерти и кандидати за депутати.

Въпросите, които се засягат в кампанията са свързани с инфлацията, икономиката на страната, доходите на гражданите, реформата в съдебната власт, въвеждането на еврото, отношенията ни със Северна Македония.

СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ДАННИ

Дата	Социологическа агенция	Поръчал, финансирал	Период на проучването
07.03.2023	Маркет Линкс	БТВ	18.02. – 27.02.
10.03.	Галъп Интернешънъл Болкан	БНР	24.02. – 03.03.
16.03.	Тренд	в-к 24	06.03. - 12.03.
27.03.	Насока	собствени средства	07.03. - 14.03.
29.03.	Маркет Линкс	съвместно с БТВ	21.03. - 27.03.
30.03.	Галъп Интернешънъл	БНР	18.03. - 26.03.

30.03.	Алфа Рисърч	собствени средства	25.03. - 29.03.
31.03.	СА Тренд	Нова Броудкастинг Груп	22.03. - 29.03.

Доставчикът няма собствено поръчани социологически изследвания. Изнесените проучвания за обществените нагласи са придружени със споменаване на социологическата агенция извършила допитването, поръчителя и периода на провеждане.

МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	19	57
Платени форми	0	0
Безплатни форми	0	0
Общо	19	57

МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на експерти

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	17	29

Разяснителна кампания от страна на ЦИК и от страна на доставчика на медийната услуга липсва, било то като обособен материал под формата на клип и/или друго. Излъчени са редица репортажи, съдържащи в себе си обща информация, в част от новините с разяснения за самото машинно гласуване, откритите секции в чужбина, констатираните нарушения за закупени гласове и др.

За тази предизборна кампания изцяло липсва жестов превод.

В изборния ден няма изменение на програмата, само сутрешният блок, излъчван от 07:00 ч. до 10:00 ч., е озаглавен „България избира, отново“. Новинарските емисии са си на половин час и в тях се проследява протичането на изборите в различни точки на страната и чужбина.

Осъществени са преки включвания от централата на ЦИК с информация за протичане на вота, както и включвания от Австралия, Калифорния – САЩ, Амстердам – Нидерландия, Нова Зеландия, Белгия и Канада, Франция, Турция.

В 20:10 ч. водещите на вечерния блок „Euronews Primetime“ съобщават първите прогнозни резултати от изборния ден с евентуалното подреждане на политическите сили в парламента.

Коментарите в студиото на сутрешния и вечерния блок, изразени от поканените експерти и известни личности, които не са свързани с политиката, са в посока създаване на работещо редовно правителство, което да изведе страната ни от дълбоката криза. Но е изразено и опасението, че ще има нови избори през есента, поради липсата на диалог между основните политически сили.

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ

За наблюдавания предизборен период (02.03. – 02.04.2024 г.) впечатлението, характерно и за предходните кампании, е именно липсата на предизборна диалог и/или дебат по основните наболели въпроси, вълнуващи обществото. Зрителят остава с неясната представа за визията и бъдещите действия на претендентите за излизане от политическата, икономическата, социалната, здравната и др. кризи.

Медията от своя страна в самото начало на кампанията отправя покана към лидерите на политическите сили с пояснение за условията, темите и реда на тяхно евентуално участие, като по този начин спазва принципите на равнопоставеност. **За периода от поканата се възползват четири партии и пет коалиции, а лидерите, присъствали лично са: Стефан Янев /ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД/, Татяна Дончева /лидер на ДВИЖЕНИЕ 21/, Костадин Костадинов /лидер на ПП ВЪЗРАЖДАНЕ/, Бойко Борисов /лидер на ГЕРБ/ и Кирил Петков /съпредседател и лидер на ПП /.**

Превес в медията има присъствието на експерти с коментари и анализи, които изразяват общото мнение относно факта, че политиците са все така отдалечени от обикновения човек и говоренето със шаблони и даването на празни обещания би довело до нови извънредни парламентарни избори. Това общо становище не е променено от предходните избори.

Както преди, така и в тази кампания, не са подминати въпросите за увеличените цени, растящата инфлация и ниските доходи без да се даде конкретен отговор на въпроса „Как страната ни ще се справи и ще излезе от дълбоката криза?“. Отново е коментирана войната между Украйна и Русия и въпросът къде стоим ние по отношение на политиката, която водим с воюващите страни, а една от болните теми – Северна Македония, някак си в борбата за парламента остава на заден план, въпреки случващото се с културните ни центрове там.

Доминиращите теми са свързани предимно с партийните взаимоотношения и бъдещи коалиции, но и с приемането на еврото като официална парична единица и жизнения стандарт.

В програмата на ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОНЮЗ БЪЛГАРИЯ предизборната кампания е представена изцяло като безплатно редакционното съдържание, отделено със специален каш „България избира, отново“, чрез интервюта, дискусии и репортажи.

Липсва разяснителна кампания от страна на ЦИК и от страна на доставчика на медийната услуга, но са излъчени репортажи, съдържащи в себе си обща информация в част от новинарските емисии с разяснения за самото машинно гласуване, откритите секции в чужбина, констатираните нарушения и др.

Цялото съдържание във връзка с изборите е качено на сайта на доставчика.

Няма реч на омраза или вид дискриминация.

ЕВРОКОМ

Наблюдението обхваща часовия пояс от 16 до 23 часа, в който са позиционирани всички публицистични предавания и новини. В програма ЕВРОКОМ в тази предизборна кампания е налице намалена по обем предизборна тематика. Телевизията винаги е залагала основно на платените форми, поредицата избори вероятно е ограничила възможностите на политическите сили. При последните избори общото времетраене на предизборните участия е 153 000 секунди, а в настоящата кампания - 138 520.

Участници в кампанията в едномесечния период са 14 партии и коалиции - ПП „ВЪЗРАЖДАНЕ“, КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“, КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“, ПП „БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ“, ПП „БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ“, КП „ЛЕВИЦАТА“, КП „ВЪН ОТ ЕС И НАТО“, ПП „КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА“, ПП „НАРОДНА ПАРТИЯ ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА“, КП „НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ“, ПП „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“, ПП „БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ЗА ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ“, ПП НДСВ, КП „ЗАЕДНО“. ЛИПСВА КАКВАТО И ДА БИЛО ИЗЯВА НА КП ГЕРБ – СДС, ПП ДПС, ПП „СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ“ „БЪЛГАРСКИ ПЪТ“, ПП „ГЛАС НАРОДЕН“, ПП „БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ - ЕВРОЛЕВИЦА“, ПП МИР И ПП „ИМА ТАКЪВ НАРОД“.

Някои от лидерите участват в кампанията в ЕВРОКОМ: Корнелия Нинова – „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“, Венцислав Ангелов от „ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА“, Георги Георгиев от БНО, Ива Митева – „ЗАЕДНО“, Светозар Съев и Георги Манолов – „Вън от ЕС и НАТО“, Мая Манолова – „ЛЕВИЦАТА“, а особено активни – с много участия са Костадин Костадинов от „ВЪЗРАЖДАНЕ“ и Боян Расате БНС.

Обичайно ЕВРОКОМ е предпочитано място от политически сили, изразяващи антиевропейска, антинатовска и проруска позиции. Такива са „ВЪН ОТ ЕС И НАТО“, „ВЪЗРАЖДАНЕ“, „НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ“, БНО, „ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА“, а донякъде, далеч по-умерено и завоалирано, и БСП и „ЛЕВИЦАТА“ – особено при участията на един от лидерите на партиите в коалицията – Румен Петков – АБВ.

За първи път от цялата изборна поредица през последните години в ЕВРОКОМ няма водещи – участници в изборите.

Цялата кампания в програмата може да бъде обобщена като вяла и апатична. Участниците бягат от каквато и да било конкретика по важни теми – борба с инфлацията, Шенген, План за възстановяване и развитие и още много други. Те са много внимателни и при коментирането на войната в Украйна. Проруските и антинатовски кандидати не заемат категорична позиция в защита на Русия, а говорят по-скоро за неутралитет и ненамеса, а проевропейските избягват да пледират за незабавно оказване на помощ на Украйна или го споменават мимоходом. Изключение с категорична позиция и остри думи срещу агресора прави Боян Расате /БНС/. Много по-малко от очакваното е застъпена темата за високите цени и инфлацията – вероятно, защото те избухнаха при служебните правителства и обвиненията трудно могат да бъдат насочени към конкретна политическа сила. Доста по-рядко застъпена е и борбата с корупцията, за разлика от предишните кампании. Преобладават общите приказки – да си върнем държавата, да възстановим националното си достойнство, да се грижим за слабите, да спрем кражбите, да променим съдебната система, да повишим раждаемостта, да възстановим селското стопанство, да подобрим здравеопазването – но много малко се говори как да стане това.

Кампания за преференциалния вот липсва – само при гостуването на кандидати в предаванията понякога водещите или интервюираните съобщават преференциален номер.

Дебати се провеждат само в две от предаванията „Часът на избора“ – тонът е толерантен, без нападки и конфронтация.

Предпочитаното предаване за участие на кандидати в кампанията е „Делници“ с водещ Николай Колев. В него е концентрирано повече от половината предизборно съдържание в програмата – 88690 секунди. Следват „Часът на избора“ с водеща Боряна Райчева – 21000 с., „Шоуто на Мавриков“ с Васил Мавриков – 6260 с., „Честно казано“ с Люба Кулезич – 5390 с., „Балотаж“ с Мария Мусорлиева – 4950 с., „ЕвроДикоф“ с водещ Сашо Диков – 2860 с., „Политика и спорт“ с Иван Търпоманов – 2300 с., „Не се страхувай“ с Васил Василев – 1920 с., извън предавания – 1870 с., Новини – 1800 с. и „Седмичник“ с Владимир Береану – 240 с.

Програма ЕВРОКОМ, доставчик Телевизия ЕВРОКОМ ЕООД		
ПП „Възраждане“	Платена форма	106 620 с ддс
ПП „Български национален съюз“ НД	Платена форма	39936
КП „Левицата“	Платена форма	29826
КП „Вън от ЕС и НАТО“	Платена форма	27798
ПП „Българско национално обединение“	Платена форма	24990
ПП „Истината и само истината“	Платена форма	18360
КП „БСП за България“	Платена форма	8800
ПП „Консервативно обединение на десницата“	Платена форма	6840
КП „Заедно“	Платена форма	4800
ПП „Национално движение за стабилност и възход“	Платена форма	2400
Общо в лева:		270 370 лв.
ПП „Възраждане“	Безплатна форма	
ПП „Български национален съюз“ НД	Безплатна форма	
КП „Левицата“	Безплатна форма	
КП „Вън от ЕС и НАТО“	Безплатна форма	
ПП „Българско национално обединение“	Безплатна форма	
ПП „Истината и само истината“	Безплатна форма	
КП „БСП за България“	Безплатна форма	
ПП „Консервативно обединение на десницата“	Безплатна форма	
КП „Заедно“	Безплатна форма	
КП „Продължаваме промяната – Демократична България“	Безплатна форма	
ПП „Български възход“	Безплатна форма	
„Български съюз за директна демокрация“	Безплатна форма	

Информация за платените и безплатни договори с политическите сили е качвана своевременно в хода на кампанията.

РЕДАКЦИОННО/журналистическо съдържание за изборите.

Програма ЕВРОКОМ използва сравнително рядко безплатните редакционни форми в кампанията. Най-често това става в Новините, където периодично се излъчват репортажи за подготовката за изборите – изявления правят говорителката на ЦИК Росица Матева, премиерът Гълъб Донев, вътрешният министър Иван Демерджиев, Иван Кондов от МВНР. Излъчен е и репортаж от пресконференция на БСП против джендър идеологията. Редакционно съдържание се среща и в

някои предавания, в които гостуват събеседници с акцент предстоящите избори. При тези интервюта не се използват кашове и джингли за изборите. Няма постоянни събеседници. В „Делници“ са канени Наталия Киселова – конституционалист, журналистката Магдалена Ташева, в „Часът на избора“ – политолозите Марио Русинов, Мария Пиргова, Светослав Малинов, в „ЕвроДикоф“ – бившият политик Осман Октай, Арман Бабикиан, Николай Хаджигенов, в „Балотаж“ социологът Стоил Стоилов, в „Не се страхувай“ – журналистът Явор Дачков, в „Честно казано“ – анализаторът Георги Харизанов.

Социалните мрежи се използват много рядко в ЕВРОКОМ – основно, когато се цитират текстове на политици и се търси коментар от събеседниците.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – ПО ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
„Часът на избора“	5900 сек.
„Делници“	3090
„Балотаж“	2500
„ЕвроДикоф“	2200
Новини	1480
„Честно казано“	1320
„Не се страхувай“	600
Общо - 17 090 сек. редакционно съдържание.	

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ в низходящ ред	ОБЕМ в секунди
„БСП за България“	70 сек.
Общо	70 сек.

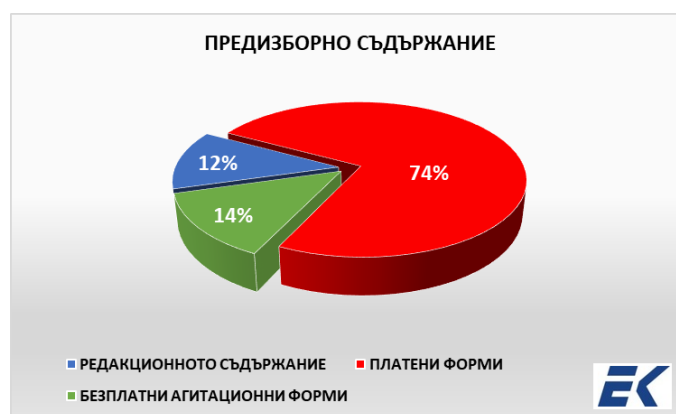
ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Платени форми – клипове	
„Възраждане“	6000 сек.
„Български национален съюз“	1230
„Истината и само истината“	840
„Българско национално обединение“	600
„Левицата“	510
„Вън от ЕС и НАТО“	480
Общо	9660 сек.

Платени форми – репортажи/хроники	
„Възраждане“	210 сек.
Общо :	210 сек.

Платени форми – интервюта	
„Възраждане“	23550 сек.
„Вън от ЕС и НАТО“	14480
„Левицата“	13500
„Български национален съюз“ НД	12180
„Българско национално обединение“	9000
„БСП за България“	5790
„Истината и само истината“	4530
„Консервативно обединение на десницата“	4310
„Заедно“	3350
„Неутрална България“	1140
НДСВ	1140
Общо:	92970 сек.

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	
„Възраждане“	29760 сек.
„Вън от ЕС и НАТО“	14960
„Левицата“	14010
„Български национален съюз“ НД	13410
„Българско национално обединение“	9600
„БСП за България“	5790
„Истината и само истината“	5370
„Консервативно обединение на десницата“	4310
„Заедно“	3350
„Неутрална България“	1140
НДСВ	1140
Общо:	102840 сек.

Платените форми преобладават в програмата. Най-често дискутирани теми са войната в Украйна, инфлацията и високите цени, обедняването на хората, ориентацията на държавата – с преобладаващ акцент неутралитет, въвеждането на еврото – повечето участници са за запазването на лева, борбата с корупцията и промените в правораздаването. „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“ се обявява за

мирни преговори, за неучастие на България в оръжейни доставки, за повишаване на доходите. Основната теза на „ВЪЗРАЖДАНЕ“ е страната да не се управлява повече от американското посолство, за независима политика, референдум срещу въвеждането на еврото. „ЛЕВИЦАТА“ също е за социална политика в кризата, борба срещу монополите, контрол над големите търговски вериги, неутрална позиция към войната. Социалните теми и съдебната реформа са приоритет на „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА И ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“. КОД набляга на десните и християндемократични ценности, свободната инициатива и създаване на добри условия за бизнеса. „ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА“ се бори с илюминати, сатанисти, ционисти, против еврото е, настоява за съд на крадците. „Вън от ЕС и НАТО“ пледира за независима политика, излизане от евроструктурите, запазването на лева. „БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ“ също е за неутралитет, срещу ЕС, НАТО и еврото. БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ се обявява за разрушаването на съветските паметници, за яростно противопоставяне на агресора Русия и помощ за Украйна, за драстични промени в образованието и демографията. „ЗАЕДНО“ , НДСВ И „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“ търсят спиране на конфронтацията и умереност, общ план за излизане от кризата.

В ЕВРОКОМ всяко платено интервю е обградено с кашове „Избори – платено излъчване“ и завършва с „Купуването и продаването на гласове е престъпление.“ Същото се отнася и до всеки отделен клип или блок от клипове. Информацията за договорите за платено излъчване са качвани своевременно на сайта на програмата.

В програмата има безплатно агитационно съдържание. Това са интервюта, обградени с кашове „Избори“ и завършващи с „Купуването и продаването на гласове е престъпление“. Няма обозначение за безплатно излъчване. Безплатно агитационно е и съдържанието на двата диспута в предаването „Часът на избора“ – с участието на по 4 политически сили, с определен регламент за времетраене на отговорите. И там присъстват кашове за изборно съдържание и за купуването и продаването на гласове.

Безплатни агитационни форми – интервюта в секунди	
„Левицата“	2310
„Възраждане“	1320
ПП и ДБ	1200
„Вън от ЕС и НАТО“	1160
„Български национален съюз“	1140
Общо:	7130

Безплатни агитационни форми – дискусии в секунди	
„Вън от ЕС и НАТО“	1200
„Българско национално обединение“	1200
„Истината и само истината“	1200
КОД	1050
„Български съюз за директна демокрация“	1050
Български национален съюз“ НД	1050
„Български възход“	1050
„Левицата“	915
„Възраждане“	915
„БСП за България“	915
Коалиция „ПП и ДБ“	915
Общо:	11460

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО В СЕКУНДИ	
„Левицата“	3225
„Вън от ЕС и НАТО“	2360
„Възраждане“	2235
„Български национален съюз“ НД	2190
Коалиция „ПП и ДБ“	2115
„Българско национално обединение	1200
„Истината и само истината“	1200
КОД	1050
БСДД	1050
„Български възход“	1050
„БСП за България“	915
Общо:	18590

Безплатните агитационни форми са интервюта, основани на договори за безплатна агитация и диспути в предаването „Часът на избора“, също базирани на договори, качени на сайта на доставчика. Тематичните акценти в безплатните форми не се отличават от описаните в платените. Интервютата и диспутите са оградени от кашове „Избори“. „Купуването и продаването на гласове е престъпление“ присъства навсякъде, съобщения за безплатна форма липсват.

СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ДАННИ - Доставчикът няма собствени поръчани изследвания. В предаването „Делници“ са съобщени 4 изследвания – 2 на „Галъп Интернешънъл Болкан“ по поръчка на БНР, на Центъра за анализи и маркетинг – собствено, и на „Тренд“ по поръчка на „24 часа“. Поръчителите и периода на проучванията са съобщавани от водещия.

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	13	22
Платени форми	32	386
Безплатни форми	3	17
Общо	48	425

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	6	12

Доставчикът няма собствена разяснителна кампания. Излъчват се клипове на ЦИК за начина на гласуване – машинно и с бюлетини и за хората с увреждания.

Жестов превод в програмата няма.

В деня на размисъл се излъчват обичайните за програмата предавания – „Кокуригу“, „Модна фиеста“, „Пътуващо читалище“, „България, която съградихме“, „Памет българска“, „Песните на България“, „Гозбата на България“.

В деня на избора в 18 часа започва предаването „Часът на избора“ с водеща Боряна Райчева. В него гостуват четирима млади хора – журналисти и технократи – Юлия Владимирова, Калоян Константинов, Владимир Чешмеджиев и Александър Бояджиев, които коментират активността на

гражданите, какво би трябвало да направи едно бъдещо правителство, независимо какво е то. В 19 ч. са новините – репортажи от изборния ден. В 19.30 започва предаването „Избори 2023“, с водещ Николай Колев, в което участниците са почти същите, както на предишните избори – Мажд Алгафари, Захари Захариев, Магдалена Ташева, Наталия Киселова, Теодор Славев, Благослав Михайлов, Зорница Илиева, Тихомир Василев, Тодор Беленски, Костадин Костадинов. Има преки включвания от ЦИК. Резултатите са съобщени за първи път в 20 часа с графика, която се появява периодично актуализирана на екрана до края на предаването в 23 часа.

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ

В сравнение с предишната предизборна кампания, в която участваха 21 партии и коалиции и двама независими кандидати, политическите сили в тази кампания в ЕВРОКОМ са по – малко на брой - 14 партии и коалиции. Въпреки това предизборното съдържание отново е голямо по обем. Пак доминират проруските и антинатовски позиции, често прикрити зад формулата неутралитет. Почти отсъстват анализи на инфлационните процеси, на механизмите за усвояването на европейските средства, за влизането в Шенген, на плюсовете и минусите от въвеждането на еврото. Правят се само констатации, без да се предлагат пътища за излизане от няколкото кризи.

За първи път в сравнение с последните кампании липсват водещи, които да са и кандидати за народни представители. Отпаднало е предаването „Премълчани истини“ на Минчо Христов. Обичайно **агитационното съдържание е много по-голямо от редакционното**. Съотношението редакционно – платено агитационно – безплатно агитационно е 17 090 с. : 102 840с.: 18 590 с.

Отново, както винаги досега, **доминира значително платеното агитационно съдържание**. Равнопоставеност между половете категорично отсъства – драстично участията на мъже надвишават тези на жени в съотношение 425:48 – близо 10 пъти.

За разлика от предишните няколко избори, в които повечето участници водеха негативна кампания срещу ГЕРБ, сега това не се наблюдава, вероятно защото вече са минали повече от 2 години от тяхното управление. Реч на омразата липсва, с изключение на някои по - остри реплики на Венцислав Ангелов от „ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА“, но те не са насочени към определени политически субекти, а общо към политическата класа. Далеч по-обран от предишните си изяви е лидерът на БНС Боян Расате, който в тази кампания насочва острия си език не към политически опоненти, а към агресията на Русия в Украйна. Всъщност, макар и критичен към ЕС и НАТО, Расате е сред малцината политици в програма ЕВРОКОМ, които говорят за проевропейска и пронатовска позиция на България. Другите, макар и много предпазливо, са представителите на ПП-ДБ и КОД. Всички останали или избягват тази тема, или симпатизират на Русия и са против Алианса и Евросъюза. Дори и непартийно обвързаните коментатори са предпочитани, ако имат такива виждания.

Изборите в чужбина се отразяват само с кратки изявление на представители на правителството и ЦИК по хода на подготовката на секциите в някои държави.

Младежите и малцинствата не присъстват като тема в кампанията.

На сайта на доставчика няма специално съдържание за изборите. Излъчват се информационни клипове на ЦИК. Не са констатирани нарушения на Закона за радиото и телевизията и Изборния кодекс.

TV1

Програма ТВ1 е наблюдавана във времето между 18:00 и 20:00 часа. Предаването, в което има предизборно съдържание в този времеви диапазон, е „Въпросите“. Още в първия ден от предизборната кампания водещ от медията обяви, че в предаването няма да има платени предизборни материали – кандидати и представители на политическите сили ще бъдат канени по преценка и желание на редакционния екип. Наблюдението установи, че най-голям е интересът на екипа към КП „Продължаваме промяната – Демократична България“, на която е отделено $\frac{3}{4}$ от общото време (за политически субекти) с предизборно съдържание. Останалото време е разпределено между други 4 партии.

Агитационната кампания преминава спокойно, участниците спазват добрия тон. Основната линия на опониране е между КП „Продължаваме промяната – Демократична България“ и останалите политически сили.

В програмата няма участие на лидери на партии.

Теми, на които е обърнато засилено внимание, са: Евроатлантическа ориентация; Войната в Украйна; Човешки права, демокрация, гражданско участие; Борба с корупцията; Медии, свобода на словото, фалшиви новини.

Няма водещи на предавания, които са и кандидати за народни представители.

Няма кампания за преференциален вот.

Договори с политически сили не са публикувани на страницата на доставчика

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Доставчикът ТВ1 България ЕООД има редакционно съдържание за изборите. В наблюдаваните предавания са канени предимно експерти с различни гледни точки за развитието на политическата ситуация в страната. Предпочитаната форма е интервю.

Редакционно съдържание има в предаването „Въпросите“ – интервюта с обща продължителност 31040 сек., друга форма (коментар на водещия) – 720 сек. и хроника – 660 сек. Темите от редакционното съдържание не са обозначени с кашове, сигнали или заставки.

Експертите, които участват са: икономисти, юристи, политолози, социолози.

Не е установено използване на социалните мрежи като източник на информация.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – По ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
Въпросите	32420
ОБЩО	32420

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ в низходящ ред	ОБЕМ в секунди
КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“	9690

КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“	1440
ПП „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“	840
ПП „ИМА ТАКЪВ НАРОД“	720
ПП „ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ“	660
ОБЩО	13350

Социологически данни не са излъчени.

МЪЖЕ И ЖЕНИ, представени в качеството им на кандидати

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	4	12
Платени форми	-	-
Безплатни форми	-	-
Общо	4	12

Мъже и жени, представени в качеството им на експерти

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	-	9

В програмата има разяснителна кампания на ЦИК чрез излъчване на видеоклипове. Доставчикът няма собствена разяснителна кампания на програмата.

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ

Още в първото предаване „Въпросите“, излъчено на 6.03.2023 г. водещ обяви, че редакционният екип, следвайки принципите на свободната журналистика, ще отразява безвъзмездно изявите на политическите сили. Наблюдението установи, че във фокуса на вниманието на медията са 5 (пет) от общо 21 (двадесет и един) субекта в предизборната надпревара.

Както и в последната кампания, най-силно е присъствието на ПП „ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“, което сега е в състава на КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“. Продължава тенденцията от предходни избори на спад на броя на политическите сили

със сключени договори, като от 2 (два) на по-предишни избори намаляват на 1 (един) на миналите, а на сегашните няма нито един сключен (публикуван) договор.

Изцяло е заложено на редакционното съдържание. Агитационните форми отсъстват.

По отношение на равнопоставеността на предпочетените от екипа на програмата 5 политически сили, най-много ефирно време е отделено на представителите на КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“ – три пъти повече, отколкото на останалите четири политически сили. Няма равнопоставеност и по отношение на участвалите в предаванията кандидати и експерти, сред които мъжете имат неколкостепен превес над жените.

Няма водещи, които да са и кандидати за народни представители от партия или коалиция.

Няма негативна кампания срещу никоя политическа сила. Не е установена враждебна или дискриминационна реч.

Няма участие на партийни лидери. Няма и кампания за преференциален вот.

Изборите в чужбина не са отразени. Няма материали, посветени на проблемите на младежите, нито такива за малцинствените групи.

На сайта на доставчика няма специално съдържание за изборите.

Преобладаващите теми са социалните – енергетика, доходи, безработица. Междупартийните отношения също имат място в предизборната програма на телевизията. Най-малко внимание е обърнато на култура, образование, спорт, равнопоставеност на половете, етнически мир, отбрана, екология.

Програмата не предоставя жестов превод за зрителите с увреден слух.

СКАТ

Отразяването на предизборната кампания за извънредните избори за народни представители на 2 април 2023 г. в програма СКАТ на доставчика на медийни услуги СКАТ ООД обхваща часовите периоди 09:00-10:00 и 17:00-22:30 часа.

Мониторингът констатира, че няма разяснителна кампания за изборите от ЦИК и доставчика в програмата.

Изборната тематика в настоящата кампания е обект единствено на безплатно редакционно отразяване в репортажи, коментари, интервюта и дискусии в предаванията „Новини“, „Дискусионно студио“, „Паралакс“, „Нови хоризонти“, „Край Босфора“, „Студио 18“, „Гледна точка“ и „Разбулване“.

Доминиращи теми в безплатното редакционното съдържание и през настоящата кампания са изборното законодателство, дейността на изборната администрация и служебното правителство във връзка с организирането и провеждането на изборите, ползите и рисковете при гласуване с хартиена бюлетина или с бюлетина за машинно гласуване, честността на вота.

Водещите информират гостите за необходимостта от спазване изискванията на изборното законодателство.

Няма водещи на предавания, които са и кандидати за депутати. Доставчикът няма собствено поръчани социологически изследвания.

В съответствие с изискванията на чл. 198, ал. 5 от Изборния кодекс (ИК) на страниците на доставчика на медийни услуги в интернет своевременно е предоставена информация за условията, реда и тарифите за отразяване на предизборната кампания за извънредни парламентарни избори на 2 април 2023 г. в телевизии СКАТ и СКАТ+.

На сайта на доставчика няма публикувана информация за сключени договори с политически субекти.

Доставчикът СКАТ ООД има безплатно редакционно съдържание във връзка с изборите в изданията на обичайните предавания „Новини“ - под формата на репортажи, „Студио 18“ –

интервюта и коментар на водещия Венцислав Тоцев, „Паралакс“ – интервю и дискусии, интервюта в „Дискусионно студио“, „Гледна точка“ и „Разбулване“, и в коментари на водещите на „Нови хоризонти“ - инж. Петър Петров, и „Край Босфора“ - Любомир Желев.

С каш „ИЗБОРИ ЗА ПАРЛАМЕНТ 02 АПРИЛ 2023“ е отделено предаването „ИЗБОРНО СТУДИО: ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2023“ с продължителност на 02 април от 19:14 до 22:35 часа.

Участието на експерти в предаванията е както следва:

- „Студио 18“ - Иван Петков - икономист, Благовест Върбаков - политически анализатор;
 - „Дискусионно студио“ - Стоил Стоилов - експерт по избори, доц. д-р Момчил Дойчев, проф. Антоанета Христова - политически психолог, Стефан Ташев - журналист, Соня Колтуклиева – журналист, Маргарит Мицев – юрист, Цветанка Андреева – политолог, Борислав Цеков - доктор по конституционно право, Мила Георгиева – юрист, Цветан Фиков – журналист, доц. Григор Сарийски - Институт за икономически изследвания на БАН;

- „Разбулване“ - доц. д-р Катя Михайлова – експерт по медиен мониторинг, Детелина Симеонова – юрист.

Социалните мрежи не се използват като източник за информация в предаванията. Водещите спазват журналистическите стандарти и не допускат реч на омразата, дискриминация и агитация в предаванията. Предпочитан събеседник е Соня Колтуклиева с участия в ефира на „Дискусионно студио“ на 16. и 30.03.2023 г.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – По ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ
ДИСКУСИОННО СТУДИО	12726 сек.
НОВИНИ	10253 сек.
РАЗБУЛВАНЕ	9604 сек.
ПАРАЛАКС	2535 сек.
СТУДИО 18	1790 сек.
КРАЙ БОСФОРА	1080 сек.
НОВИ ХОРИЗОНТИ	200 сек.
ГЛЕДНА ТОЧКА	140 сек.
ОБЩО	38328 сек.

В програмата няма платено агитационно съдържание и не е разпространено безплатно агитационно съдържание.

Мъжете и жените представени в качеството им на експерти - коментатори извън листите, са както следва:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	9	11

Информация за условията и реда за организиране и провеждане на изборите се предоставя многократно в репортажите „Започна официалната предизборна кампания“, „Непрозрачен параван вместо тъмна стаичка при гласуването на 2 април“, „ЦИК: Вярваме, че във всяка секция ще има видеонаблюдение“, „740 секции ще има в чужбина за изборите на 2 април“, „Варненци със зрителни и двигателни проблеми ще могат да гласуват в 38 секции на изборите на 2 април“, „Последен ден за заявления за гласуване по настоящ адрес и с подвижна кутия за хора с увреждания“, „ЦИК: Всяка бюлетина трябва да се показва на камерата при броенето“, „215 000 българи се очаква да гласуват в чужбина“, „Жандармерия ще охранява машините за изборите“, „Сгъвайте два пъти листчето от машината, призоваха от ЦИК“, „Ако сте с изтекъл документ за самоличност ще може да гласувате с удостоверение на изборите“, „ЦИК ще обяви междинна активност два пъти в изборния ден“ и др. в новините.

Няма жестов превод на предизборното съдържание в програмата.

В деня за размисъл 1 април няма промяна в програмната схема на доставчика.

В деня на изборите 02.04. в новините се разпространяват репортажите „В нощта преди вота не е имало сериозни произшествия“, „Избираме 49-то народно събрание“, „Изборният ден у нас започна със затруднения на някои места“, „МВР ще проверява обемисти чанти пред изборните секции“, „15000 полицаи ще охраняват изборите“, „ЦИК: Хората, които гласуват с хартиена бюлетина, да я сгъват два пъти“, „ЦИК: „Проблемите с машините продължават“, „Варна, Десетки дефекти в машини за гласуване във варненско, ЦИК са изпратили указания за провеждане на вота“.

От 19:14 до 22:35 часа в деня на изборите се излъчва специално изборно студио „ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2023“ с ко-водещи Венцислав Тоцев и д-р Благовест Върбаков и събеседници Ана Зафирова – юрист, Стоян Иванов – водещ на „Дискусионно студио“, Красимир Николов - политолог, председател на НПО „България на младите“, д-р Боян Балев – икономист, д-р Светослав Живков – историк, Иван Сотиров от „Достойнство, отговорност, морал“ и Георги Драганов – създател и редактор на сайта "Война и мир", с коментари до 20 часа на правните аспекти и приложното поле на глобалния закон „Магнитски“, големия брой негласуващи и ниската избирателна активност, и коментари и анализи след 20 часа на предварителните резултати, очакванията на хората и вероятността да се сформира мнозинство в народното събрание, което да излъчи редовно избрано правителство в състояние да се справи с кризите, преки включвания на живо от Австралия, Австрия, Букурещ и от Чикаго с Петър Стаматов и Митко Димитров - изпратен от МВНР да проследи как протича изборния ден в чужбина, анкета „За какво гласуваха българите?“ и интервю с председателя на партия „КОНСЕРВАТИВНА БЪЛГАРИЯ“ Борис Ячев - с начало в 22:28 часа. Предаването е ясно отделено от другите части на програмата с каш „ИЗБОРИ ЗА ПАРЛАМЕНТ 02 АПРИЛ 2023“.

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ

Кампанията за изборите на 2 април е обект единствено на безплатно редакционно отразяване в обем от 38328 секунди.

Безплатно агитационно съдържание не е разпространено.

В настоящата кампания не са констатирани кандидати за депутати, които са и водещи на предаванията, за разлика от предходната, в която водещи на предавания, регистрирани като кандидати за депутати от ПП НФСБ, остават на екран по време на предизборната кампания.

Изборите в чужбина са обект на отразяване в репортажи в новините, коментар на Любомир Желев - водещ на предаването „Край Босфора“, и преки включвания на живо с наши сънародници от Австралия, Австрия, Букурещ и Чикаго в ефира на изборното специално студио.

Както в предходна, така и в настоящата кампания, в началото на предавания водещи информират гостите за необходимостта от спазване изискванията на Изборния кодекс.

Няма кампания за преференциален вот.

И по време на двете кампании в програмата няма разяснителна кампания на ЦИК и на доставчика относно гласуването, не е осигурен жестов превод на предизборното съдържание, доставчикът няма собствено поръчани социологически изследвания и не са отчетени лидерски диспути. Доставчикът няма собствена разяснителна кампания, но информация за условията и реда за организиране и провеждане на изборите присъства многократно в новините.

Подобно на предходната и в кампанията за извънредните избори за народни представители на 2 април 2023 г. на страниците на доставчика СКАТ ООД в интернет има специално съдържание във връзка с изборите – в съответствие с изискванията на Изборния кодекс на страница „http://www.skat.bg/izbori_2023.php“ своевременно е предоставена информация за условията, реда и тарифите за отразяване на предизборната кампания за извънредни парламентарни избори на 2 април 2023 г. в телевизии СКАТ и СКАТ+.

БЪЛГАРИЯ 24

Наблюдението на предизборната кампания за извънредните парламентарни избори на 2 април 2023 в програма БЪЛГАРИЯ 24 е в часовите пояси 09:00- 11:00 часа и 15:00 – 21:00 ч. в делничните дни и 17:00 – 19:00 в събота и 12:30 – 13:30 ч в неделя. В рамките на отразяваната в медията предизборна кампания не са регистрирани открояващи се скандални участия.

Присъстващите в ефира лидери на политически формации биха могли да бъдат разделени най-общо на три основни групи. Едната е на председатели (или съпредседатели) на партии, които не участват в изборите. В нея влизат Красимир Каракачанов, Атанас Джамбазки, Искрен Веселинов (БНД- ВМРО) и Мария Колева (ПП „ПРАВОТО“). Другата група е на регистрирани за участие политически сили, но без самите лидери да са кандидати за депутати като Румен Петков, който не присъства в листите, но е председател на ПП „АБВ“, част от КП „Левицата“. Третата, условно разделена група, е на лидери на партии, регистрирани за участие в изборите като Николай Малинов (ПП „Русофили за възраждане на отечеството“, част от част от КП „Коалиция Неутрална България“) и Александър Томов (ПП „Българска социалдемокрация – Евролевица“). Доминиращите теми са: войната в Украйна, евроатлантическата или евразийска ориентация на България и отношенията с Русия; междупартийни отношения и коалиционни отношения; медии, свобода на словото, фалшиви новини; честност на изборите, машини купен вот, активност.

Предавания с водещи, които са и кандидати за депутати не са констатирани. Регистрирано е едно участие с преференциален вот на Христо Василиев, кандидат за народен представител от КП „БСП за България“ в 25 МИР в София, излъчено в предаването „Хитове в мрежата“.

На сайта на доставчика е публикувана информация за договори с политически субекти - платена форма, както следва:

Програма БЪЛГАРИЯ 34 доставчик Вижън лаб ЕООД			
17.ПП	БЪЛГАРСКА	Платена форма	Сума / 1 344 лв. с ддс
СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ		–	
ЕВРОЛЕВИЦА			
6.КП	КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА	Платена форма	Сума / 1 200 лв. с ддс
БЪЛГАРИЯ			
6.КП	КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА	Платена форма	Сума / 672 лв. с ддс
БЪЛГАРИЯ			
Общо в лева			Сума / 3 216 с ддс

Доставчикът има редакционно/журналистическо съдържание за изборите – различни жанрови форми, които представляват по-голямата част от цялото предизборно съдържание в медията. Редакционно съдържание за изборите е регистрирано в предаванията: „Хитове в мрежата“, „Конкретно“, „Гореща тема“, „Седмичата на Нина и Зий“, „Часът на справедливостта“, „Срещу течението“, „Държавност, общество, сигурност“. Предпочитаните форми за изборите в тях са интервюта, дискусии, коментари и анализи.

Използвана е заставка „Извънредни парламентарни избори 2023“. Темите са за войната в Украйна, ориентацията на България и отношенията с Русия; междупартийни и коалиционни отношения между политическите сили, медиите, свободата на словото, фалшивите новини, честността на изборите, активно присъстват и инфлацията, цените, потреблението, жизнения стандарт, бизнеса, енергетиката и социалните проблеми.

Обикновено се канят експерти по съответната тема, но не би могло да се каже, че има предпочитани събеседници. За периода на наблюдение в рамките на редакционното съдържание са участвали експерти от различни области:

Име	експертна област
Цветеслава Гълъбова	психиатър
Стефан Ташев	журналист
Милен Михов	политически науки
Мирослав Попов	геополитически наблюдател
Бойко Антонов	предприемач от САЩ
Николай Василев	икономист, бивш вицепремиер и министър
Зорница Илиева	външнополитически наблюдател
Ивелин Михайлов	предприемач
Спас Колев	политически наблюдател
Делчо Златанов	бизнесмен
Марин Маринов	енергиен експерт
Нина Дюлгерова	БАН, ВСУ, преподавател
Снежана Тодорова	СБЖ, председател
Сърнела Воденичарова	НПО
Ивелин Александров	НПО
Султанка Петрова	Експерт, образование
Георги Найденов	Академична общност
Вили Лилков	Академична общност

Борислав Цеков	Институт за модерна политика
Григор Сарийски	Финансов експерт
Яничка Методиева	адвокат
Нако Стефанов	Академична общност
Виктор Папазов	икономист
Яков Кедми	Дипломат, международен анализатор
Мирослав Мирчев	Експерт по военно разузнаване и тероризъм
Кузман Илиев	икономист
Любомир Денев	адвокат
Димитър Кръстев	Преподавател по музика
Николай Марков	Експерт по сигурност
Мила Георгиева	Бивш прокурор
Димитър Митов	НПО
Красимир Премянов	Съюз на тракийските дружества
Мажд Алгафари	Журналист и преводач
Захари Захариев	НПО, Национална асоциация „Един пояс, един път“
Александър Песке	журналист и предприемач от Швейцария
Валери Тодоров	журналист
Огнян Дъскарев	журналист
Общо	37

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – по ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
Хитове в мрежата	147 060
Конкретно	56 885
Държавност, общество сигурност	35 000
Седмицата на Нина и Зий	31 835
Гореща тема	19 810
Часът на справедливостта	16 820
Срещу течението	16 260
Анкета	195
ОБЩО	323 865

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ	ОБЕМ в секунди
низходящ ред	
14.КП ЛЕВИЦАТА	12 075
ОБЩО:	12 075

При платеното агитационно съдържание, обозначено като платено и придружено с „Купуването и продаването на гласове“, са реализирани единствено интервюта като отсъстват клипове и репортажи.

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	
6.КП КОАЛИЦИЯ НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	10 700
17.ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ – ЕВРОЛЕВИЦА	8455
Общо	19 155

Макар в значителна степен темите, по които говорят представители на политическите партии и коалиции да се припокриват, все пак би могло да се каже, че има известно приоритизиране на проблемите, пред които е изправена страната. КП „Левицата“, освен върху социалните въпроси, акцентира върху енергетиката, бизнеса и икономиката. За КП „Коалиция Неутрална България“ водеща е темата за войната в Украйна, евроатлантическата или евразийска ориентация на страната и отношенията с Русия, отбраната и сигурността. ПП „Българска социалдемокрация – Евролевица“ поставя като свои основни приоритети борбата с инфлацията, цените, потреблението, жизнения стандарт, войната в Украйна, ориентацията на страната и въвеждането на еврото. При платените форми в програмата има ясно обозначение и присъства заставката „Купуването и продаването на гласове е престъпление“ като са качени своевременно и договори на политическите субекти с телевизия БЪЛГАРИЯ 24.

В програмата има бесплатно агитационно съдържание, обозначено със заставка: „Извънредни парламентарни избори 2023“ и заставка „Купуването и продаването на гласове е престъпление!“, позиционирани в началото и края на всеки от излъчените видеоматериали.

Безплатни агитационни форми – клипове в секунди	
ВМРО - БНД (не е участник в изборите)	1920
Общо	1920

Безплатни агитационни форми – интервюта в секунди	
1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	3600
Общо	3600

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО В СЕКУНДИ

1.КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	3600
ВМРО – БНД (не е участник в изборите)	1920
Общо	5520

Тематичните акценти в безплатните агитационни форми са борбата с инфлацията, високите цени, потреблението, войната в Украйна, отбраната и сигурността, междупартийните и вътрешнопартийните и коалиционни отношения, проблемите в образованието и честността на вота. Присъства „Купуването и продаването на гласове е престъпление“ и обозначението за безплатна форма.

За периода на предизборната кампания социологически проучвания не са оповестявани.

Представените в качеството им на кандидати, политици и партийни лидери в рамките на предизборната кампания, отразена в медията са показани на таблицата:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	2	7
Платени форми	-	3
Безплатни форми	-	1
Общо	2	11

Мъжете и жените, представени в качеството им на експерти - коментатори извън листите, са представени в следния табличен вид:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	8	29

В медията няма разяснителна кампания на ЦИК, както и собствена разяснителна кампания. Няма жестов превод на предизборното съдържание.

В деня за размисъл, както и в деня на вота не са излъчвани специални предавания, открити студиа, репортажи и видеоматериали. Единственото изключение е излъченото от 11 ч. на 2 април предаване „Конкретно“ с участието на политолога Мария Пиргова, което е на международна, а не на вътрешнополитическа тематика, а именно: „Състоянието на ЕС и страните членки след година военен конфликт“

ИЗВОДИ И АНАЛИЗ

При сравнение с предходната предизборна кампания в програмата може да се направи извод, че сегашната е много по-ограничена както като обем съдържание, така и като участващи политически субекти. Специфичното при провеждането на тази кампания е присъствието на политическата партия ВМРО – БНД, която не е регистрирана за участие в изборите, а излъчва клипове, призоваващи при гласуване да се избере квадратчето „Не подкрепям никого“. На фона на подредени с поставени маски върху очите силуети на политически лидери, чийто партии участват в изборите и изписан с големи букви призив: *„Накажи ги! Гласувай с не подкрепям никого!“*, жена представя следния текст: *„Партии, които са политически врагове се обединиха, за да предадат българската кауза в Македония, за да угодят на чужди интереси. Партиите, които сега се борят за властта, вдигнаха ветото за начало на преговори за еврочленство на Република Северна Македония, а там палят и закриват български клубове, там бият македонски българи. Затова на тези избори гласувай с „Не подкрепям никого!“*. Клипът се излъчва през последната седмица на кампанията от 28.03. до 31.03.2023 г. и е позициониран приблизително на всеки кръгъл час в рамките на целодневната програма.

При съпоставяне може определено да се каже, че журналистическото съдържание значително доминира над агитационното – както безплатното агитационно, така и платените форми.

Спазени са принципите на равнопоставеност на участниците в програмата.

Няма регистрирани кандидати за депутати, които са и водещи на предавания. Няма негативна кампания и не е констатирана реч на омразата.

Присъствието на партийни лидери е почти символично и то на партии и коалиции, които не са успели да прескочат предизборната бариера за влизане в парламента.

Установено е само едно участие в предаване, което представлява част от кампания за предпочитанен вот - на кандидат на КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ.

Не са констатирани репортажи или кореспонденции за изборите в чужбина. Не е регистрирано отчетливо присъствие или специални предавания за младежите и малцинствата по време на предизборната кампания.

На сайта на доставчика няма специално съдържание за изборите – единствено под рекламната тарифа на медията са качени договори за платено съдържание на три политически субекта.

Доминиращите теми на тези избори са войната в Украйна, евроатлантическата или евразийска ориентация на България и отношенията с Русия; междупартийни и коалиционни отношения между политическите сили, медиите, свободата на словото, фалшивите новини, честността на вота, инфлацията, високите цени, потреблението, нивото на жизнения стандарт, проблемите на бизнеса и социалната проблематика.

АЛФА ТВ/ALFA TV

В часовите пояси 08.00 ч.- 11.00 ч. и 18.00 ч. – 22.00 ч. се излъчва предаването: „Добро утро, БЪЛГАРИ!“ и повторения на излъчените интервюта в рубриката "Актуално", които са отделени като безплатно агитационно съдържание.

Единственото предаване, което доставчикът излъчва на живо е „Добро утро, БЪЛГАРИ“. Въпреки обявения начален час (09:00 ч.) предаването почти никога не започва навреме. **Водещите Кристиян Димитров и Анелия Дулева са кандидати за народни представители.** Доминиращата тема във всички издания на предаването са отношенията с Русия и позицията за неутралитет на България .

Цялата програма е изградена от многобройни повторения на съдържание. Доставчикът не излъчва новинарски емисии. Волен Сидеров прави коментар на новини, излъчени в програми на други доставчици. АЛФА ТВ/ ALFA TV се отличава с негативно отношение към всички други медии, особено към програмите БНТ1, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, БТВ и журналисти и водещи на предавания. Често са определяни като казионни медии. Не липсва и цветист език по адрес на журналисти, политици и други известни в публичното пространство личности.

Програмата се отличава с негативно отношение към почти всички големи партии и техните лидери. Агитационната кампания е изцяло само за КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ. Агитацията се базира на негативно говорене срещу управляващите от близкото и по-далечно минало. Най-негативно е отношението срещу ПП ГЕРБ, ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА, и др. Кампания за преференциален вот с показване на номер на съответния кандидат няма, но по-голяма част от водещите и гостите в програмата са водачи на листи или от листите на КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ в страната.

Водещите на предавания Анелия Дулева, Кристиян Димитров и Волен Сидеров са участници в кандидатдепутатските листите на КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ.

В наскоро създадения сайт на доставчика (<http://alfatv.online/>) има отделна секция „Избори 2023“ с качени два договора за платено агитационно съдържание и нито един за безплатно.

Интересен факт е, че възложител в единия договор е Деница Стоилова Сидерова, а като управител на Фондация Алфа 2018 и изпълнител е посочен Волен Сидеров. В публикувания в договора имейл за контакти на изпълнителя Фондация Алфа 2018 е вписан – stoilova.deni@gmail.com т.е. за проблем при изпълнението на договора или при всякакви други обстоятелства Деница Стоилова Сидерова трябва да уведоми сама себе си.

Няма качен договор с НП ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА за платените клипове, излъчени в последните дни на кампанията.

Програма АЛФА ТВ доставчик Фондация Алфа 2018		
КП Неутрална България	Платена форма	Сума / 36 963 лв. с ДДС
КП Вън от ЕС и НАТО	Платена форма	Сума / 5 400 лв. с ДДС
Общо в лева		Сума / 42 363 лв. с ДДС

Единственото безплатно редакционно съдържание в програмата е препредаването на живо от Москва на създаването на международното сдружение на русофилите с председател Николай Малинов.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – По ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ
Добро утро, БЪЛГАРИ!	33 900
ОБЩО	33 900

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ в низходящ ред	ОБЕМ в секунди
КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	20 500
Без субект	13 400
ОБЩО:	33 900

Платеното съдържание е само в последните 3 дни от кампанията и е основно за излъчените клипове на Деница и Волен Сидерови. Излъчени са и 3 платени интервюта с Мадлен Кирчева и Светозар Съев от КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО и Венцислав Ангелов от НП ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА. Съдържанието е обозначено с „Платена форма. Купуването и продаването на гласове е престъпление“.

Платени форми – клипове	
КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	Секунди / 1200
НП ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	Секунди / 320
Общо	1520

Платени форми – интервюта	
КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	Секунди / 7 200
общо	7 200

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	
КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	Секунди / 7 200
КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	Секунди / 1 200
НП ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	Секунди / 320
Общо	Секунди / 8 720

Основната тема във всички платени интервюта е желанието на кандидатите България да напусне ЕС.

Предизборното агитационно съдържание е почти изцяло безплатно (90 %). То е отделено от останалото редакционно съдържание с надпис „Избори 2023. Безплатна форма. Купуването и продаването на гласове е престъпление“. Надписът се показва в началото, преди започване на съответната форма и веднага след приключването ѝ. Клиповете са допълнително отделени по същия начин. Агитационното съдържание е разположено в цялата програма. Характерни са многократните повторения на съдържание в различни часови пояси.

Безплатни агитационни форми – клипове в секунди	
КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	Секунди / 25 170
Общо	Секунди / 25 170

Безплатни агитационни форми – репортажи/хроника в секунди	
КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	Секунди / 7 800
Общо	Секунди / 7 800

Безплатни агитационни форми – интервюта в секунди	
КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	Секунди / 266 100
КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	Секунди / 19 500
ПП БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ (БСДД)	Секунди / 13 200
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	Секунди / 8 400
НП ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	Секунди / 6 900
ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ - ЕВРОЛЕВИЦА	Секунди / 2 000
Общо	Секунди / 316 100

Безплатни агитационни форми – дискусии в секунди	
КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ (два разговора с по двама съмишленици)	Секунди / 18 900
Общо	Секунди / 18 900

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО В СЕКУНДИ	
КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ	Секунди / 317 970
КП ВЪН ОТ ЕС И НАТО	Секунди / 19 500
ПП БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ДИРЕКТНА ДЕМОКРАЦИЯ (БСДД)	Секунди / 13 200
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	Секунди / 8 400
НП ИСТИНАТА И САМО ИСТИНАТА	Секунди / 6 900
ПП БЪЛГАРСКА СОЦИАЛДЕМОКРАЦИЯ - ЕВРОЛЕВИЦА	Секунди / 2 000
Общо	Секунди / 367 970

Основна тема в цялата кампания и лайтмотив във всички интервюта е призива за неутралитет на България. Втората тема, която обсъждат интервюираните е войната в Украйна. Третата по важност тема, присъстваща в изказванията на почти всички кандидати, е свободата на словото и достъпа им до националните телевизии (БНТ, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ).

Доставчикът не излъчва социологически данни с едно изключение. На 07.03. са показани данни от проучване на Алфа ризърч, заснети от екрана на БНТ 1 без изискуемите от ИК атрибути.

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	1	4
Платени форми	4	7

Безплатни форми	31	55
Общо	36	66

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	1	4

Доставчикът не излъчва разяснителна кампания на ЦИК за гласуването. В програма АЛФА ТВ/ ALFA TV не е осигурен жестов превод. В деня за размисъл и в изборния ден не са констатирани нарушения на ИК. Излъчват се филми с културна тематика, които се повтарят през двата дни.

ИЗВОДИ

В програмата се излъчва основно безплатно агитационно съдържание. **За периода на наблюдението, в описаните часови пояси, редакционното съдържание посветено на изборите е 8 %, безплатното агитационно съдържание е 90 % и платеното агитационно съдържание 2 %.** Водещите на предавания Анелия Дулева, Кристиан Димитров и Волен Сидеров са участници в кандидат-депутатските листите на КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ. В първите няколко дни от кампанията неколкократно е излъчено интервю на Волен Сидеров при Мартин Карбовски за You Tube канал. Излъчват се и агитационни клипове. Почти цялото наблюдавано съдържание е агитационно, а редакционното също е посветено на КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ.

Доставчикът не е обявил информация за сключени безвъзмездни договори. На наскоро създаден сайт, в секция „ИЗБОРИ 2023“ са качени тарифи и условия за излъчване и само два договора. Програмата има собствена фейсбук страница, в която се публикува излъчваното през деня в програмата агитационно съдържание. Активна и интензивна е предизборната кампания за КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ в телевизионната програма и на страницата ѝ във Фейсбук.

Съдържанието най-често е насочено срещу лидери на други политически партии и журналисти. Агитацията за КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ в по-голяма част от анализите и коментарите е базирана на критики към водени политики от предходни правителства.

В повечето анализи, коментари и интервюта на кандидатите за народни представители от КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ се критикува правителството на „Киро и Асен“, други предишни управления. Агитацията се води чрез обстойни анализи по теми, свързани с отношенията ни с Русия, защита на националните интереси, негативното говорене се отчита и по отношение на Кирил Петков и Асен Василев, кандидати за народни представители от „Продължаваме промяната“.

Партийният лидер на АТАКА Волен Сидеров, кандидат за народен представител, водач на листи от КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ присъства ежедневно в програмата с коментари и анализи по описаните теми. Принципът на равнопоставеност на участниците в кампанията в програмата е

неприложим, тъй като позитивната агитацията е само за една политическа коалиция – КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ. За коалицията кампанията е изцяло позитивна.

Отразяването на изборите в чужбина липсва. Като основен извод за наблюдаваната програма може да се каже, че в почти цялото съдържание се възхваляват принципите и идеите на КП НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ и се отрича абсолютно всичко, което не е свързано с коалицията.

7/8 TV

Предизборните материали в програмата 7/8 TV отразяват кампанията на единствена политическа сила – ПП „Има такъв народ“. Програмата е наблюдавана в часовете между 18:00 и 24:00 часа, събота 12:00-15:00 и неделя 10:00-12:00, и включва предаванията: „Студио Хъ“, „Шоуто на сценаристите“, „Крум Савов Live“, „Вечерното шоу на Слави Трифонов“, „Вечерта на Иван Кулеков“, „Вечерта на Северозапада“, „Шоуто на Шкумбата“. Има участие на лидера на партията. Водещите теми са:

- Човешки права, демокрация, гражданско участие;
- Инфлация, цени, потребление;
- Евроатлантическа ориентация, отношения с Русия;
- Северна Македония, добросъседски отношения;
- Медии, свобода на словото, фалшиви новини;
- Честност на изборите.

Водещите на „Шоуто на сценаристите“ са и кандидати за народни представители.

Няма кампания за преференциален вот.

На страницата на доставчика е публикувана информация за 4 (четири) договора с ПП „Има такъв народ“ – два за платено и два за безплатно отразяване. Информацията е качвана редовно в хода на кампанията.

ПП „Има такъв народ“	16 620 лв.
ПП „Има такъв народ“	2 856 лв.
ПП „Има такъв народ“	-
ПП „Има такъв народ“	-
Общо в лева	19 476 лв.

Предаванията, в които има редакционно съдържание за изборите са: „Студио Хъ“, „Вечерното шоу на Слави Трифонов“, „Крум Савов Live“, „Шоуто на сценаристите“, и „Кръг Квадрат“. Преобладават интервюта с участници в кампанията. Не са обозначени със заставка, сигнал или каш. Темите дублират общите за програмата: Човешки права, демокрация, гражданско участие; Инфлация, цени, потребление; Евроатлантическа ориентация, отношения с Русия; Северна Македония, добросъседски отношения; Медии, свобода на словото, фалшиви новини; Честност на изборите.

В „Студио Хъ“ се излъчват интервюта с обща продължителност 43320 сек., хроники с обща продължителност 300 сек., друга форма (клип и коментар) с обща продължителност 1680 сек., дискусии с обща продължителност 4020 сек.

Във „Вечерното шоу на Слави Трифонов“ има интервюта с обща продължителност 1860 сек.

В „Крум Савов Live“ интервюта са с обща продължителност 9090 сек.

В „Шоуто на сценаристите“ има разговори с обща продължителност 1380 сек. и интервюта с обща продължителност 2340 сек.

В „Кръг Квадрат“ има дискусии с обща продължителност 6780 сек.

Експертите, които участват са: икономисти, IT специалисти, политолози, социолози.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – По ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
Студио Хъ	49320
Крум Савов Лайв	9090
Кръг Квадрат	6780
Шоуто на сценаристите	3720
Вечерното шоу на Слави Трифонов	1860
ОБЩО	70770

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ	ОБЕМ в секунди
ПП „ИМА ТАКЪВ НАРОД“	28500
КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“	1680
КП „ГЕРБ-СДС“	180
КП ПП	90
ОБЩО	30450

ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	
ПП „Има такъв народ“	1250
Общо	1250

Платените предизборни форми, обозначени с „Купуването и продаването на гласове е престъпление“ и „платено“ са на единствена партия – ПП „Има такъв народ“. В рамките на предизборната кампания са излъчени четири (различни) агитационни клипа на партията. Договорите са качвани своевременно на страницата на доставчика.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

Безплатно агитационно съдържание има за партия „Има такъв народ“. На страницата на доставчика е публикувана информация за договори, които не съдържат заплатена сума. Формите, използвани за безплатна агитация са клип, репортаж и интервю.

Безплатни агитационни форми – клипове в секунди	
ПП „Има такъв народ“	650
Общо	650

Безплатни агитационни форми – репортажи/хроники в секунди	
ПП „Има такъв народ“	7350
Общо	7350

Безплатни агитационни форми – интервюта в секунди	
ПП „Има такъв народ“	900
Общо	900

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО В СЕКУНДИ	
ПП „Има такъв народ“	8900
Общо	8900

При клиповете, част от които са платени, част – неплатени, има обозначение „Купуването и продаването на гласове е престъпление“.

Темите в платените и безплатни агитационни форми са идентични.

ТЕМИ, на които е обърнато внимание в програмата 7/8 TV: Човешки права, демокрация, гражданско участие; Инфлация, потребление, жизнен стандарт; Евроатлантическа ориентация; Медии, свобода на словото, фалшиви новини; Честност на изборите; Войната в Украйна; Борба с корупцията; Конституционен модел, президентска република; Социални теми – работа, безработица; Междупартийни и вътрешнопартийни теми и други.

СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ДАННИ не са огласени в предизборната кампания.

МЪЖЕ И ЖЕНИ, представени като кандидати:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	4	22
Платени форми	1	14
Безплатни форми	4	18
Общо	9	54

Експерти извън листите:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	3	23

Разяснителна кампания няма.

Жестов превод също няма.

В ИЗБОРНИЯ ДЕН е излъчено студио „Парламентарни избори 2023“. То включва поредица от интервюта с гости в студиото. Интервютата са, както следва, с: Иван Бакалов и Росен Стоянов - журналисти; Юрий Асланов (чрез видеовръзка) - социолог; Трифон Симеонов - журналист, Ростислав Петров – специалист по киберсигурност, Стоян Тончев - журналист, Мира Радева - социолог, Ивелин Николов - журналист, Пламен Данаилов – кандидат за народен представител от ИТН, Стефан Антонов – политически анализатор. Гостите са поканени в качеството си на експерти. Тема на разговорите е политическата ситуация в България и бъдещето на страната ни. Не са споменавани конкретни политически сили, нито са правени прогнози за изборните резултати.

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ

Програма 7/8 TV излъчва преимуществено предизборни материали на една единствена политическа сила – ПП „Има такъв народ“, това е практика от предишни избори. Само един от излъчените материали е посветен на друга политическа сила – КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“. Повече екранно време е отделено на редакционното съдържание, отколкото на агитационното. Платените материали са основно четирите излъчени клипа на партията.

Най-много време е отделено на редакционното съдържание – 70770 сек., следвано от безплатното агитационно – 8900 сек. Най-малко е времето на платеното съдържание – 1250 сек., за което има сключен договор.

Наблюдението установи, че има водещи на предавания, които са и кандидати за народни представители. Всички те са от ПП „ИМА ТАКЪВ НАРОД“ – Станислав Балабанов, Тошко Йорданов, Александър Вълчев, Ивайло Вълчев, Драгомир Петров, Филип Станев.

В програмата няма негативна кампания срещу никого от кандидатите, няма реч на омразата и дискриминация. За разлика от предходни кампании тонът е смекчен и е по-скоро неутрален.

Партийният лидер на ПП „Има такъв народ“ участва в три поредни предавания на запис от среща със симпатизанти в Стара Загора, на която той и екипът му отговарят на въпроси на граждани. Също с негово участие са повечето от излъчените предизборни клипове.

Няма кампания за преференциален вот.

Изборите в чужбина не са отразени в програмата. Има интервюта с експерти, които се включват във видеовръзки от чужбина. Няма съдържание, посветено на малцинствени, нито на възрастови групи.

На сайта на доставчика няма специално съдържание, посветено на извънредните парламентарни избори.

ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ

Наблюдението на програма ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ е извършено за периода 03 март – 31 март 2023 г. включително, в часовия диапазон от 6.30 до 12.30 часа и от 18.00 до 20.00 часа в делнични дни, както и от 10.00 до 14.30 часа и от 18.00 до 20.00 часа в събота, а в неделя – от 08.30 до 12.30 часа и от 18.00 до 20.00 часа.

Отразяването на кампанията в програма ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ премина спокойно и без скандали. В програмата липсват оспорвани лидерски дебати, кандидат-депутатите излагат вижданията си и поднасят посланията си към избирателите под формата на интервюта. В програмата не са отчетени предавания, водещите на които са кандидат – депутати.

Сред доминиращите теми отново е войната в Украйна, както и отношението на българските партии и политици към изключително важния въпрос дали страната ни трябва да се включи много по-активно с оказването ѝ на помощ с предоставянето и на тежко въоръжение /самолети, танкове и др./, по примера на другите европейски страни.

Самата предизборна кампания е окачествена от експертите, гостуващи в актуално-публицистичните предавания в програмата, като сравнително по-вяла от предишните, с липса на ярки послания, както и с липса на лидерски дебати. Една от безспорно най-коментирани теми в кампанията за изборите за 49-то НС са промените в Изборния кодекс и преминаването към гласуване не само с машинни устройства, но и с хартиени интегрални бюлетини. Според експертите, канени да изкажат мнения по темата в ефира на ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ, решението на партиите от т.нар. „Хартиена коалиция“ да върне възможността за гласуване и с хартиени бюлетини, всъщност няма да доведе до по-висока избирателна активност, а ще насърчи практиката за купуване на гласове, както и корпоративния вот, а също така ще доведе и до голям брой невалидни бюлетини, както и ще затрудни изключително много работата на членовете на самите секционни комисии при оформянето на протоколите от вота. Сред най-важните обсъждани теми в кампанията е и необходимостта от извършване на съдебна реформа, в това число и в прокуратурата, тъй като според участниците в предаванията в програмата без такава сериозна реформа няма как да се борим ефективно с корупцията. В програмата преобладава експертното начало – предизборната кампания се коментира предимно от социолози, политолози, военни експерти, икономисти, финансисти, икономисти, експерти по публични комуникации и ПР, журналисти - анализатори, психолози, представители на неправителствени организации, както и граждански активисти.

Наблюдаваните предавания в програмата са: Новини, „Кой говори“, „Сълбището – радио форум за идеи“, „Дарик кафе“, „Денят“, „Посока Култура“, „Нови хоризонти с Лили“ и „Агро свят по Дарик“.

Липсва кампания за преференциален вот в програмата.

Информация за договорите, публикувана на сайта на доставчика с политически субекти за предоставяне на рекламно време. Въпросната информация е качвана и актуализирана редовно.

Програма ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ		
КП Заедно	Платена форма	Сума / 12 912 лв. с ДДС
ПП Консервативно обединение на десницата	Платена форма	Сума / 8 496 лв. с ДДС
КП Продължаваме промяната – Демократична България	Платена форма	Сума / 5 722.38 лв. с ДДС
КП Български възход	Платена форма	Сума / 5 124 лв. с ДДС
Общо в лева		Сума / 32 254.38 лв. с ДДС

Доставчикът има РЕДАКЦИОННО/журналистическо съдържание за изборите – това са собствено организирани интервюта, хроники и репортажи. Дискусии като РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ в програма ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ не са отчетени.

Доставчикът предоставя безплатно редакционно/журналистическо съдържание за изборите в рамките на актуално-публицистичните предавания в програмата си, най-често въпросното съдържание се включва в предаванията „Стълбището – радио форум за идеи“, „Кой говори“, „Дарик кафе“ и „Денят на Дарик“. Изборно съдържание под формата на репортажи е отчетено и в новините на програмата, като и в предаванията „Посока Култура“ и „Агросвят по Дарик“.

Доминиращите теми в редакционното съдържание са войната в Украйна, както и необходимостта от твърдото отстояване на евроатлантическата ориентация на страната ни и на демократичните принципи на парламентарната демокрация. Експертите, участващи в актуално-публицистичните предавания в програмата, обсъждат много активно и теми, свързани с промяната на изборната законодателство и връщането на към възможността за гласуване и с хартиени бюлетини, водещо неизбежно до увеличаване на т.нар. търговия с гласове и купен вот. Темите за дезинформацията и за хибридните атаки, идващи от Русия, също са сред често обсъжданите в ефира на програмата. В ефира на ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ експерти и граждански активисти критикуват и кампанията срещу т.нар. джендър идеология, която активно води лидерката на БСП Корнелия Нинова, тъй като според тях това насажда омраза към ЛГБТИ общностите у нас и накърнява сериозно техните човешки права.

Сред важните теми, обсъждани в предаванията са и очакванията за ниска избирателна активност на 2 април, което ще доведе като резултат и до един силно фрагментиран парламент, който трудно ще излъчи стабилно правителство.

В редакционното съдържание за изборите сред експертите, участващи в програмата, са социолозите Евелина Славкова, Елена Даријева, Първан Симеонов, Добромир Живков и Светла Енчева, Мина Христова - антрополог, Василена Радева - режисьор, доц. Алексей Пампоров, юристът Александър Кашъмов от „Достъп до информация“, икономистите анализатори Георги Ангелов и Агоп Каспарян, Евгений Кънев – финансист, Иван Брегов - правен експерт от Института за пазарна икономика, Андрей Янкулов от Антикорупционния фонд, Илиан Войнов – финансов и стопански анализатор, Радослав Стоянов от БХК, Любомир Дацов – бивш финансов министър, Елица Атанасова - юрист от ЛГБТИ „Действие“, Марина Кисьова ДеХеус – изпълнителен директор на академия „Екатерина Каравелова“, Росица Кратункова от „Лекари на света“, Момчил Баев от фондация „Сингъл степ“, политолозите проф. Евгени Дайнов, Теодор Славеев, Ружа Смилова, Даниел Смилов, проф. Татяна Буруджиева, Петър Чолаков, Милен Любенов, Милен Желев и Христо Панчугов, Калоян Велчев – политически анализатор, Любомир Аламанов – комуникационен и ПР експерт, Надежда Нейнски бивш външен министър, журналистите Иван Бакалов, както и главният редактор на „Капитал“ Алексей Лазаров, главният редактор на „Сега“ Теодора Пеева, зам.-главният редактор на „Дневник“ Петър Карабоев, журналистът Владо Йончев от „Офнюз“, журналистите Веселин Дремджиев и Бойко Василев, Еми Барух, Лора Крумова, Николай Марченко - разследващ журналист от сайта „Бивол“, Тодор Тагарев - военен експерт, Радослав Бимбалов – рекламен специалист, Виктор Лилов – издател и граждански активист, Иван Иванов – психолог и маркетолог, Жана Попова – преподавател по журналистика, Лъчезар Богданов - икономист от Института за пазарна икономика, Велизар Шаламанов – военен експерт, Иван Брегов – икономист и анализатор, Никола Тулечки - активист от сдружение "Данни за добро", Марио Русинов от Антикорупционен фонд, част от платформата "ОЧИ - обединение за честни избори", Надя Шабани – изпълнителен директор на Център за нестопанско право, Детелина Станева – психотерапевт и феминист, Александър Шпатов – писател и граждански активист, Стефан Иванов - поет и драматург, Теодора Иванова и Веселина Панайотова от фондация "Импакт драйв", доц. Георги Ценков - експерт по национална сигурност и отбрана, Георги Стефанов - експерт по политики за опазване на околната среда, Христо Комарницки - сатирик и карикатурист, Веселин Боришев - фотограф, Иво Балев – журналист, Владимир Левчев - поет и журналист, Иво Беров – журналист, Стоян Радев - режисьор, Александра Петрова психолог,

Спасимир Домарадски - д-р по политически науки, преподавател във Варшавския университет, Радослав Евтимов - активист от интернет платформа "Лъжеш ли", Зорница Трифонова от Асоциация "Родители", Лиляна Никифорова от Института за развитие на публичната среда, Христо Панчев, доктор по информационни науки, Виктор Лилов - издател и активист, Надежда Цекулова - журналист от Български Хелзинкски комитет, Иван Иванов - психолог, общественик, бивш депутат, и др.

Социалните мрежи се ползват като източник за информация, в редакционното съдържание се цитират и постове от фейсбук.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – По ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
„Кой говори“	74 760 сек.
„Дарик кафе“	4 900 сек.
Новини	12 055 сек.
Сълбището: радио форум за идеи	13 070 сек.
Агросвят по Дарик	1 940 сек.
Денят на Дарик	620 сек.
Посока Култура	2 420 сек.
ОБЩО	109 765 сек.

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ	ОБЕМ в секунди
низходящ ред	
Не са отчетени политически субекти в редакционното съдържание	

ПЛАТЕНА АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ (обозначено като платено и придружено с „купуването и продаването...“

ПЛАТЕНИ ФОРМИ – ОБЩО ВСИЧКИ ФОРМИ В СЕКУНДИ	
ПП „Консервативно обединение на десницата“	Секунди / 331
КП Продължаваме промяната - Демократична България	285
ПП „Български възход“	270
КП ЗАЕДНО	198
Общо	1 084 сек.

Тематични акценти в платените форми:

В платените форми /клипове/ на коалицията ГЕРБ-СДС се акцентира върху стабилността и предвидимостта, от КП „Продължаваме промяната“ обещава на избирателите европейски доходи и изтъкват важността от засилване на борбата с корупцията. От ПП КОД апелират за възраждане на консервативните християнски ценности и в подкрепа на традиционните семейните традиции и

българщината. От ПП „Български възход“ обещава на избирателите че няма да чертаят червени разделителни линии и че ще могат да работят с всички политически партии след изборите на 2 април 2023 г. с цел съставяне на устойчиво правителство, което да изведе страната от кризите и да се пребори с галопиращата инфлация.

„Купуването и продаването на гласове е престъпление“ и „платена форма“ винаги присъства при излъчването платено агитационно съдържание. На сайта на доставчика редовно се качва информация и договори за платените форми.

В програмата има и БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ, но само под формата на интервюта с лидери и с представители на политически партии. Безплатно агитационно съдържание присъства в програмата само в актуално-публицистичното предаване „Стълбището – радио форум за идеи“, което се излъчва всяка събота от 10.00 часа.

Безплатни агитационни форми – интервюта в секунди	
КП Продължаваме промяната – Демократична България	Секунди / 12 320
КП ГЕРБ – СДС	Секунди / 5 640
КП ЗАЕДНО	Секунди / 3 180
ПП Консервативно обединение на десницата	Секунди / 2 820
ПП Български възход	Секунди / 1 260
Общо	Секунди / 25 220

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО В СЕКУНДИ	
КП Продължаваме промяната - Демократична България	Секунди / 12 320
КП ГЕРБ-СДС	5 640
КП ЗАЕДНО	3 180
ПП Консервативно обединение на десницата	2 820
ПП Български възход	1 260
Общо	Секунди / 25 220

Тематични акценти в безплатните форми – разлики при различните субекти:

Водещата тема в предизборната кампания за парламентарните избори на 2 април 2023 г. е войната в Украйна и избраната още с влизането ни в НАТО и в ЕС евроатлантическа ориентация на България, която според участниците в предаванията на програмата категорично не бива да се променя. Важно място заема и галопиращата инфлация и се дискутира върху възможностите за нейното ограничаване с промени в бюджетните политики. Сред значимите теми са и ролята на медиите, както и на дезинформацията и на хибридните атаки в контекста на войната на Русия в Украйна.

Политическите субекти имат своите предпочитания при избора на теми в посланията им към избирателите. От КП ГЕРБ-СДС акцентират на необходимостта от търсене на съгласие по най-важните теми и приоритети, пред които е изправена страната ни, за да се постигне изход от кризите. Посланията на политици от КП „Продължаваме промяната – Демократична България“ са за борба с корупционните практики и за незабавна и дълбока съдебна реформа, в това число и в прокуратурата, като те също са твърдо за запазване на евроатлантическата ориентация на страната ни. От ПП „Консервативно обединение на десницата“ настояват за запазване на избраната

геополитическа ориентация на България и апелират за запазване на християнските ценности и добродетели. От ПП „Български възход“ винаги декларираат, че ще протегнат ръка към всички партии и няма никога да чертаят предварително червени линии, с цел да се формира стабилен и устойчив кабинет след изборите, който да изведе страната ни от тежките кризи.

Доставчикът няма **собствено поръчани социологически изследвания**.

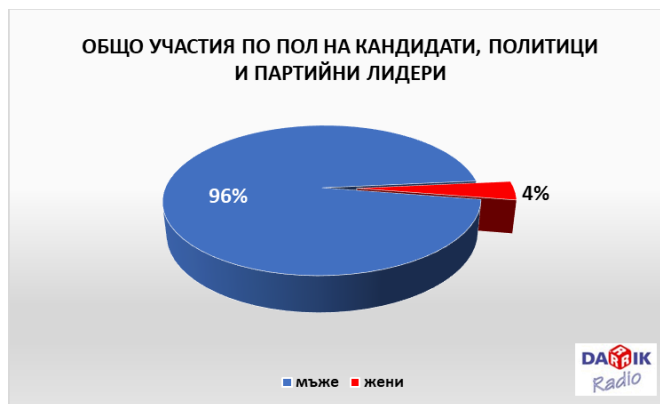
В новините и в актуално-публицистичните предавания на програмата периодично са цитирани извършвани от различни социологически агенции изследвания за предизборните нагласи, като стриктно се отбелязва /с едно единствено изключение/ по чия поръчка е извършено изследването, както и кой го финансира. Така например на 7 март 2023 г. е оповестено социологическото изследване на „Маркет линкс“, финансирано съвместно с БТВ, на 10 март е оповестено проучването на Галъп интернешънъл Болкан, реализирано по поръчка на БНР, на 16 март е оповестено проучването на агенция „Тренд“, на 23 март – на социологическа агенция Център за анализ и маркетинг, проведено със собствени средства, на 24 март – на „Медиана“, извършено със собствени средства, на 30 март - на агенция „Алфа рисърч“, осъществено със собствени средства, на 30 март – на "Галъп интернешънъл Болкан" по поръчка на БНР, на 31 март – на агенция „Тренд“ по поръчка на Нова Броудкастинг Груп ЕООД, на 31 март – на „Екзакта рисърч груп“, осъществено със собствени средства на агенцията.

МЪЖЕ И ЖЕНИ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание		0
Платени форми		60
Безплатни форми	3	12
Общо	3	72

Брой на мъжете и жените, представени в качеството им на експерти - коментатори извън листите

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	26	74

Всеки ден в рамките на предизборната кампания в програмата се излъчват клипове на ЦИК с разяснителната им кампания за гласуването на 2 април. Доставчикът няма собствена разяснителна кампания, но е редно да се отбележи, че всеки ден водещите на актуално-публицистичните предавания апелират към слушателите активно да участват на изборите на 2 април, като им препоръчват да гласуват с машинни устройства.

В деня на размисъл – 1 април, доставчикът стриктно спазва всички изисквания на ИК.

В изборния ден – 2 април, в новините през целия ден се съобщава за хода на изборите в страната и в чужбина, както и за случаите на дефектирани машинни устройства за гласуване, като обяснението за повредите е в несполучливия избор на хартията за тези устройства. Съобщава се и за продължаващите полицейски акции по сигнали срещу купуването на гласове в страната, като се уточнява, че са образувани и 133 досъдебни производства, което е със 100 процента повече от предходните парламентарни избори от 2 октомври 2022 г.

Изборната нощ в ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ започва от 18:30 часа на 2 април, като водещ на този специален блок със заглавието „Изборите – обяснени“, е журналистът Константин Вълков. Сред гостите в изборното студио са Димитър Стоянович и Джема Грозданова, както и анализаторите Ивайло Нойзи Цветков, Васил Гарнизов и Тодор Тагарев., които констатираат, че обществото ни е дълбоко разединено, фрагментирано, като формирането на стабилен кабинет никак няма да е лесно след избора на новото 49-ото Народно събрание. В 19:45 часа по ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ /15 минути преди края на изборния ден/ са оповестени в ефир и първите прогнозни резултати от извънредните парламентарни избори на 2 април в нарушение на разпоредбите на ИК.

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ

При сравнителен анализ на предизборната кампания в програмата в сравнение с предходната кампания от есента на 2022 година, разликата е в усложнената външнополитическа ситуация заради войната в Украйна, както и споровете какви именно оръжия трябва да й предостави страната ни, за да може Украйна да защити своята независимост, а това изисква от всички участници в предизборната надпревара да определят, да заявят ясно своите позиции по този казус. За разлика от изборите през есента на 2022 г., този път кризата с доставките на природен газ в страната ни вече не е на дневен ред, но остава да е все така актуална темата за галопиращата инфлация, която е сериозно предизвикателство пред политиките, които трябва да вземат действени мерки за нейното ограничаване.

В ефира на ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ повечето от експертите, интервюирани в дните на тази вече пета поред предизборната кампания, я определят като много вяла, безинтересна, дори и донякъде скучна на моменти, вероятно заради натрупана умора от всичките предишни поредни избора, като отчитат като нейна слабост и липсата на истински лидерски дебати по най-важните теми и проблеми, вълнуващи обществото. Експертите констатираат като голяма грешка промените в

ИК, които върнаха възможността за гласуване с хартиена бюлетина, тъй като според тях това засилва т.нар. купен вот. Още от самото начало експертите предричат и сравнително ниска избирателна активност на 2 април.

Експерти отчитат също, че политическите партии са похарчили и почти двойно по-малко пари за медийна реклама за изборите на 2 април 2023 г., в сравнение с кампанията от предходните извънредни парламентарни избори през есента на 2022 г., а обяснението е, че партиите очевидно се готвят от сега по-сериозно за предстоящата предизборна кампания за общинските избори през есента на 2023 година.

Повечето експерти в ефира на програмата критикуват и дейността на служебния кабинет на президента Румен Радев, който според тях често превишавал правомощията си, а отделни негови министри събуждали и страховете и притесненията на хората именно в дните на предизборната кампания, като „най-активно“ в случая се проявила министър Росица Велкова с изявленията си за бюджетния дефицит и за тревожното състояние на финансите на страната ни.

В програмата безспорно доминира безплатното редакционно /журналистическо съдържание – то е общо 109 765 секунди. На второ място е безплатното агитационно съдържание – с 25 220 секунди.

В програмата се канят за участници предимно кандидати на партии и коалиции с шансове да преодолеят бариерата от 4 процента за влизане в Народното събрание, които не отправят популистки или крайно националистически послания към електората. В програмата никога не се канят за участници в актуално-публицистичните предавания, както и не се отразяват в репортажи изявите на лидери и представители на крайно популистки партии или движения, които претендират изцяло да променят избраната геополитическа ориентация на България, да я извадят от НАТО и ЕС, да прекратят и европейските усилия за подпомагане с въоръжения на Украйна, с всички произтичащи от това негативни последствия. Експертите в ефира на ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ остро и многократно осъждат и подхванатата от лидера на БСП Корнелия Нинова медийна кампания срещу т.нар. джандър идеология, тъй като според тях това сериозно ни отдалечава, отчуждава от европейските ценности и ограничава човешките права на ЛГБТИ хората, насажда и разделение в обществото, води неизбежно и до поява на език на омразата.

Не са регистрирани кандидати за депутати, които са водещи на предавания в програмата.

Негативна кампания в програмата не е отчетена, липсва и реч на омраза и дискриминация. Част от експертите, както и най-вече политици от ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА - ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ, отправят в ефира на ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ упреци срещу действията на служебния кабинет на Гълъб Донев, който според тях често надхвърлял разписаните му в Конституцията правомощия, с което де факто участвал, взимал страна в настоящата предизборна кампания. От друга страна, политици от ГЕРБ-СДС отправят много силна критика към свършеното от министрите от квотата на „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА“ през време на 7-месечното управление на кабинета на Кирил Петков. Отчетена е силна активност и на Министерство на вътрешните работи в борбата с купуването на гласове – в ефира на програмата се съобщава, че в хода на предизборната кампания в резултат от проведени полицейски акции срещу търговия с гласове са образувани двойно повече досъдебни производства, в сравнение с предишната предизборна кампания от миналата есен.

Партийни лидери се изявяват в предизборната кампания с интервюта в предаването „Стълбището – радио форум за идеи“, което се излъчва всяка събота от 10.00 часа. В програмата в наблюдавания период са отчетени интервюта под формата на безплатно агитационно съдържание със съпредседателите на „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“ Кирил Петков и Асен Василев, както и с кандидат-депутатите от същата тази коалиция Божидар Божанов,

Христо Петров, Антоанета Цонева, Манол Пейков и Андрей Гюров. Отчетени са интервюта и с кандидат-депутатите д-р Петър Москов – лидер на ПП КОНСЕРВАТИВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЕСНИЦАТА, Ива Митева от КП „ЗАЕДНО“, Даниел Митов от КП ГЕРБ-СДС, както и с Ирина Абаджиева - Репуц, партньор на КОД от ХРИСТИЯНДЕМОКРАТИЧЕСКАТА ПАРТИЯ. Отчетени са също и интервюта с кандидат-депутатите Красимир Вълчев от КП ГЕРБ-СДС, Любомир Каримански от КП „ЗАЕДНО“, Александър Иванов от ГЕРБ-СДС, както и със Стефан Янев – председател на ПП „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“.

Не е отчетена кампания за преференциален вот в програмата.

Изборите в чужбина на нашите сънародници са отразени в хода на кампанията с разговори с наши сънародници, които живеят в чужбина и са граждански активисти и доброволци не само при гласуването, но и при самото организиране и разкриването на секциите в страните, където живеят понастоящем. Те също са критични към промените в ИК, свързани с връщането на хартиената интегрална бюлетина, която щяла да забави и обработката на изборните резултати в секциите.

На сайта на доставчика има специално съдържание /секция/ за парламентарните избори.

В хода на кампанията е отчетено присъствие и на граждански активисти и представители на неправителствения сектор, които защитават правата на малцинствата, в това число и на ЛГБТИ общността у нас.

Сред доминиращите теми на тези избори са войната в Украйна и дебатите за това какви въоръжения следва да й предостави страната ни. Военни експерти в ефира на програмата критикуват позицията на президента Румен Радев по този въпрос, според тях страната ни трябва да е много по-активна и следва да предостави и бойните си самолети МИГ - 29 на Украйна, както и други тежки оръжия. Друга водеща тема е борбата с корупцията и свързаната с нея тема за съдебната реформа и за правомощията на главния прокурор. Гостите в ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ често повдигат и актуалната тема за евроатлантическата ориентация на България, която според тях категорично не бива да се променя, независимо от амбициите на лидери на някои крайно популистски партии и движения. Трайно в ефира присъства и темата за дезинформацията и хибридната война в контекста на войната, която води от февруари 2022 г. Русия в Украйна. Инфлацията и вариантите за нейното овладяване също е често обсъждана тема от водещи икономисти и финансови експерти, канени за участия в програмата в наблюдавания период.

Собствена разяснителна кампания в програмата не е отчетена, но водещите и гостите в предаванията на ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ всеки ден апелират към слушателите да участват активно на парламентарните избори на 2 април, както и да гласуват с машини, а не с хартиени бюлетини, за да може да се излъчи и един легитимен кабинет с евроатлантическа ориентация и с ясно разписани приоритети, в това число и за влизане в еврозоната.

Журналистите и водещите в актуално-публицистичните предавания на програмата са с активна гражданска позиция и винаги отстояват в ефир вече избраната геополитическа ориентация на страната ни и се изказват категорично за запазване, отстояване на демократичните европейски ценности и за възраждане на парламентаризма в страната ни, като в коментарите си често отправят критики и към някои от действията и изявленията на членове на служебното правителство, което според тях пряко се намесвало в предизборната кампания, допринасяйки за засилване на страховете на хората, които и без това са силно притеснени от инфлационните процеси, като в случая се има предвид появата в медиите на т.нар. „таен“ служебен доклад на Министерството на

финансите с констатациите в него, че страната ни едва ли не е изправена пред банкрут, както и от последвалите медийни изяви на служебния финансов министър Росица Велкова.

Въпросите и проблемите, свързани с машинното гласуване и евентуалните трудности, свързани с упражняването на правото на гласуване от част от избирателите, които бяха често дискутирани и обсъждани на предишните извънредни парламентарни избори, този път отстъпват на загрижеността от връщането на „хартиения“ вот на 2 април, който според експертите крие и немалко рискове – както за увеличаване на дела на т.нар. купен вот, така и води до голям брой невалидни бюлетини в урните.

РАДИО ФОКУС - СОФИЯ

Мониторингът на програма РАДИО ФОКУС – СОФИЯ на доставчика на медийни услуги „Фокус Медия“ ЕООД обхваща часовите пояси: от 6:00 до 12:00 часа и от 13.00 до 20.00 часа. Предаванията, в които са излъчени предизборни материали в програмата на РАДИО ФОКУС, са „Денят на Фокус“, „Човекът на Фокус“, „България, Европа и светът на Фокус“, „Седмицата на Фокус“ и „Новини“. Те са представени под формата на интервюта. Части от тези интервюта присъстваха под формата на кратки репортажи и в новинарските емисии на доставчика на всеки час.

Предизборното съдържание е безплатно агитационно, предшествано от джингъл „*Парламентарни избори 2.04.2023 г. Купуването и продаването на гласове е престъпление.*“ Няма организирани радиодискусии. Не е установено водещи на предавания да са кандидати за народни представители. Доминиращи теми са икономика, предстоящите избори, бизнесът, коалиционни отношения, образованието, инфраструктура, и войната в Украйна.

В предизборния период са констатирани участия в актуално-публицистичните предавания на следните политици: КП ГЕРБ – СДС - Георг Георгиев, Радомир Чолаков, Младен Маринов, Тома Биков, Деница Сачева.

Не са констатирани лидерски дебати и кампания за преференциален вот.

В предаванията „Денят на Фокус“, „Седмицата на Фокус“, „България, Европа и светът на Фокус“, „Човекът на Фокус“ са поканени експерти, които (под формата на редакционно съдържание), коментират и анализират предстоящите парламентарни избори, ситуацията около тяхната подготовка, подредбата на партиите в 49- народно събрание и евентуално, как би изглеждало едно бъдещето правителство. Части от техните интервюта са установени в новинарските емисии на доставчика. Доминиращи теми са икономика, предстоящите избори, бизнесът, коалиционни отношения, образованието, инфраструктура, войната в Украйна и Магнитски. Не се използват социалните мрежи като източник за информация в програмата на „Радио Фокус“. Няма в редакционното съдържание цитати от фейсбук, тик-ток, инстаграм, твитър.

Име	експертна област
Стойчо Стойчев	политолог
Михайл Константинов	Експерт математик
Борислав Цеков	Експерт право
Росица Матева	Експерт ЦИК
Тончо Краевски	Експерт политолог
Антоанета Христова	политически психолог
Любомир Аламов	комуникационният експерт
Калоян Методиев	политолог
Миглена Плукчиева	експерт/политик
Татяна Буруджиева	политолог

Евелина Славкова	социолог и политически анализатор
Антоний Тодоров	политолог
Стефан Манов	изборен експерт
Теодора Йовчева	политолог
Марио Русинов	политолог
Красен Станчев	икономист
Младен Панов	експерт
Алексей Пампоров	социолог
Общо	18

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – по ПРЕДАВАНЕ на Радио Фокус	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
Денят на Фокус	3356 сек.
Новини	2955 сек.
Седмицата на Фокус	2280 сек.
България, Европа и светът на Фокус	707 сек.
Човекът на Фокус	563 сек.
ОБЩО	9861 сек.

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО В СЕКУНДИ	
КП ГЕРБ - СДС	8639 сек
Общо	8639 сек

„Купуването и продаването на гласове е престъпление“ присъства в безплатните агитационни форми. Те са представени под формата на интервюта. Доминиращи теми са икономика, предстоящите избори, бизнесът, коалиционни отношения, образованието, инфраструктура, войната в Украйна и Магнитски, машинен вот, купен вот, заплати и магистрала.

За предизборния период наблюдението констатира 8 бр. цитирания на социологически проучвания:

- 3бр. „Галъп интернешънъл“ - финансирано от БНР;
- 1бр. „Маркет Линкс“ - финансирано от „БТВ Медиа Груп“ ЕАД ;
- 2 бр. „Тренд“ - финансирано от „24 – часа“;
- 1бр. „Медиана“ – собствени средства;
- 1бр. „Алфа Рисърч“ – собствени средства

Доставчикът няма собствено поръчани социологически изследвания.

МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, представени в качеството им на кандидати, политици, партийни лидери:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	2	4
Безплатни форми на агитация	1	4
Общо	3	8

Мъжете и жените, представени в качеството им на експерти - коментатори извън листите:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	8	16

В деня на размисъл няма промяна в програмната схема. Изборният ден е отразен в „Предизборно студио“ с начален час 18.00 часа. Поканени са двама политолога – Кристиян Щварек и Георги Киряков които коментират възможните коалиции между отделните партии за съставянето на бъдещо правителство, изборната активност и изборните нарушения. В новинарските емисии присъства информация за гласуването, активността на гласоподавателите в различните райони на България. Включване на репортери на Радио Фокус с отразяване на изборния ден в различни райони из страната . Кратко интервю с говорителя на ЦИК , относно нарушения на изборния ден . Включване на репортерите на „Фокус“ от мястото, където лидерите на основните политически сили гласуват и техният коментар защо трябва да се гласува.

ИЗВОДИ И АНАЛИЗ:

В програма „РАДИО ФОКУС“ – СОФИЯ предизборната кампания стартира още от първия ден. В радиосъдържанието доминира безплатното редакционно пред безплатната агитация. Радиото предоставя думата на експерти и на кандидати единствено на КП „ГЕРБ- СДС“ в индивидуалните интервюта.

Не е излъчвана информация от социалните мрежи и няма разяснителна кампания на ЦИК. Доставчикът няма собствена информационна кампания за предстоящия вот. Работата на служебния

кабинет е отразена в новините. Гласуването на българите в чужбина е застъпено в програмата много слабо.

Говори се основно за здравеопазване, войната в Украйна, икономика, вътрешнопартийни теми, бизнес и др. Експертите, които присъстват в предаванията (редакционно съдържание), са предимно политолози, социолози и политически анализатори. Не е констатирана реч на омразата. Поведението на водещите по време на интервютата е неутрално. Предизборните агитационни форми съдържат информацията, че „Купуването и продаването на гласове е престъпление“. Няма водещи, които да са кандидати за народни представители. Доставчикът не е организиран дебати.

Не са констатирани случаи, когато в търговска реклама да се отправят политически внушения в полза или във вреда на една или друга политическа партия.

НЕЛИНЕЙНИ УСЛУГИ

Fakti.bg/video

Във връзка с провеждане на извънредни избори за 49-то Народно събрание на Република България, в периода 3 март – 2 април 2023 е осъществено специализирано наблюдение на отразяване на предизборната кампания в нелинейна медийна услуга www.fakti.bg/video с доставчик на медийни услуги „Резон“ ООД.

Нелинейната медийна услуга по заявка www.fakti.bg/video предоставя на потребителите аудио-визуално съдържание, включващо интервюта и видеоматериали на актуална политическа тематика. За насърчаване на конструктивните дебати по обществено значими теми, медията предоставя широк спектър от гледни точки на политици, експерти и др.

Наблюдаваното съдържание включва предаването „Разговор“ с водещ Лили Маринкова и публикациите с видео, свързани с отразяване на кампанията за избор на 49-то Народно събрание във всички раздели.

На официалната страница на доставчика не присъства информация за сключени договори с политически формации за отразяване на предизборната кампания.

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – ПО ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
„Разговор“	13 971 сек.
Вградено видео от други канали в социалните мрежи	2 981 сек.
Вградено видео от програмите на линейните доставчици	112 сек.
ОБЩО	17 064 сек.

С най-голям обем в редакционното съдържание е предаването „Разговор“. За периода на наблюдението при спазване на принципа за равнопоставеност, участия в предаването взимат кандидати за народни представители от КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“, КП „ЛЕВИЦАТА“ И ПП „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“. Присъствие в предизборно съдържание се констатира и на КП „ГЕРБ-СДС“ с вградено видео от Фейсбук страницата на лидера на ГЕРБ

- Бойко Борисов от откриване на предизборната кампания в град Русе. В медийното пространство се излъчва видео на Тошко Йорданов от ПП „Има такъв народ“ с част от предаване на програма 7/8 ТВ. Съдържанието на видеоматериалът е свързано с разкритие за „пазаруване“ на отцепници от ИТН от лидера на „Продължаваме промяната“ - Кирил Петков. В редакционното съдържание на изборна тематика участие вземат и експерти – политическият анализатор Владимир Трифонов – д-р политически науки, журналистът Иван Бакалов и икономистът Григор Сарийски.

Доминиращите теми в редакционното съдържание са свързани с актуалната обществено-политическа обстановка - войната в Украйна, създалата се политическата криза в България през последните две години, довела до невъзможност за съставяне на редовен кабинет и провеждането на поредните парламентарни избори. Възстановяването на социалната справедливост и повишаването на доходите, овладяване на цените и инфлацията са сред темите в интервютата с кандидатите за народни представители на коалициите от левия политически спектър - КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“ И КП „ЛЕВИЦАТА“. Политическите процеси в Европа предизвикани от конфликта между Русия и Украйна и новия световен ред, финансовата криза, състоянието на българската икономика и публичните финанси са акцентите при участията на експертите в предаването в обхвата на наблюдението.

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ в РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ в низходящ ред	ОБЕМ в секунди
ПП „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“	3 485 сек.
КП „ЛЕВИЦАТА“	3 230 сек.
КП „ГЕРБ – СДС“	2 981 сек.
КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“	2 734 сек.
ПП „ИМА ТАКЪВ НАРОД“	112 сек.
ОБЩО:	12 542 сек.

БЕЗПЛАТНО АГИТАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

БЕЗПЛАТНИ АГИТАЦИОННИ ФОРМИ – ОБЩО В СЕКУНДИ	
ПП „Движение за права и свободи“	43 сек.
Общо:	43 сек.

В безплатната агитационна форма извършеното наблюдение на предизборното съдържанието констатира излъчване на предизборен клип с послание в подкрепа на Валентин Тончев-водач на листата на ДПС в 23 МИР-София, изразено от президентът на Либералния интернационал Хакима Ел Хаите. Материалът съдържа реквизитите за агитационно съдържание, включително „Купуването и продаването на гласове е престъпление“.

ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО ПО ПОЛ на кандидати, политици и партийни лидери

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	2	10
Безплатни форми	1	-
Общо:	3	10

ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО ПО ПОЛ в качеството им на експерти

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание – участие на експерти	-	3

За наблюдавания период Fakti.bg няма съдържание с данни от социологически изследвания на предизборните нагласи на избирателите.

Медията не излъчва собствена разяснителна кампания, свързана с изборния процес. Не се отбелязва и съдържание, отразяващо вота на избирателите в чужбина.

В деня за размисъл и изборния ден не са регистрирани излъчвания в аудио - визуалното съдържание с изборна тематика.

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ

Извършеният фокусиран мониторинг на нелинейна медийна услуга, достъпна на адрес: www.fakti.bg/video, регистрира съдържание в редакционната и безплатна агитационна форма на отразяване на кампанията за избор на 49-то Народно събрание и отсъствие на платена форма на агитация.

Доминиращо по обем е редакционното съдържание с присъствието на кандидати за народни представители от КП „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“ (Александър Симов и адв. Стефан Гайдарски), КП „ЛЕВИЦАТА“ (Татяна Дончева и Даниел Георгиев) и ПП „БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД“ (Стефан Янев и Румен Йончев). При спазване на принципа на равнопоставеност в предаването „Разговор“ с водещ Лили Маринкова участниците представят своите приоритети в предизборната кампания и виждания за бъдещото развитие на България. Доминиращите теми в проведените интервюта произлизат от актуалната обществено-политическа обстановка и чувствителните за обществото теми - предстоящите поредни парламентарни избори в условията на политическа криза, войната в Украйна и националния интерес, социалните проблеми – инфлация, цени, доходи.

На официалната страница на доставчика в интернет разделът „Избори 2023 година“ се поддържа в актуално състояние, обновяван ежедневно с информация от предизборни прояви и интервюта на кандидати за народни представители от различните политически формации.

Segabg.com/video

През целия период на наблюдаваната кампания във видео секцията на сайта в рубриката (О)позиция е качено едно интервю, посветено на изборите за народни представители, озаглавено „Президентът се включи в кампанията в помощ на ГЕРБ“. Водещият Людмил Илиев, журналист от вестник „Сега“, разговаря по темата с Любомир Аламанов – специалист по публична комуникация.

Разговорът засяга основно „Едноличната власт на Румен Радев“ и как „всички политически сили помагат на президента със собствената си слабост и неспособност“, както и действията на служебното правителство. Съдържанието на 16 - минутното интервю е редакционно без призив за гласуване или подкрепа за конкретна политическа партия.

Подзаглавието на сайта е „СЕГА - медия без политическа реклама“.

За времето на кампанията не е констатирана предизборна агитация, не са качвани рекламни послания, както и банери или клипове.

Dnevnik.bg

Dnevnik.bg („ДНЕВНИК“) е интернет медия, част от „Икономедиа АД“, нелинейна услуга вписана в Публичния регистър на Съвета за електронни медии.

Специализираният мониторинг обхваща публикуваното на сайта аудио- и аудио-визуално съдържание, свързано с изборната кампания за извънредни избори на народни представители на 2 април 2023 г.

За настоящата изборна кампания в сайта е създадена специална секция „Избори 2023“, където се публикуват почти всички тематични материали, останалата част от изборното аудио- и аудиовизуално съдържание се намира в секцията „Видео“.

„Икономедиа АД“ е обявила в първите дни на предизборната кампания един сключен договор за политическа реклама в изданията си, като договореният формат е за рекламни банери и текстове.

"Икономедиа" АД		
ПП Продължаваме промяната	Платена форма	Сума / 7375 лв. с ДДС

Наблюдаваното аудио- и аудио-визуално изборно съдържание е представено в медията като журналистическо/редакционно и се обособява в следните категории:

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ – ПО ПРЕДАВАНЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
„Дневник на живо“	53420
Споделено от Facebook	13792
Споделено от линейни медии	8543
Споделено от YouTube	2220
Аудио подкаст "Гласът на Капитал"	1368
"Какво ще става на изборите"	429
ОБЩО	79772 сек.

- „Дневник на живо“ – предавания на живо, включващи брифинги на партии и ЦИК, интервю със служебния заместник министър-председател по общественя ред и сигурност и служебен министър на вътрешните работи Иван Демерджиев, специалните интервюта на ДНЕВНИК – „Бъдещата власт“ с Асен Василев, Христо Иванов, Томислав Дончев, първата част на дискусияното предизборно студио на ДНЕВНИК „Ще има ли правителство“ с участието на политически анализатори, социолози, представители на бизнес организации (сегменти от „Ще има ли правителство“ в последствие са публикувани в отделни статии);

- Споделени директни предавания и клипове от официалните профили на политици и партии в FACEBOOK;
- Видеосъдържание с части от предавания, излъчени в програмите на доставчиците на линейни медийни услуги: „Въпросите“ на TV 1, „Събуди се“ на НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, „Твоят ден“ на NOVA NEWS, „Парламент 49: Време за избор“, „Лице в лице“ и „Тази Сутрин“ на Б ТВ;
- Споделено съдържание от информационни канали в YOUTUBE;
- Един епизод на аудио-подкаста на ДНЕВНИК „Гласът на Капитал“;
- Новата видеорубрика на медията - "Какво ще става на изборите", в която всяка седмица се представя накратко важна тема, свързана с избора.

Присъствието на политически субекти в редакционното съдържание се разпределя както следва:

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ В РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ	ОБЕМ в секунди (низходящ ред)
КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	17727
КП ГЕРБ – СДС	13788
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	765
КП ЛЕВИЦАТА	330
ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	63
ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД	54
ОБЩО:	32727

Няма наблюдавани материали по време на кампанията, които да са обозначени като платено съдържание. В статия за закриването на кампанията от различните политически субекти, един от публикуваните видеоклипове - споделен от FACEBOOK профила на Коалиция "Продължаваме Промяната - Демократична България", съдържа номер на бюлетина. Съдържанието е отчетено като редакционно, тъй-като публикувания договор за политическа реклама с тази коалиция не предвижда аудио-визуални формати, липсват и обявени споразумения за безплатна агитация.

Разпределение на жените и мъжете кандидати участващи в наблюдаваните материали:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	8	43
Платени форми	0	0
Безплатни форми	0	0
Общо	8	43

Разпределение на участници извън кандидатдепутатските листи в изборната кампания:

Вид съдържание	Жени	Мъже
БИЗНЕС, БИЗНЕС ОРГАНИЗАЦИИ	0	5

ДИКТОРСКИ ГЛАС	1	5
ЕКСПЕРТИ	12	26
ИЗПЪЛНИТЕЛНА ВЛАСТ	0	4
МЕСТНА ВЛАСТ	0	2
ЦИК, РИК, СИК, ОИК	6	0
Общо	19	42

„Икономедиа АД“ нямат собствено поръчани социологически изследвания, на 30.03 е публикуван разговор със социолога Боряна Димитрова, част от предаването „Тази Сутрин“ на БТВ, в който е представено собствено проучване на „Алфа Рисърч“, при спазване на изискванията на Изборния кодекс.

В деня за размисъл не са публикувани аудио и аудио-визуални материали, свързани с кампанията.

В изборния ден медията представя собствени видеорепортажи от гласуванията на Ахмед Доган, Христо Иванов, Кирил Петков, както и материали от БТВ с гласуванията на Бойко Борисов, Румен Радев, Гълъб Донев и Корнелия Нинова. Публикуван е и отделен видеоклип от БТВ, който показва как камера на телевизията разкрива тайната на вота на Нинова (СЕМ сезира ЦИК по случая).

Между 19.30 и 23:00 ч. е излъчена втората част на изборното студио на ДНЕВНИК „Ще има ли правителство“ (първата е от 30.03). Предава се на живо на сайтовете на ДНЕВНИК и КАПИТАЛ, в техните официални профили във FACEBOOK и YOUTUBE. Водещи са Велислава Попова – главен редактор на ДНЕВНИК и Алексей Лазаров – главен редактор на Капитал. Първи гости са юристът Вержиния Велчева и журналистът Веселин Дремджиев, като по време на тяхното участие в 19:48 ч. са представени първите данни от екзитпола. Чрез видео връзка с коментар на изборните данни е включен Павел Вълчев от агенция "Алфа Рисърч", показана е и картина на живо от видеонаблюдението на броенето на гласовете. Втората двойка гости са Петър Карабоев (заместник-редактор на „ДНЕВНИК“) и Георги Стойчев (изпълнителен директор на „Отворено общество“). Чрез видеовръзка с обзор на реакциите на партиите след края на изборния ден е включена Полина Паунова. Третата двойка гости са Илия Кръстев - председател на AIBEST (Асоциацията за иновации, бизнес услуги и технологии) и Никола Янков – управляващ партньор на „Експат капитал“. Гост в студиото е и Горан Георгиев – анализатор в Център за изследване на демокрацията, който прави паралел между сегашните и изборите от 2 октомври 2022 г. от гледна точка на разпространението на дезинформация и геополитическите настроения в България. В разговора чрез пряка видеовръзка е включен и Никола Тулечки от Обединение за честни избори (ОЧИ).

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ

Мониторингът на сегашната предизборната кампания отчита около 20% по-малко публикувано аудио- и аудио-визуално съдържание, свързано с избора в сравнение с кампанията за извънредни избори на народни представители на 2 октомври 2022 г. За разлика от предишната кампания почти двойно е увеличено участието на КП ГЕРБ – СДС в материалите, приближавайки ги по присъствие в медията до КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ. Представителите на двете коалиции съставляват 96,3 % от участващите политически субекти в публикациите. В наблюдаваното съдържание от партийните лидери в най-голям обем присъства Асен Василев, следван от Бойко Борисов, Христо Иванов, Кирил Петков, минимално участие имат Слави Трифонов и Мая Манолова.

Не е отчетена кампания за преференциален вот, няма негативна кампания срещу определена политическа партия и коалиция.

В публикациите на „ДНЕВНИК“ няма реч на омразата.

Водещите на редакционните предавания осъществяват събеседването с гостите следвайки журналистическата етика, не са констатирани кандидати за депутати, които да са водещи на предавания.

Доминиращите с голям превес теми в наблюдаваното съдържание са:

- Организацията на изборите, активност, купен вот;
- Междупартийни и вътрешнопартийни теми, бъдещи коалиционни отношения;
- Борба с корупцията, „Магнитски“, съдебна система и нейната реформа, прокуратура, полиция - борба с престъпността.

В съдържанието отново има значително преимущество на мъже над жени кандидати, за разлика от предишната кампания това се наблюдава и при участващите експерти.

Жестов превод в публикациите присъства в представянето на управленската програма на КП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“. Изцяло субтитрирано е едно видео, продукция на медията, представящо предизборните настроения на българските турци в град Якоруда.

За разлика от предишните наблюдавани кампании, по време на настоящата липсват публикувани клипове от разяснителната кампания на ЦИК, медията има един собствен клип, част от рубриката „Какво ще става на изборите“, в който се разяснява процеса на гласуване.

PIK.BG

Наблюдаваните аудио-визуални материали, свързани с изборната кампания за извънредни избори на народни представители на 2 април 2023 г., се публикуват ежедневно на сайта в секциите: ПИК TV, ВИДЕО и ИЗБОРИ.

До края на кампанията липсва информация за сключени договори с политически субекти във връзка с изборите, в наблюдаваните материали не присъства уведомяване за платено съдържание – цялото съдържание е прието от мониторинга за редакционно. Наблюдаваното съдържание се обособява в следните категории:

РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ	ОБЕМ В СЕКУНДИ – НИЗХОДЯЩ РЕД
ПИК TV	73621 сек.
Споделено от FACEBOOK	70136 сек.
Споделено от YOUTUBE	3571 сек.
Видеоклипове, хоствани на сайта	834 сек.
ОБЩО:	148162 сек.

- ПИК TV - собствени предавания, излъчват се нерегулярно и на живо в сайта, след което се публикуват за гледане в избран от потребителя момент:
- „Шоуто на Соня Колтуклиева“: интервюта на водещата със експерти относно лошата политическа и икономическа обстановка в държавата, „заслуга“ на управлението на ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА (ПП), връзките на ПП с мафията и неоправдания им натиск, заедно с коалиционния партньор ДА БЪЛГАРИЯ, върху главния прокурор Иван Гешев. На 16.03 е излъчено и едно интервю с кандидат - Лидия Недева от КП ЗАЕДНО. В последните два дена от кампанията предаването е с удължено времетраене, със специална заставка за избора и е обявявано от водещата Колтуклиева като „Предизборното студио на ПИК Телевизия“. Гости са един експерт и кандидат-депутатите: Виолета Комитова (ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД), Деница Сачева (КП ГЕРБ – СДС),

Ива Митева (ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД). **Епизодите с водещ Соня Колтуклиева заемат почти половината от времетраенето на собствените предавания на PIK.BG;**

- „Видеовръзка с Цветан Фиков“: Приблизително 20 минутни интервюта с експерти, чрез софтуера SKYPE, върху теми сходни на разискваните в ”Шоуто на Соня Колтуклиева“. **В два от епизодите интервюираният е кандидат – Любомир Талев от КП ГЕРБ – СДС, на екрана се изписва неговият МИР и преференция, водещият Фиков също подканва да се гласува с преференция.**
- ПИК TV LIVE: репортажи на живо от политически събития, където медията изпраща репортер и оператор, които заедно задават провокиращи въпроси на кандидати на КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ, които често остават без отговор. Директни предавания на брифинги на Министерски съвет, ЦИК, КП ГЕРБ – СДС. Разговори в свободен стил, излъчвани на живо от кабинета на собственика на медията – Недялко Недялков, между него, Соня Колтуклиева и избран събеседник по телефона. В един от епизодите водещата позвънява на бащата на Кирил Петков – Петко, който изразява фрустрация от въпросите и коментарите на Недялко Недялков, използвайки нецензурни изрази;
- Споделено от FACEBOOK – 98,5% от времетраенето споделено от социалната мрежа се състои от многобройни излъчвания на живо, публикувани без редакторска намеса, от официалния профил на Бойко Борисов във FACEBOOK – едночасови срещи на КП ГЕРБ – СДС със симпатизанти в различни градове в страната. Двете основни теми на партията по време на тези предавания са инфлация, цени, потребление, жизнен стандарт и транспорт, инфраструктура - магистрала, пътища. Половината от цялото времетраене на тези живи излъчвания се състои от речи на Бойко Борисов. Към споделените аудио-визуални материали от FACEBOOK попадат и няколко видеоклипа от профили на кандидати на КП ГЕРБ – СДС, насочени срещу КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ и два предизборни клипа на КП ГЕРБ – СДС и един на ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ, съдържащи номер на бюлетина и надпис „КУПУВАНЕТО И ПРОДАВАНЕТО НА ГЛАСОВЕ Е ПРЕСТЪПЛЕНИЕ“, които не са обявени от медията като платена форма;
- Споделено от YOUTUBE: брифинги на ЦИК и Министерски съвет, пародийни клипове на кандидати от КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ, епизоди на предаването НЕИЗБЕЖНИЯТ КАРАКОЛЕВ и епизод на ИМА ТАКЪВ ПОДКАСТ – и **двете предавания насочени тематично срещу КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ.**
- Видеоклипове, хоствани на сайта - кратки клипове, качени на сървъра на PIK.BG: пародийни клипове на кандидати от КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ - продукция на медията, видео с Кирил Петков и Лена Бориславова от охранителна камера и два 20-секунди видеоклипа от програмите на БНТ1 и NOVA NEWS.

ПОЛИТИЧЕСКИ СУБЕКТИ
В РЕДАКЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ

КП ГЕРБ – СДС

ОБЕМ в секунди
низходящ ред

72684

КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ	5610
ПП ИМА ТАКЪВ НАРОД	3726
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	2100
КП ЗАЕДНО	1724
КП БСП ЗА БЪЛГАРИЯ	1723
ПП МИР	337
ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ	91
ОБЩО:	87995

Разпределение на жените и мъжете кандидати участващи в наблюдаваните материали:

Вид съдържание	Жени	Мъже
Редакционно съдържание	26	114
Платени форми	0	0
Безплатни форми	0	0
Общо:	26	114

Разпределение на участници извън кандидатдепутатските листи в изборната кампания:

Вид на участника:	Жени	Мъже
БИЗНЕС, БИЗНЕС ОРГАНИЗАЦИИ	0	1
ГРАЖДАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ – ГРАЖДАНИ И ПОЛИТИЦИ БЕЗ ПАРТИИ	1	3
ДИКТОРСКИ ГЛАС	10	13
ЕКСПЕРТИ	5	22
ЕП, ЕК И ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ	1	6
ИЗПЪЛНИТЕЛНА ВЛАСТ – МИНИСТРИ, ОБЛАСТНИ УПРАВИТЕЛИ	0	2
МЕСТНА ВЛАСТ (КМЕТОВЕ)	3	19
ЦИК	1	0
ОБЩО:	21	66

Собствено поръчано социологическо изследване, извършено от агенция **СОВА ХАРИС** е представено на **28.03.** в ПИК TV, при спазване изискванията на Изборния кодекс.

В деня за размисъл медията публикува:

- 46-минутен разговор между Соня Колтуклиева, Недялко Недялков и Асен Рашков – главен редактор на медията, обсъждат се съдебната реформа и възможни бъдещи коалиционни отношения, дирижирани задкулисно от американския финансист Джордж

Сорос и съсобственика на „Икономедиа“ АД – Иво Прокопиев. В началото на разговора Недялко Недялков съобщава, че с излъчването на този формат в деня за размисъл не нарушават закона: „Свободата на словото е заложена в Конституцията. Никакви подзаконовни наредби и актове на ЦИК не важат.“;

- 23-минутно интервю с кандидат-депутата от КП ГЕРБ – СДС Делян Добрев, част от „Предизборното студио на ПИК Телевизия“ с водещ Соня Колтуклиева, темите са инфлация, правосъдна реформа и междупартийни отношения;
- Споделен е клип от YOUTUBE с времетраене 0:44 сек. с изказване на Бойко Борисов срещу Асен Василев;
- 13 секунден клип, запис от DSTV, осмиващ кандидата от КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ Радостин Василев.

В изборния ден:

- Споделени видеа от FACEBOOK с гласуването на Ахмед Доган и Асен Василев, видео с призив за гласуване от профила на Кирил Петков и пресконференция на ПП ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ.
- Собствени репортажи на PИК.BG от гласуванията на Кирил Петков, Бойко Борисов, Румен Радев. Анкета с граждани с въпрос дали ще гласуват днес и опит за интервю с Кирил Петков, докато пазарува в хранителен магазин.
- В 12:30 ч. започва предизборното студио на медията, излъчвано на живо в сайта до 21:18 ч., водещи са Соня Колтуклиева и Цветан Фиков. Гости в студиото са проф. Антоанета Христова, доц. Стойчо Стоев, проф. Михаил Константинов, доц. Татяна Буруджиева, проф. Румяна Коларова, Борислав Цеков, проф. Пламен Киров, Антон Тодоров, Нидал Алгафари, Петьо Блъсков, Николай Николов, Ивелин Николов, Николай Бареков, Недялко Недялков, Васил Василев, чрез телефонна връзка са включени Вежди Рашидов и Михаил Миков. По време на предаването чрез жива видеовръзка репортер на медията провежда интервюта с граждани на столицата, предава и пряко от централата на ГЕРБ, след края на изборния ден. На финала на студиото са излъчени пародийни клипове с кандидати на КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ. Мониторингът констатира предварително обявяване в предаването на резултати от допитване в 14:40 ч. за което е изпратено писмо за преценка до ЦИК, относно нарушение на Изборния кодекс.

На 4.04.2023 г. (два дни след изборите) са обявени сключени споразумения с политически субекти, с предмет на договора - рекламно-информационно обслужване:

PIK.BG		
ПП ГЕРБ	Платена форма	Сума / 48 000 лв. с ддс
ПП БЪЛГАРСКИ ВЪЗХОД	Платена форма	Сума / 6 000 лв. с ддс
КП ЗАЕДНО	Платена форма	Сума / 6 000 лв. с ддс
Общо в лева:		Сума / 60 000 с ддс

ИЗВОДИ и АНАЛИЗ

Мониторингът на сегашната предизборната кампания отчита около 10% по-голям обем на публикувани аудио-визуални материали свързани с вота, в сравнение с кампанията от 2 октомври 2022 г, което се дължи главно на увеличеното съдържание собствена

продукция на медията. Най-голямо присъствие (82,6%) от политическите субекти заема времетраенето на ПП ГЕРБ – СДС. Почти всички публикувани материали, включително водещите и гостите представят положително ПП ГЕРБ – СДС, а КП ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ са осмивани и хулени, без да се стига до реч на омразата. Ромското малцинство присъства като тема на един пародиен клип, в който Кирил Петков е представен за новия Цар Киро. Останалите лидери на партии в материалите са Бойко Борисов, Асен Василев и Станислав (Слави) Трифонов. Жестов превод в публикациите присъства в 14-секунден предизборен видеоклип, споделен от официалния профил на Бойко Борисов във FACEBOOK, транскрибиран е 44-секунден клип от профила на Асен Василев. Освен FACEBOOK и YOUTUBE, не се използват други социални платформи като източник на информация. PИК.BG няма собствена разяснителна кампания относно гласуването, не са публикувани разяснителни материали - продукция на ЦИК. В медията не са регистрирани кандидати за депутати, които са и водещи на предавания. Изборният процес в чужбина не е отразен.

Неравенството на половете при кандидатите е в полза на мъжете и достига 72%, при експертите съотношението е същото.

Доминиращи теми в наблюдаваното съдържание са:

- 1) Инфлация, цени, потребление, жизнен стандарт;
- 2) Междупартийни и вътрешнопартийни теми; коалиционни отношения;
- 3) „Магнитски“, съдебна система и нейната реформа, прокуратура, полиция - борба с престъпността;
- 4) Транспорт и инфраструктура - магистрали, пътища, комунални услуги;
- 5) Честност на изборите, организация, активност, гласуване с машини;
- 6) Европейски план за възстановяване, еврофондове, публични финанси, бюджет, данъци;
- 7) Медии, свобода на слово;
- 8) Етнически проблеми, роми, мигранти;
- 9) Войната в Украйна;
- 10) Енергетика - природен газ, ядрена енергия, въглища, цени на тока.

Информация за подадени от СЕМ сигнали до Централната изборителна комисия

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ С ЦИК

програма	доставчик	нарушение ИК	описание на нарушението
НОВА ТЕЛЕЛВИЗИЯ	Нова Броудкастинг Груп ЕООД	205, ал. 1 и ал. 2	съобщено социологическо проучване без всички реквизити
ХОРИЗОНТ	БНР	205, ал. 1 и ал. 2	02.03.2023; съобщено социологическо проучване без всички реквизити
АЛФА ТВ	Фондация Алфа 2018	205, ал. 1 и ал. 2	07.03. 2023; съобщено социологическо проучване без всички реквизити
BULGARIA ON AIR	Инвестор.бг АД	180, ал. 1	липсва информация за договор; излъчена е безлатна форма на агитация на 08.03.2023
NOVA NEWS	Нова Броудкастинг Груп ЕООД	183, ал. 2	интервю с призив за подкрепа на полит. партия с посочване № на бюлетина
Fakti.bg	Резон ООД	180, ал. 1	липсва информация за договор; излъчен е клип на полит.партия
Боян Расате		183, ал. 4	БНТ, "Панорама" - реч на омраза по време на диспут
Боян Расате		183, ал. 4	БНР, "Христо Ботев" - реч на омраза по време на диспут
Венцислав Ангелов		183, ал. 4	БНТ, "Референдум" - добри нрави

Боян Расате		183, ал. 4	БНТ2, безплатен диспут - добри нрави
препратена жалба от Светозар Съев			жалба срещу БНТ за неспазване на споразумението
Дарик радио България	Дарик радио АД	205, ал. 1 и ал. 2	16.03.2023; съобщено социологическо проучване без всички реквизити
Венцислав Ангелов		183, ал. 4	БНТ1, "Още от деня", добри нрави
България 24	Вижън лаБ ЕООД	180, ал. 1	липсва информация за договор; излъчено интервю с Н.Малинов
Николай Малинов		183, ал. 4	интервю в България 24, оневиняващи войната в Украйна тези
7/8 TV	Статис АД	183, ал. 2	излъчен материал без обозначение "купуването и продаването..
НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	Нова Броудкастинг Груп ЕООД	182, ал. 4	агитация в изборния ден - показани името и номера на бюлетина на ДПС
БТВ	БТВ медия груп ЕАД	нарушена тайна на вота	камерата показва как гласува лидера на БСП зад паравана
dnevnik.bg	Икономедиа АД	205, ал. 5	предварително обявяване резултати от допитване в изборния ден

clibz.bg	Клуб Зебра Медия ООД	205, ал. 5	предварително обявяване резултати от допитване в изборния ден
PIKTV	ПИК Броудкастинг АД	205, ал. 5	предварително обявяване резултати от допитване в изборния ден
dir.bg	ДИР.бг АД	205, ал. 5	предварително обявяване резултати от допитване в изборния ден
7/8 TV	Статис АД	182, ал. 4	агитация в изборния ден - срещу ГЕРБ
БНТ1, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, ХОРИЗОНТ			по искане на ЦИК във връзка с постъпила жалба срещу изявление на К.Костадинов срещу ГЕРБ
Дарик радио България	Дарик радио АД	205, ал. 5	предварително обявяване резултати в изборния ден
БТВ	БТВ медия груп ЕАД	205, ал. 5	предварително обявяване резултати в изборния ден
НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	Нова Броудкастинг Груп ЕООД	205, ал. 5	предварително обявяване резултати в изборния ден
БНТ1	БНТ	205, ал. 5	предварително обявяване резултати в изборния ден
РАДИО ФОКУС	Фокус Медия ЕООД	205, ал. 5	предварително обявяване резултати в изборния ден

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предизборната кампания за извънредните парламентарни избори на 2 април 2023 г. преминава в наблюдаваните медийни услуги без ярки сблъсъци на идеи и възгледи, без запомнящи се дискусии, без лидерски дебати, без ярко открояващи се визии за бъдещото управление и развитие на страната. За сметка на това двама лидери на несистемни партии стават „звезди“ на реч на омраза и погазване на добрите нрави. Възползвайки се от законовата възможност да получат ефир в най-гледаното време в програмите на обществените доставчици (БНТ, БНР), те успяват да прокарат свои виждания за необходимостта от насилие и дори смъртно наказание срещу определени хора и групи, което допълнително отблъсна избирателите от публичността на демократичния процес.

В условия на множество дефицити в кампанията, няколко доставчика „раждат“ своеобразни иновации в медийната надпревара – например, програма БЪЛГАРИЯ 24 агитира за гласуване с „Не

подкрепям никого“ по начин, по който се агитира за политически субект. В друга програма, БТВ например, вместо дискусии между представители на политическите субекти, за поредна кампания дебати се провеждат между експерти, застъпващи различни възгледи. В трети програми (БСТВ, АЛФА ТВ), отново вместо дебати се провеждат разговори между съмишленици. Еднопосочността на посланията и комфорта на интервюто като жанр доминират за пореден път и в тази предизборна кампания.

Отново специализираният мониторинг констатира сливане на журналистика и политическа агитация, която тенденция се наблюдава не само в програмите, лансиращи само един политически субект (като 7/8 TV, БСТВ, АЛФА ТВ), но и в политематични медийни услуги. Аудиторията няма интерес от размиването на границата между редакционно съдържание и агитационно, защото безкритичното възприемане на политическите речи и еднопосочните пропагандни послания не помага на обществото да реши своите проблеми с намиране на така необходимото ясно политическо водачество.

Наблюдението за пореден път отчита неравнопоставено представяне на двата пола в предизборното съдържание. По данни на ЦИК, през тази кампания регистрираните жени като кандидатки за народни представители са 1341 срещу 3225 кандидати мъже от общо 4566 души. В резултат от вота в 49 парламент влизат 58 жени и 182 мъже депутати. Следващата интегрирана таблица показва участието на двата пола в наблюдаваното медийно съдържание.